

KANGASALA

KANGASALA

KANGASALAN KESKUSTAKORTTELI

TILINPÄÄTÖS 2009

Kh 19.4.2010
Kh 31.5.2010
Val 14.6.2010

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus

Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	
Kunnanjohtajan puheenvuoro	1
Kunnan yleinen kehitys	3
Väestön muutokset ja ikärakenne	3
Asuntotuotanto	4
Työllisyys	5
Työllistämistoimet	7
Kokonaistalouden tarkastelu	8
Kunnallistalouden näkymät	8
Kunnan talous vuonna 2009	9
Konsernitarkastelu	17
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	
Kunnan johdon ja konsernijohdon lausumat sisäisestä valvonnasta	28
Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä	28
Konsernitulos- ja rahoituslaskelma	30
Konsernitase	32
Kunnanhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
Tuloksen käsittely ja talouden tasapainotus	38
Valtuusto 2009-2012	39
Kunnanhallitus ja kunnanhallituksen liiketoimintajaosto	39
Yhteislautakunta	40

Toteutumisvertailu

Tavoitteiden toteutuminen	
Käyttötalouden toteutuminen	
Strateginen johto	
Vaalit	41
Tarkastustoimi	41
Strateginen johto	
Liiketoimintayksikkö Oksa	48
Sosiaalikeskus	55
Sivistyskeskus	72
Tekninen keskus	84
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	90
Investointien toteutuminen	90
Kuntaliitos 1.1.2005	101
Investointi- ja kehittämishankkeiden tuet, toteutuminen 2009 ja suunnitelma 2010-2011	
Yhdistymisavustusten käyttö, toteutuminen 2009 ja suunnitelma 2010-2011	101
Rahoitusosan toteutuminen	106

Tilinpäätöslaskelmat	107
Tuloslaskelma	107
Rahoituslaskelma	108
Tase	109
Konsernituloslaskelma	111
Konsernirahoituslaskelma	112
Konsernitase	113
Liitetiedot	115
Kunnan liitetiedot	115
Konsernin liitetiedot	132
Eriytetyt tilinpäätökset	137
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös	137
Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	157
Liiketoimintayksikkö Oksan tilinpäätös	157
Taseyksikkö Työterveyshuollon tilinpäätös	163
Allekirjoitukset ja merkinnät	167
Tilinpäätöksen allekirjoitus	167
Tilinpäätösmerkintä	167
Luettelot ja selvitykset	168
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	168
Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	169

Kunnanjohtajan puheenvuoro

Kunnallinen toimintakenttä on muuttunut merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Koko 2000-luvun jatkunut kuntien palveluihin liittyvien velvoitteiden lisääntyminen on laajentanut kuntien toimintaa. Hyvän talouskasvun aikana verotulojen kehitys mahdollisti myös palveluiden lisäämisen.

Kansainvälisen talouden poikkeuksellisen voimakas taantuma aiheutti merkittävän supistumisen suomalaisen teollisuuden vientikysyntään. Useita vuosia voimakkaassa kasvussa ollut kansantalous muuttui nopeasti syvenevään taantumaan ja lamaan. Finanssimarkkinoiden vaikeudet romahduttivat yritysten rahoitusmahdollisuudet vaikeut- taen tilannetta entisestään.

Kangasalla pitkään jatkunut kasvu näkyi hyvänä työllisyytenä. Työttömyysaste oli koko 2000 -luvun alhaisin juuri syksyllä 2008. Lokakuussa työttömiä oli 5.2 % työvoimasta. Talouden heikentyminen heijastui työllisyyteen nopeasti. Vuoden 2009 joulukuussa työttömiä oli 10.3 % työvoimasta. Työttömien määrä siis kaksinkertaistui runsaassa vuodessa. On huomattava, että Kangasalla kuitenkin työllisyystilanne on ollut maakun- nan parhaalla tasolla.

Talouden tutkimuslaitokset ja myös valtiovarainministeriö arvioivat syksyllä 2008, että heikko taloustilanne ei kovin vakavasti uhkaa Suomen taloutta. Kangasalla kuitenkin talousarviota valmisteltaessa pyrittiin ennakoimaan heikkenevää kehitystä. Laskun voimakkuus kuitenkin osoittautui suuremmaksi kuin arvioitiin.

Kunnanhallituksessa käytyjen keskustelujen perusteella käynnistettiin talouden terveh- dyttämistä koskevat selvitykset. Niiden pohjalta valtuusto kesäkuussa 2009 hyväksyi ohjelman talouden vakauttamiseksi.

Vakauttamisohjelmaan sisältyvien konkreettisten toimenpiteiden valmistelu käynnistet- tiin. Toimenpiteet jatkuvat useiden vuosien ajan.

Henkilöstömenojen säästöjä toteutettiin pääasiallisesti vapaaehtoisilla palkattomilla vapailta. Näitä eri henkilöstöryhmissä käytettiin vaihtelevassa määrin. Eräillä toiminta- alueilla säästöjä toteutui kiitettävästi. Koska alkuperäinen säästötavoite ei toteutunut, päätettiin myös henkilöstön lomautuksista.

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen mukaisia toimenpiteitä on valmisteltu eri toimi- aloilla. Valmistelu on kohdistunut toisaalta Tampereen kaupunkiseudun yhteistyössä tehtäviin toimenpiteisiin ja toisaalta perusterveydenhuollon yhteisalueen muodostami- seen liittyviin toimenpiteisiin.

Kaupunkiseudun yhteistyönä on valmisteltu eräitä isoja hankekokonaisuuksia, joista esimerkkeinä joukkoliikenteen yhteistyö ja kaupunkiseudun rakennemalli. Näiden osalta päätöksenteko siirtyi vuoden 2010 puolelle.

Tampereen itäpuolisten kuntien osalta yhteistyössä valmisteltiin perusterveydenhuollon yhdistäminen siten, että Kangasala vastuukuntana tuottaa palvelut n. 50 000 asukka- an alueella.

Kuntarakenteen muutosten kohdalta Kangasalan ja Sahalahden yhdistymisen viiden vuoden siirtymäkausi päättyi vuoden 2009 lopussa.

Toimintavuoden aikana neuvoteltiin ja valmisteltiin sopimus Kuhmalahden yhdistymisestä Kangasalan kuntaan. Hyvin ja myönteisessä hengessä käydyt neuvottelut päättyivät yhteisymmärryksessä tehtyyn esitykseen valtuustoille. Sopimuksen mukaan Kuhmalahden liittyy Kangasalaan vuoden 2011 alusta.

Ikärakenteen ja huoltosuhteen muuttuminen Suomessa johti kunta- ja palvelurakennemuutostukseen. Eduskunta hyväksyi ns. Paras-lain. Tällä pyritään palvelutuotannon tehostamiseen muuttamalla kuntarakennetta ja palvelutuotannon rakenteita aikaisempaa taloudellisemmiksi. Kuntarakenteen muutoksia saadaan toteutetuksi. Vaikeammaksi on osoittautunut päätöksenteko palvelurakenteiden kehittämiseksi.

Uuden valtuustokauden alkuvuosi oli haastava. Näkymät lähivuosille osoittavat loivia kasvun merkkejä. Kuntien palvelutuotannon haasteet ovat suuria erityisesti sen vuoksi, että kunnan palvelut ovat pääosin suoraan ihmisille annettavia hyvinvointipalveluita. Näitä tuottavat ihmiset.

Kiitän erityisesti kaikkia kunnan henkilöstöön kuuluvia, jotka ovat olleet mukana yhteisesti turvaamassa Kangasalan kunnan toimintamahdollisuuksia ja vaikeasta tilanteesta huolimatta myös jaksaneet myönteisesti kehittää kunnan toimintoja. Kiitos hyvästä hengestä ja yhteistyöstä.

Kangasalan luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat tehneet vuoden aikana mittavan työn. Kiitän kaikkia Kangasalan asukkaiden hyväksi tehdystä työstä.

Jukka Mäkelä
kunnanjohtaja

KUNNAN YLEINEN KEHITYS

Väestö

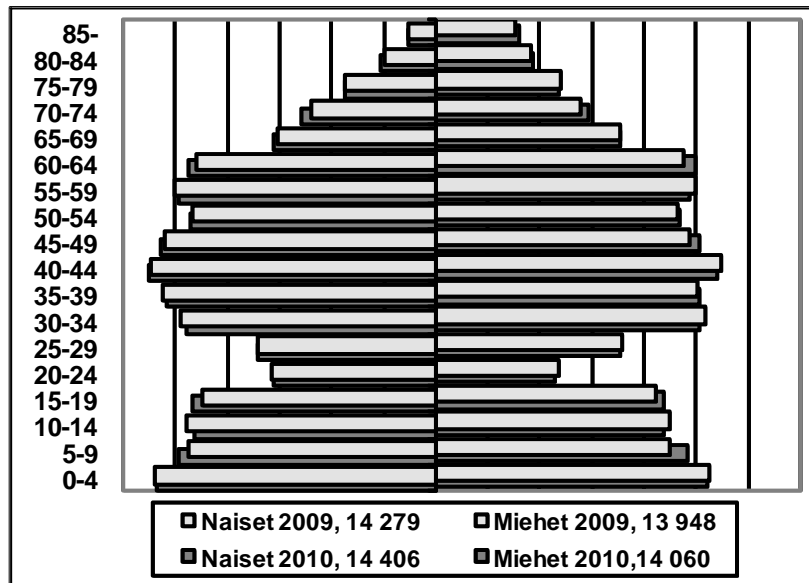
Kangasalan kunta sijaitsee Pirkanmaan maakunnassa, jossa oli 31.12.2009 24 kuntaa. Vuoden 2009 lopussa kangasalalaisia oli 28 466, joista miehiä oli 14 060 ja naisia 14 406. Ulkomaiden kansalaisia oli 326 (v. 2008 313). Väestö kasvoi vuodessa 244 asukkaalla, muutosprosentin ollessa 0,9. Väestön lisäys aiheutui sekä syntyvyydestä että muuttoliikkeestä.

Väestö osa-alueittain

Osa-alue	*1.1.2009	1.1.2010	%-osuus 2010	Muutos -% 08/09
Vatiala	4 620	4 678	16,4	1,3
Suorama	5 916	5 976	21,0	1,3
Kirkonkylä	9 051	9 096	32,0	1,0
Itäosa	1 682	1 710	6,0	0,6
Pohjoisosa	3 609	3 661	12,9	1,1
Eteläosa	798	808	2,8	0,2
Sahalahti	2 370	2 348	8,2	-0,5
Muu	176	189	0,7	0,3
Yhteensä	28 222	28 466	100,00	5,3

Lähde: Tilastokeskus

Väestön ikärakenne

Lähde: Tilastokeskus

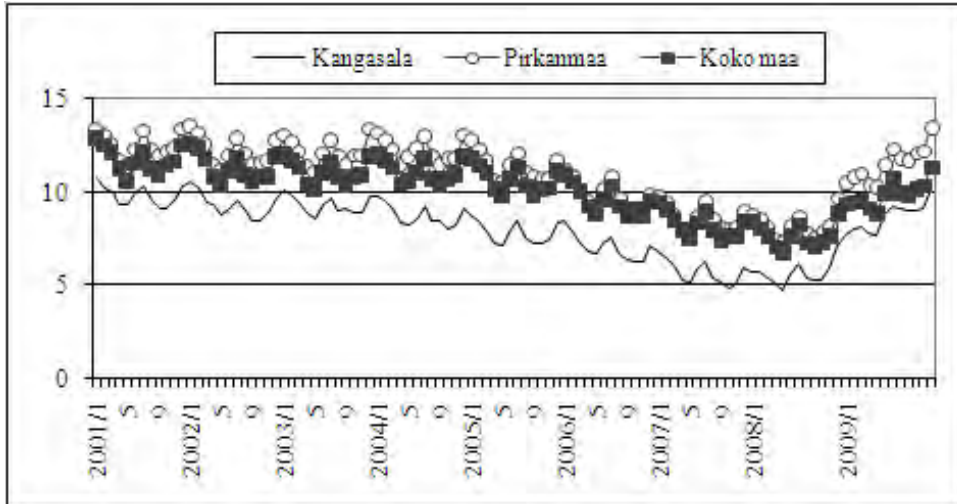
Väestön ikäjakauma viiteen ikäluokkaan

Ikäluokka	31.12.2008	31.12.2009	%-osuus 2009	Muutos-% 08/09
0-6	2 907	2 952	10,4	1,5
7-16	3 667	3702	13,0	1,0
17-64	17 510	17 556	61,7	0,3
65-74	2 346	2 434	8,6	3,8
75-	1 797	1 822	6,4	1,4
Yhteensä	28 227	28 466	100,0	0,9

Työllisyys

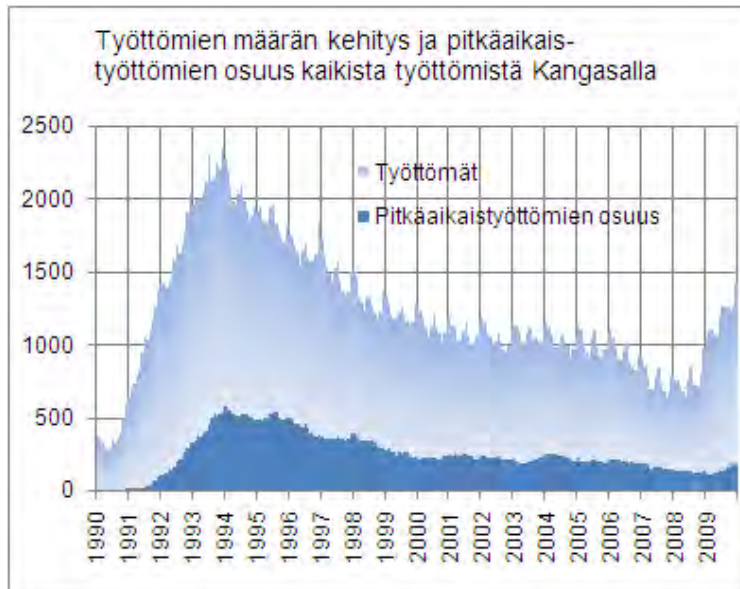
Vuonna 2009 keskimääräinen työttömyysprosentti oli 8,7, mikä on 1,1 prosenttia alhaisempi kuin valtakunnallinen keskiarvo 9,8. Pirkanmaan keskiarvo oli 11,5 %. Edellisvuoden (2008) keskiarvo oli 5,6 %.

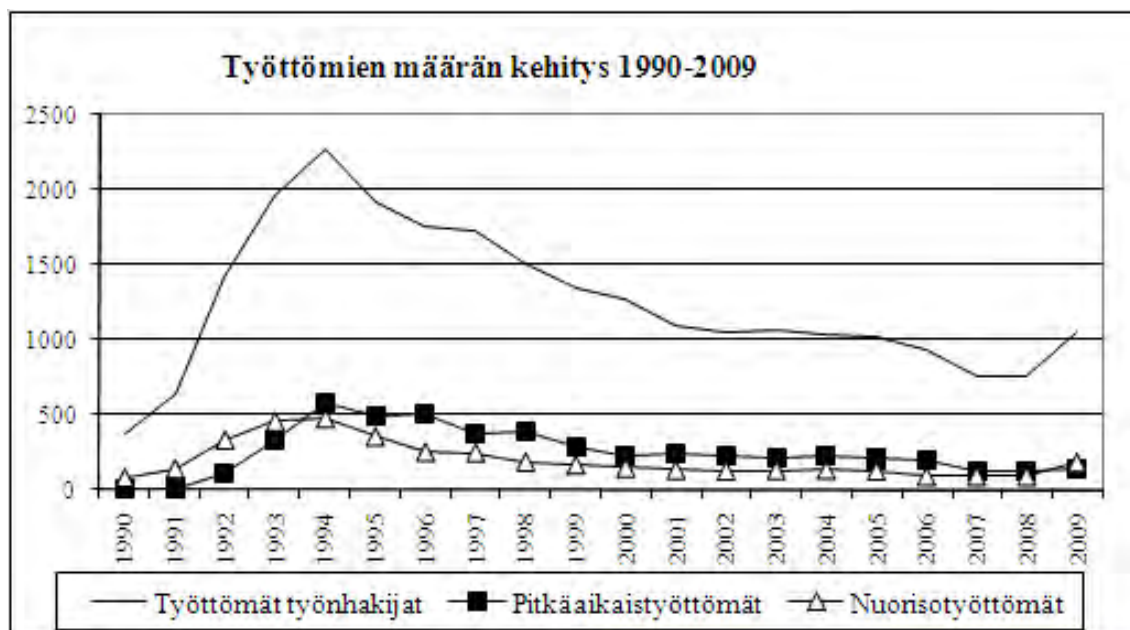
Työttömyyden kehitys 2001-2009

Lähde: Pirkanmaan Te-keskus

Työttömien määrän kehitys ja pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä Kangasalla 1990-2009

Lähde: Pirkanmaan ELY-keskus

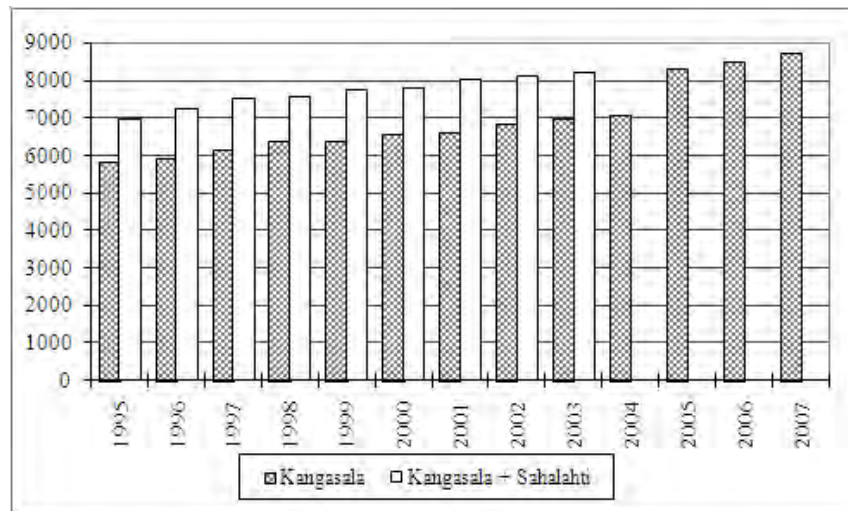
Työllistämistoimet

Työttömyystilanteen helpottamiseksi kunta pyrkii edistämään työllisyyttä erityisin työllistämistoimin. Tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä sekä tukea työmarkkinakelpoisuuden säilyttämistä tarjoamalla mahdollisuus määräaikaiseen työsuhteeseen tai muuhun työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Kunnan työllistämistoimenpiteet tukevat valtion työllisyyspolitiikkaa yhteistyössä paikallisten työvoimaviranomaisten kanssa.

Vuonna 2009 Kangasalan kunnalla palkkatuetussa työssä oli 42 henkeä ja erilaisissa harjoitteluissa 43 henkeä.

Työpaikkojen lukumäärän kehitys 31.12.1995-2007

(28.4.2010)

Lähde: Tilastokeskus

Työssäkäyntitilastoa

(28.4.2010)

	2006	2007	2008
Työpaikat 31.12. (Ti)	8 449	8 694	
Työvoima 31.12. (Te, Ti)	13 638	13 807	14 131
Työllinen työvoima 31.12. (Ti)	12 712	13 009	13 167
Työvoiman osuus väestöstä %	50,0	49,8	49,6
Työpaikkaomavaraisuus % *	66,5	66,8	
Työmatkaliikenne 31.12. (Ti)			
Kangasalta	7 553	7 780	
Kangasalle	3 290	3 465	

*(työpaikat/työlliset*100)

e=ennakkotieto

Ti = Tilastokeskus

Te = Työvoima- ja elinkeinokeskus

KOKONAISTALouden TARKASTELU

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen kansantalous koki viime vuonna tuotannon nopean ja jyrkän notkahduksen. Kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan tuotannon määrä väheni 7,8 %. Kansainvälisen taantuman seurauksena Suomen vienti supistui peräti neljänneksen; myös tuotannon määrä väheni lähes saman verran. Kansainvälisen talouden taantuman syvin vaihe lienee ohitettu ja toipuminen on alkanut muun muassa massiivisten elvytystoimien johdosta. Finanssi- ja rahapolitiikassa on tehty elvytystoimia taloudellisen kasvun vauhdittamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä rahoitusmarkkinoiden rauhoittamiseksi. Jatkossa raha- ja finanssipolitiikkaa suunnataan talouksien pitemmän ajan kestävyuden varmistamiseen.

Valtiovarainministeriön laskelmat ns. kestävyysvajeen suuruudesta ovat muuttuneet talouskriisin seurauksena selvästi. Kestävyysvajeen taustalla on pääosin arvioitu väestön ikärakenteen muutos, joka aiheuttaa sekä menopaineita että uhkaa heikentää kansantuotteen ja verotulojen kasvua. Kestävyysvajeen taustalla olevat tekijät ovat suuri haaste julkisen talouden rahoitukselle ja ne koskevat myös merkittävästi kuntataloutta.

Kuluvalle vuodelle Suomen kokonaistuotannon kehityksestä tehdyt arviot ovat olleet varovaisen toiveikkaita. Ennustelaitosten arviot tämän vuoden talouskasvusta liikkuvat yhden ja kolmen prosentin välillä. Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessaan esittämä arvio tälle vuodelle on prosentin luokkaa. Vuotta 2010 koskevat ennusteet lähtevät melko varovaisesta kasvun nopeuttamisesta siitä huolimatta, että vuoden 2009 lähtötaso on matala. Vuoden 2009 kokonaistuotannon volyyymi oli pienempi kuin vuoden 2006 kokonaistuotanto. Yleensä noususuhdanteessa tuotannon määrä on lisääntynyt nopeasti syvän pudotuksen jälkeen.

Työllisyys säilyi korkealla tasolla vuoden 2008 loppuun saakka. Selkeä käänne huonompaan tapahtui vuoden vaihteessa. Viimevuonna työllisyystilanne heikkeni merkittävästi ja työttömyysaste nousi parisen prosenttiyksikköä. Työllisyystilanne heikkenee edelleen tänä vuonna. Työllisten lukumäärä vähenee 70 000-80 000 henkilöllä. Työttömyysaste kohonnee tänä vuonna yli kymmenen prosentin. Työttömänä on tänä vuonna keskimäärin kolme sataa tuhatta henkilöä. Työvoiman kysynnän arvioidaan kääntyvän nousuun aikaisintaan vuoden päästä. Keskimääräiseksi työttömyysasteeksi vuodelle 2011 valtiovarainministeriö arvioi 9,6 %.

Kunnallistalouden näkymät

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvu oli viime vuonna 2009 edelleen verrattain nopeaa eli noin viisi prosenttia. Toimintamenojen kasvuvauhti hidastui kuitenkin kolmisen prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta muun muassa ansiotason maltillisemman kehityksen vuoksi ja kuntien aloittamien säästötoimenpiteiden johdosta. Tilastokeskuksen julkaiseman vuoden 2009 tilinpäätösarvioiden mukaan tavaroiden ja palveluiden ostot lisääntyivät seitsemän prosenttia. Tänä vuonna toimintamenojen kasvu hidastunee noin 3-3,5 prosenttiin, sillä kuntien taloudellisen tilanteen heikkeneminen edellyttää toimintamenojen kasvun hillitsemistä.

Kuntien keskimääräinen veroprosentti kohosi 18,59 prosenttiin ja kuluvalle vuodelle edelleen 18,98 prosenttiin. Tuloveroprosentin ennustetaan jatkossakin nousevan.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainkanta oli vuoden 2009 lopussa jo yli 11 miljardia euroa. Tämä on lähes 1,5 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Asukasta kohti lasketun lainakannan keskiarvo Manner-Suomen kunnissa oli 1 875 euroa, kun vastaava suhdeluku edellisenä vuonna oli 1 629 euroa.

Kuntien menojen voimakas kasvu yhdessä verotulojen heikon kehityksen kanssa johti viime vuonna kuntien vuosikatteiden alenemiseen ja lainakannan tuntuvaan kasvuun. Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate aleni vuonna 2009 lähes neljänneksellä eikä enää riittänyt kattamaan poistoja..

Kangasalan kunnan talous vuonna 2009

Kunnan vuoden 2009 toiminnallinen tulos käyttötalouden toimintakulujen osalta toteutui 96,1, prosenttisesti. Talousarviomuutoksia ei tehty. Talousarvion käyttötalousosan toimintakulut alittuivat 5,5 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat 3,2 milj. euroa ja palvelujen ostot 1,9 milj. euroa. Toimintakulujen kasvua edellisen vuoden tilinpäätökseen ei voida verrata, koska vuoden 2009 alusta Kangasalan kunta hoiti omana toimintanaan terveydenhuollon palvelut sekä itselleen että Pälkäneen ja Kuhmalahden kunnille. **Tätä ennen palvelut tuotti kuntayhtymä.**

Toimintatuotot toteutuivat 101,4 prosenttisesti ja toimintakate 95,0 prosenttisesti Toimintakate nousi edellisestä tilinpäätöksestä 1,1 % ja 1,2 milj. euroa. Toimintakulujen ja toimintatuottojen suhde 18,9 %. Investointien muutos oli 47,3 prosenttia, joka vaikutti osaltaan voimakkaaseen kasvuun.

Käyttötalouden rahoitus toteutui lähes ennakoidusti. Verotulot ylittyivät 0,3 milj. euroa siitä huolimatta, että yhteisöverokertymä romahti ja jäi 0,9 milj. euroa alle budjetoidun. Lisäksi valtionosuudet ylittyivät n. 0,5 milj. euroa. Verotulojen kasvu edelliseen vuoteen oli 3,3 % sisältäen 0,5 % -yksikön verotuloprosentin korotuksen. Ilman veronkorotusta kasvuksi jäisi ainoastaan n. 0,8 %. Valtionosuudet kasvoivat 7,2 prosenttia.

Rahoitustuottojen- ja kulujen osalta talousarvio ei toteutunut ennakoidusti, sillä sijoitusvarojen tuloutukset jätettiin kokonaisuudessaan tekemättä. Korkotuotot alittuivat 0,2 milj. euroa ja korkomenot n. 1,0 milj. euroa ennakoitua alhaisemman korkotason seurauksena.

Edellä oleva huomioiden ja muut talousarvion toteutumana poikkeamat, kunnan toiminnalliseksi tulokseksi muodostui 9,77 milj. euroa ja poistojen, 8,42 milj. euroa, jälkeen kunnan tilikauden 2009 tulos oli 1,39 milj. euroa.

Käyttötalouden tulos ei edelleenkään ole, Kuntastrategia 2013, talouden hallinnan tunnuslukujen, Vuosikate/Poistot -% 100 ja Vuosikate/Investointien omarahoitus -% 75, mukainen. Edellä olevat luvut olivat vuoden 2009 tilinpäätöksessä 115,9 % ja 40,5 %. Luvut ovat edellisvuotta paremmat.

Kunnan kokonaislainakanta nousi 7,7 milj. eurolla 42,2 milj. euroon. Asukasta kohden lainaa on 1 481 euroa.

Tuloslaskelma 2009 ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin.

Tuloslaskelma, ml. vesilaitos	Ta 2009	Tp 2009	Tp 2008	M-%
<i>Ulkoiset erät, 1 000 €</i>				Tp08/Tp09
Toimintatuotot	24 787	25 262	15 750	60,4
Valmistus omaan käyttöön	331	197	257	-23,3
Toimintakulut	-140 043	-134 577	-123 918	8,6
TOIMINTAKATE	-114 925	-109 118	-107 911	1,1
Verotulot	92 740	93 049	90 029	3,4
Valtionosuudet	26 264	26 742	24 925	7,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-204	-910	-166	447,6
Korkotuotot	360	134	389	-65,5
Muut rahoitustuotot	1 803	380	549	-30,9
Korkokulut	-2 356	-1 363	-1 091	24,9
Muut rahoituskulut	-11	-61	-13	359,3
VUOSIKATE	3 874	9 762	6 876	42,0
Poistot ja arvonalentumiset	-6 911	-8 420	-7 045	19,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 911	-8 420	-7 045	19,5
Satunnaiset erät		1 696	0	
Satunnaiset tuotot		1 696		
TILIKAUDEN TULOS	-3 037	3 038	-169	-1 900,3
Poistoeron muutos	-35	44	47	
Varausten muutos	75	-1 696	0	
Rahastojen muutos	0	0		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 997	1 386	-121	-1 242,8

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen (myös valtion rahoitusosuus) osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan **omaa pääomaa**.

Tuloslaskelman tunnusluvut	2009	2008
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,8	12,7
Vuosikate/Poistot, %	115,9	97,6
Vuosikate, euroa/asukas	343,0	243,6
Asukasluku 31.12.	28 466	28 227

Toimintatuotot/ % toimintakuluista

= 100xToimintatuotot/ (Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Kangasalan kunnan tavoite on ollut nostaa suhdeluku vähintään 15 %:iin.

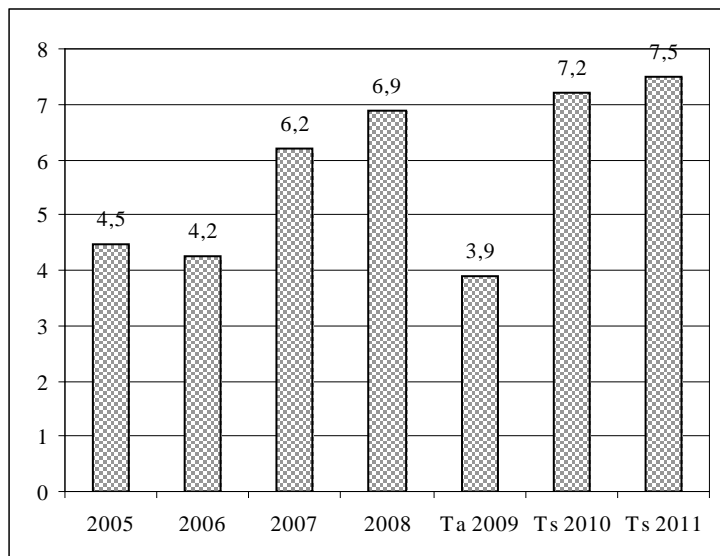
Vuosikate/Poistot, %

=100xVuosikate/Poistot

Kun tunnusluvun arvo 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen riittävän. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja rahoitusosuudet. Kangasalan kunnan vuosikate on selkeästi alijäämäinen investointien suhteen ja tulorahoitus näin ollen epätydyttävä.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkaan voida asettaa.

Vuosikatteen kehitys 2005-2011

	2009	2008
Tuloveroprosentti	19,50	19,00
Verotettava tulo/as (verotusvuosi)	(v. 2008) 15 723	15 020
Asukasluku 31.12.	28 466	28 227

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Kunnan toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasket-
tävien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa pakollisena informaationa, joka täy-
dentää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksen riittävyys-
destä, investoinneista, sijoituksista ja pääomarahoituksesta.

Rahoituslaskelma, ml. vesilaitos 1 000 €	Ta 2009	Tp 2009	Tp 2008	M-% Tp08/Tp09	K-% Ta09/Tp09
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 874	9 762	6 876	42,0	252,0
Satunnaiset erät		1 696			
Tulorahoituksen korjaukset		-1 140	-1 531	-25,5	
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-20 230	-24 631	-19 810	24,3	121,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin		757	1 290	-41,3	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	1 750	4 573	2 744	66,7	261,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 606	-8 982	-10 431	-13,9	61,5
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys		-55	-21	160,7	
Antolainasaamisten vähennys	70	42	63	-34,4	59,5
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 300	13 188	13 680	-3,6	61,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 149	-5 519	-4 187	31,8	89,8
Muut maksuvalmiuden muutokset		1 484	1 897	-21,8	
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset		-42	-26	59,5	
Vaihto-omaisuuden muutos		-115	1	-10665,2	
Saamisten muutos		-1 560	-1 167	33,7	
Korottomien velkojen muutos		3 202	3 089	3,6	
Rahoituksen rahavirta	15 221	9 140	11 432	-20,0	60,0
Rahavarojen muutos	615	158	1 002	-84,2	25,7
Rahavarojen muutos		11 140	1 002	1 012,3	
Rahavarat 31.12.		26 681	15 541		
Rahavarat 1.1.		15 541	14 539		

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2009	2008
Investointien tulorahoitus, %	40,9	37,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	33,2	30,3
Lainanhoitokate	1,6	1,5
Kassan riittävyys, pv	58,7	38,1
Asukasluku 31.12.	28 466	28 227

INVESTOINNIT**Investointien tulorahoitus, %**

=100xVuosikate/Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella.

Pääomamenojen tulorahoitus, %

=100xVuosikate/Investointien omahankintameno+
Antolainojen nettolisäys+Lainanlyhennykset

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

LAINANHOITO**Lainanhoitokate**

= (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

MAKSUVALMIUS**Kassavarat 31.12**

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv)

=365 pv x kassavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kassastamaksuina käytetään kuukauden kassastamaksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

ml. vesilaitos	Tp 2009	Tp 2008	Ta+mta 2008	Ta 2010
Vuosikate,1000 €	9 762	6 876	8 912	4 974
Vuosikate €/asukas	343	244	315	173
Lainakanta milj. €	42,2	34,5	31,8	63,3
Lainakanta €/asukas	1 481	1 222	1 124	2 207
Käyttötalouden ulk. menot, 1000 €	134 577	123 918	121 468	143 078
Muutos, %	8,6	9,6	7,5	2,6
Käyttötalouden menot €/asukas	3 831	4 390	4 292	5 007
Muutos, %	12,7	7,7	5,3	2,6
Verotulojen osuus tulorahoituksesta, %		68,4	66,9	77,1
Valtionosuuksien osuus tulorahoituksesta		18,9	18,8	22,2
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	18,8	12,7	13,1	18,4
Vuosikate/poistot, %	115,9	97,6	136,8	54,8
Omavaraisuusaste, %	57,7	58,3	-	-
Asukasluku	28 466	28 227	28 300	28 700
		(31.12.08)	arvio	arvio

Tase 2009 ja sen tunnusluvut

TASE	Tp 2009	Tp 2008
<i>1 000 euroa</i>		
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	240	127
Muut pitkävaikutteiset menot	1 090	2 256
**Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 330	2 382
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 718	12 881
Kiinteistöjen liittymismaksut	98	46
Rakennukset	43 977	30 755
Kiinteät rakenteet ja laitteet	32 809	30 332
Koneet ja kalusto	2 237	1 706
Muut aineelliset hyödykkeet	259	259
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 899	3 444
**Aineelliset hyödykkeet yhteensä	94 996	79 422
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	22 880	25 381
Muut lainasaamiset	258	297
Muut saamiset	239	186
**Sijoitukset yhteensä	23 376	25 865
***Pysyvät vastaavat yhteensä	119 703	107 669
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	267	452
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 737	623
Muut toimeksiantojen varat	158	152
***Toimeksiantojen varat yhteensä	2 161	1 227
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	118	3
**Vaihto-omaisuus yhteensä	118	3
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 176	2 437
Muut saamiset	89	108
Muut siirtosaamiset	43	
*Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	2 308	2 544
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 411	2 102
Lainasaamiset	3	1
Muut saamiset	2 262	2 303
Siirtosaamiset	1 484	958
*Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 160	5 364
**Saamiset yhteensä	9 469	7 908
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	250	250
Muut arvopaperit	17 688	6 706
**Rahoitusarvopaperit	17 938	6 956
**Rahat ja pankkisaamiset	8 743	8 585
***Vaihtuvat vastaavat yhteensä	36 267	23 452
VASTAAVAA	158 131	132 348

Tase 2009

TASE	Tp 2009	Tp 2008
<i>1 000 euroa</i>		
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	47 335	45 640
Muut omat rahastot	12 241	12 241
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 251	14 390
Tilikauden yli-/alijäämä	1 386	-121
**Oma pääoma yhteensä	86 213	72 149
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	32	76
Vapaaehtoiset varaukset	3 923	3 923
**Poistoero ja vapaaeht. varauks. yhteensä	3 956	3 999
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	199	370
Lahjoitusrahastojen pääoma	1 686	623
Muut toimeksiantojen pääomat	172	172
**Toimeksiantojen pääomat yhteensä	2 057	1 164
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 498	27 344
Lainat julkisyhteisöiltä	1 675	2 004
Saadut ennakot	1 520	1 520
Liittymismaksut ja muut velat	4 463	3 704
Siirtovelat	150	150
*Pitkäaikainen yhteensä	42 307	34 722
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 662	4 707
Lainat julkisyhteisöiltä	328	441
Saadut ennakot	302	303
Ostovelat	5 686	3 827
Muut velat	2 385	1 618
Siirtovelat	9 235	9 418
*Lyhytaikainen yhteensä	23 599	20 313
**Vieras pääoma yhteensä	65 906	55 035
VASTATTAVAA	158 131	132 348

Taseen tunnusluvut	2009	2008
Omavaraisuusaste, %	57,7	58,3
Rahoitusvarallisuus €/asukas	-	-1 054,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	44,2	40,7
Lainat €/asukas	1 481	1 222
Lainakanta 31.12. milj. euroa	42,2	34,5
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	0,3	0,3
Asukasluku 31.12.	28 466	28 227

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuus-%

=100x (Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkaantuneisuutta.

Rahoitusvarallisuus euro/asukas

=(Saamiset+Rahoitusarvopaperit+Rahat ja pankkisaamiset)-(Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Asukasmäärä

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntatalouden rahoitusvarallisuus on 197,23 euroa/asukas negatiivinen (v. 2005).

Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta mukaan rahoitusvarallisuus euro/asukas –tunnuslukua ei enää vuodelta 2009 lasketa

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

=100x (Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla ollut keskimäärin 30 %.

Lainakanta 31.12

=Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamiset 31.12

=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

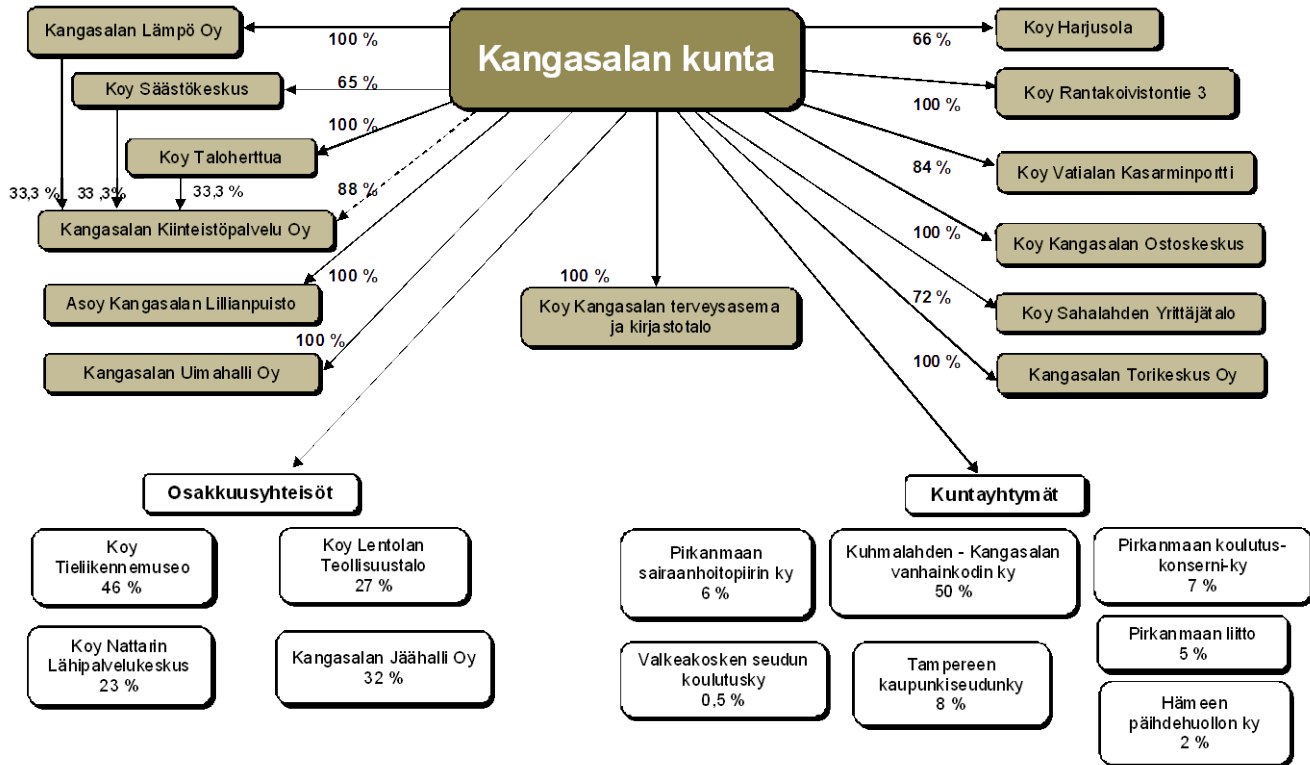
KOKONAISTULOT JA -MENOT 2009, ULKOISET

ml. vesilaitos

TULOT	milj. €	%	MENOT	milj. €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	25,262	15,3	Toimintakulut	134,577	81,1
Verotulot	93,049	56,5	Valmistus omaan käyttöön	-0,197	-0,1
Valtionosuudet	26,742	16,2	Korkokulut	1,363	0,8
Korkotulot	0,134	0,1	Muut rahoituskulut	0,061	0,0
Muut rahoitustuotot	0,380	0,2	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	1,696	1,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1,140	-0,7	Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,757	0,5	Investointimenot	24,631	14,8
Pysyvien vastaav. hyödykk. luovutustulot	4,573	2,8			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,042	0,0	Antolainasaamisten lisäys	0,055	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13,188	8,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5,519	3,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	164,683	100,0	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	166,009	100,0

KONSERNITARKASTELU

KONSERNIRAKENTEEN KUVAUS 2009

KUNTAKONSERNIIN KUULUVAT TYTÄRYHTEISÖT

Kuntakonsernia ja kunnallista liikelaitosta koskeva sääntely on muuttunut kuntalaissa 15.5.2007 alkaen. Kuntalain 13 §:ään on lisätty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kunnan konsernitilinpäätöksen tavoitteena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta.

Kangasalan Lämpö Oy	100 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Terveystalo ja kirjasto	100 % 1.1.2009 alkaen
Kiinteistö Oy Taloherttua	100 %
Ki Oy Kangasalan Ostoskeskus	100 % (ei toimintaa)
Ki Oy Rantakoivistontie 3	100 %
As Oy Lillianpuisto	100 % (ei toimintaa)
Kangasalan Uimahalli Oy	100 %
Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy	88,0 %
Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti	84,0 %
Kiinteistö Oy Sahalahden Yrittäjätalo	71,8 %
Kiinteistö Oy Harjusola	66,4 %
Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökeskus	64,6 %

KUNTAKONSERNIIN KUULUVAT TYTÄRYHTEISÖT

Kangasalan Lämpö Oy

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja Pekka Lehtonen

Toiminnan kuvaus

Kaukolämmön erillistuotanto ja myynti sekä maakaasun siirto ja myynti

Osakepääoma ja osakeomistus

Kangasalan kunta omistaa yhtiön koko osakekannan, 600 osaketta.
Yhtiön osakepääoma on 100 912,76 euroa.

Talous

Taseen loppusumma 7 714 437,60 euroa.

Lainat

Lainat 31.12.2009 1 140 000 euroa

Kangasalan Lämpö		
euroa	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	5 352 005	5 918 796
Tulos ennen varauksia ja veroja	154 843	525 023
Suunnitelmapoistot	345 351	456 637

Kriittiset menestystekijät

- lämpötiheyden lisääminen nykyisellä toiminta-alueella
- kaukolämmön ja maakaasun kilpailukykyinen hinta

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Osinko kunnalle (vuodelta 2008, maksetaan 2009)	100 000 euroa	

Kiinteistö Oy Taloherttua

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Heikki Salmela

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö Oy Taloherttua vastaa kunnan vuokratalo toiminnasta (rakennuttaa ja hallinnoi).

Yhtiön rakennuskanta käsittää 971 asuinvuokrahuoneistoa 53 925,9 hm² ja 222 777 hm³. Lisäksi yhtiöllä on 5 kappaletta liikehuoneistoja: yksi Jokioistentie 8:ssa 154 hm² ja neljä Kangasalantie 1123:ssa 406 hm², yhteensä 560 hm³.

Vuoden 2007 syksyllä aloitettiin Vääränkalliontie 10:n peruskorjauksen suunnittelu ja varsinaiset rakennustyöt aloitettiin 13.10.2008. Peruskorjaus valmistui urakka-asiakirjojen mukaisesti 30.9.2009.

Vuonna 2009 tehtiin päätökset, että kangasalan Seudun Palvelutaloyhdistys ry:n toiminta päättyy ja yhdistyksen 24 asuntoa fuusioidaan Kiinteistö Oy Taloherttuaan 31.12.2009.

Vuonna 2009 anottiin kunnalta vuokratonttia, joka saatiin Suoramalta. Tontilla on 1400 m² rakennusoikeutta, kaavan mukaisesti tontille voidaan rakentaa yhteen tasoon rivitaloja. Suunnittelu aloitetaan keväällä 2010 ja rakentamaan päästään syksyllä 2010. Tontille tulee noin 30-35 kpl pientaloita.

Vuonna 2009 Taloherttuaan asunnoissa oli 213 asunnonvaihtoa ja asuntojen käyttöaste oli 98,14 %.

Vuonna 2009 vuokrasaatavat kasvoivat ja tästä syystä on perintää tehostettu.

Yhtiön maksuvalmius on ollut hyvä.

Osakepääoma

Osakepääomaa korotettiin 26.910,08 eurolla, osakepääoma oli 31.12.2009 3.096.339,74 €, osakkeita 3 682 kpl á 840,94 €.

Kangasalan kunta omistaa koko osakekannan.

Talous

Taseen loppusumma on n. 34.572.970,27 euroa.

Lainat

Kiinteistöyhtiön lainat ovat 31.12.2009 yhteensä 30.139.430,21 euroa, joista ns. aravalainojen osuus 11.935.629,13 euroa.

Taloherttua		
euroa	Tp 2008	TP 2009
Liikevaihto/kiinteistön tuotot	4 903 458	5 041 561
Tulos ennen varauksia ja veroja	-30 520	-228 000

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Vuokra-asuntojen käyttöaste	97 %	98,14 %
Uusien asuntojen omapääoman rahoitus	Rahoitetaan yhtiön omalla	Kompankaari 17 suunnittelussa omarahoitusosuus yhtiön omilla pääomilla
Vuokrataso	Seudullisesti kilpailukykyinen	Erittäin kilpailukykyiset
Kiinteistöjen reaaliarvo	Säilytetään kiinteistöjä kunnostamalla	Kunnostustyöt jatkuu

Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Heikki Salmela

Toiminnan kuvaus

Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy:n ydinosaminen on palvelujen tuottamisessa isännöinnin, huollon, siivouksen ja rakennuttajapalveluiden osalta. Yhtiön tavoitteena on toimia johtavana isännöintitoimistona sekä laadukkaiden ylläpito- ja rakennuttaja-palveluiden tuottajana toiminta-alueella.

Toiminta-alueena pidetään lähikuntia (Ylöjärvi, Pälkäne, Lempäälä, Tampere, Orivesi, Kangasala) edellytyksenä on kohteen taloudellinen tuotto.

Rakennuttajapalveluiden tarjontaa lisätään. Rakennuttajapalvelut tuotetaan joko omana toimintana tai yhdessä luotettavien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Palveluiden tuottaminen taataan laadukkaiden työvälaineiden ja henkilöstön laajan osaamisen kautta. Henkilöstön koulutuksesta pidetään huoli.

Vuosittain määritellään Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy:lle selvät tulostavoitteet (taloudelliset ja määrälliset) ja päätetään osingonjaon periaatteista.

Vuosittain tilinpäätöksen jälkeen omistajat/hallitus/toimitusjohtaja pitävät yhteisneuvottelun, jossa käydään läpi kulunut tilivuosi ja linjataan suuntaviivat tulevalle vuodelle.

Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy:n on tulorahoituksella suoritettava kaikki yksittäiset alle 50 000 euron hankinnat, suuremmat investoinnit lainoituksella erillis-päätöksin.

Osakepääoma ja osakeomistus

Kiint. Oy Kangasalan Säästökeskus 110 osaketta, Kangasalan Lämpö Oy 110 osaketta ja Kiint. Oy Taloherttua 110 osaketta.

Yhtiön osakepääoma on 5 550,20 euroa.

Talous

Taseen loppusumma 31.12.2009 1.104.831,45 euroa.

Lainat

Yhtiö on velaton.

Kangasalan Kiinteistöpalvelu		
euroa	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	3 007 063	3 126 714
Tulos ennen varauksia ja veroja	109 650	110600

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Osingot omistajille	39 000 € (à 13 000)	Maksettu 39 000 € (à 13 000 €)
Yhtiön omistus	Selvitetään ja ratkaistaan	Selvitystä ei ole tehty

Kangasalan Uimahalli Oy

Vastuuhenkilö: sivutoiminen toimitusjohtaja Heini Tolppa 1.2.2009 alkaen.

Toiminnan kuvaus

Kangasalan uimahalli Oy:n ydinsaamista on korkealaatuisten uimahallipalvelujen ja niihin läheisesti liittyvien oheispalvelujen tuottaminen ja järjestäminen.

Yhtiön tavoitteena on olla johtava ja haluttu palveluntarjoaja toimialueellaan.

Päätoimialueena pidetään Kangasalan lisäksi Pälkänettä, Kuhmalahtea ja Tampereen itäosia.

Palvelut tuotetaan yhdessä luotettavien kumppaneiden kanssa.

Allasosasto muodostuu pääaltaasta (kuntouinti) hyppytelineineen, opetusaltaasta, terapia/monitoimi-altaasta vesihieronta-asemineen, pikkulasten kahluualtaasta, vesiliukumäestä ja kylmävesialtaasta.

Allasosaston lisäksi rakennukseen sijoittuvat tarpeelliset pukeutumis-, pesu ja saunatilat ja erillistilat liikuntaesteisille ja ryhmäpukeutumistilat sekä tarpeelliset sosiaali- ja huoltotilat henkilökunnalle.

Oheispalveluina Kuohu tarjoaa yksittäisiin tilaisuuksiin vuokrattavaa monitoimitilaa, Kuohunsalia (kokous- ja juhlatilaisuuksiin sekä liikuntaan) sekä kabinettia pukeutumis- ja pesutiloineen. Lisäksi Kuohu tarjoaa ulkopuolisille yrittäjille vuokratut kahvio- ja keittiötilat myyntitiloineen, kuntosalitilat pukeutumis- ja pesutiloineen, hierontapalvelutilaa sekä tilan jalkahoitoon.

Osakepääoma

Yhtiön omistaa Kangasalan kunta ja osakepääoma on 750 000 euroa. Pälkäneen kunnalla on 50 000 euron ja Kuhmalahden kunnalla 20 000 euron osakepääoman sijoitus yhtiöön.

Talous

Taseen loppusumma

Lainat

Lainat 10.700.000,00 euroa. Lainalla on Kangasalan kunnan omavelkainen takaus.

Kangasalan Uimahalli Kuohu	
euroa	TP 2009
Liikevaihto	506 551,00
Tulos ennen varauksia ja veroja	-424 050,00

Kriittiset menestystekijät

- korkean käyttöasteen saavuttaminen laadukkaalla palvelulla ja puhtaanapito- ja huoltotöiden tasolla

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Toiminnan käynnistäminen	1.5.2009 alkaen	4.5.2009
Käyttäjämäärä	130 000 kävijää	98 952 kävijää
Palvelujen saatavuus	Palveluja tarjotaan erilaisille väestön osille, myös aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin.	
Toiminnan tehokkuus	Toimintojen tuotto on maksimaalinen suhteessa kävijämäärään	

Kiinteistö Oy Harjusola

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen

Yhtiön rakennusten huoneistojakautuma:

- asuinhuoneistoja	16 kpl	1 135 hm ²
- liike- ja toimistohuoneistoja	34 kpl	3 298 hm ²
- autotalleja	6 kpl	192 m ²

Rakennusten tilavuus 17 600 m³

Vuokratontteja 3 kpl yhteensä 8 828 m²

Osakepääoma ja osakkeenomistaja

Yhtiön osakepääoma on 223 353,57 euroa, osakkeita 5 312 kpl, nimellisarvo 42,05 euroa.

Osakkeenomistajia ovat Kangasalan kunta 3 496 osaketta ja Kangasalan seurakunta 1 816 osaketta.

Kangasalan kunnan omistusosuus on 65,8 %.

Talous

Taseen loppusumma on n. 911 626,06 euroa.

Lainat

Lainat 31.12.2009 184 615,32 euroa.

Asuinhuoneistoista maksettavat yhtiövastikkeet vuonna 2009 ovat yhteensä 39 498 euroa. Vuokratuotot vuokralaisilta ovat yhteensä 26 110,32 euroa. Kunnalla on omassa käytössään 3 huoneistoa, joista yhteensä maksetaan yhtiövastikkeita 15 113,40 euroa.

Liikehuoneistoista maksettavat yhtiövastikkeet vuonna 2009 ovat yhteensä 165 186,90 euroa. Vuokratuotot vuokralaisilta ovat yhteensä 188 659,68 euroa. Yksi toimistotila on kunnan omassa käytössä ja yksi toimistotila on tyhjä ja näiden vuokratuotot ovat yhteensä 27 821,28 euroa.

Kiint. Oy Harjusola		
euroa	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	203 003	224 843
Tulos ennen varauksia ja veroja	30 231	102 922

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Vuokra-asuntojen käytöstä	97 %	97 %
Liikehuoneistojen käytöstä	97 %	100 %
Asuinhuoneistojen korjaus ja omistus	Kuntoarvion analysointi ja jatkotoimenpiteistä päättäminen	

Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökeskus

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen

Toiminnan kuvaus

Säästökeskuksen kiinteistö, Keskusaukio 2. Kangasalan kunnalta vuokrattu tontti 2 280 m², liikerakennus valmistunut 1975. Liike- ja toimistohuoneistoja 17 kpl, 2 575,5 hm², rakennuksen tilavuus 13 200 m³.

Rakennus liitetty Kangasalan kaukolämpöverkoston.

Vuonna 2009 kiinteistössä aloitettiin peruskorjaus (valmistuu kesäkuussa 2010) kirjaston laajennuksen yhteydessä. Nyt yhtiön käytössä olevat takkahuone ja kalustovarasto muutetaan kirjaston varastotiloiksi jotka vuokrataan kirjastolle. Peruskorjauksen jälkeen kiinteistö on teknisesti ja toiminnallisesti nykyiset vaatimukset täyttävässä kunnossa.

Peruskorjauksen johdosta kiinteistöjen reaaliarvo säilyy. Peruskorjauksen rahoitus on tarkoitettu hoitaa pitkäaikaisella lainalla johon haetaan Kangasalan kunnan takaus. Lainan hoitokulujen kattamiseksi määrätään osakkeenomistajille rahoitusvastike.

Kiinteistön tilat ovat pääosin osakkeenomistajien omassa käytössä. Pääomalle saatava tuotto muodostuu osakkeiden arvonnoususta. Lisäksi tulee verrata vastaavista tiloista maksettavia käypiä vuokria maksettaviin hoito- ja rahoitusvastikkeisiin.

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 35 379,17 euroa. Osakkeita 210 355 kpl á 16,82 senttiä.

Osakkeenomistajat	Osakkeet	hm ²
Kangasalan kunta	135 893	1 712,5
Kangasalan Optiikka Oy	13 241	148,0
Apis Homeopaattinen Rohdosliike Ky	13 905	155,5
Misce Oy	21 793	274,0
Pirkanmaan Lähivakuutusyhdistys	10 992	123,0
Misce Oy	9 704	108,5
Annukka Lintulahti	4 827	54,0
Yhteensä	210 355	2 575,5

Kangasalan kunta omistaa kiinteistöyhtiöstä 64,6 %

Talous

Yhtiön taseen loppusumma on n. 2 191 492,88 euroa. Maksettavat yhtiövastikkeet vuonna 2009 ovat yhteensä 101 542,32 euroa. Ei vuokratuloja.

Lainat

31.12.2009 lainan määrä 1 100 000,00 euroa

Kiint. Oy Kangasalan Säästökeskus		
euroa	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	97 191	102 844
Tulos ennen varauksia ja veroja	4,3	2,81

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Käyttöaste	97 %	100 %

Kiinteistö Oy Kangasalan terveysasema ja kirjastotalo

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen

Kiinteistö sijaitsee vuokratontilla 3 300 m³. Kiinteistön tilavuus 3 600 m³. Terveysasema/kirjastorakennus valmistui 22.12.1989.

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 328 134,64 €, osakkeita 19 510 kpl á 16,82 €. Osakkeenomistaja Kangasalan kunta (100 %) omistaa v. 1989 valmistuneen terveysasema/kirjastorakennuksen.

Talous

Taseen loppusumma on 31.12.2009 1 167 660,06 euroa.

Maksettavat yhtiövastikkeet vuonna 2009 ovat yhteensä 39 800,40 euroa.

Lainat

Yhtiöllä ei kertomusvuonna ole ollut pitkäaikaisia lainoja.

Kiint. Oy Kangasalan Terveysasema ja Kirjastotalo		
euroa	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	40 029	40 809
Tulos ennen varauksia ja veroja	6 012,4	-1517,44

Kiinteistö Oy Vatialan Kasarminportti

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Pentti Oittinen

Kiinteistö sijaitsee osoitteessa Ilkontie 1. Tontin pinta-ala on 4 406 m², tuotantorakennus valmistunut 2001, erillisiä tuotantohuoneistoja 6 kpl, yhteensä 1 392 hm², rakennuksen tilavuus 7 420 m³.

Osakepääoma ja osakeomistus

<i>Huoneisto 1</i>	Jotemec Oy	1 327 osaketta
<i>Huoneisto 2</i>	Jotemec Oy	1 031 osaketta
<i>Huoneisto 3</i>	Kangasalan kunta	1 242 osaketta
haltija Jonelec Oy		
<i>Huoneisto 4</i>	Kangasalan kunta	2 358 osaketta
haltija Divacont Oy		
<i>Huoneisto 5</i>	Kangasalan kunta	8 130 osaketta
haltija Jotel Oy		
<i>Huoneisto 6</i>	Kangasalan kunta	662 osaketta
haltija Jotel Oy		

Osakepääoma 49 615,44 euroa, osakkeita 14 750 kpl à n. 3,36 €

Kangasalan kunta ja Jotemec Oy ovat yhtiön perustajia.

Muut yritykset eli Jotel Oy, Divacont Oy ja Jonelec Oy lunastavat yritystilasopimuksen mukaisesti tuotantohuoneistonsa Kangasalan kunnalta.

Talous

Kiinteistöyhtiön taseen loppusumma 31.12.2009 on n. 1 658 076,11 euroa..

Lainat

Yhtiö on velaton.

Kiint. Oy Vatialan Kasarminportti		
<i>euroa</i>	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	63 149	66 732
Tulos ennen varauksia ja veroja	3 493,0	-2224,95

Kiinteistö Oy Sahalahden Yrittäjätalo

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Eero Valkonen

Tontin pinta-ala 5 600 m². Liikerakennus on valmistunut v.1986, liikehuoneistoja 8 kpl, yhteensä 845,5 m², rakennuksen tilavuus 3 645 m³.

Osakepääoma ja osakeomistus

Yhtiön osakepääoma on 10 548 euroa, osakkeita 2 637 kpl á 4 euroa.

Osakkeenomistajat Osakkeet

Kangasalan kunta	1 893 osaketta
Tmi Jylhäniemi, Tuominen Matti	744 osaketta

Talous

Yhtiön taseen loppusumma 31.12.2009 on 525 446,43 euroa.

Lainat

31.12.2009 10 675,44 euroa

Kiint. Oy Sahalahden Yrittäjätalo		
<i>euroa</i>	Tp 2008	Tp 2009
Liikevaihto	33 369	33 119
Tulos ennen varauksia ja veroja	11,4	0,1

Kunnanhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kunnanhallitus

Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto 2008) mukaan: "Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella."

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa kuntalain § 25 a:n mukaan konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa, kunnan sisäisen tarkastuksen yksikköä tai erikseen konserniyhteisöjen valvontaan valittua henkilöä.

Kunnanhallituksen selonteon tueksi ovat hallintojohtaja ja talousjohtaja toteuttaneet kuntakonsernin keskeisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajille, joiden omistusosuus on 100 % (Kangasalan Lämpö Oy, Kangasalan uimahalli Oy, Kiinteistö Oy Taloherttua, Kangasalan Kiinteistöpalvelu Oy ja Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökampus), kirjallisen arvioinnin, jonka perusteella tehdään selkoa yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta edellyttämistä osa-alueista. Kysymykset on laadittu soveltaen yleisohjeen kappaletta 3.7.4. Arvioinnissa tuli ottaa kantaa välillä 1...5, kuinka oman konsernivalvonnan osa-alueet ovat toteutuneet. (1. ei ollenkaan, 2. jonkin verran, vähän, 3. kohtuullisesti, hyvin, 4. erinomaisesti, aukottomasti, täysin kunnossa, 5 en osaa sanoa)

- A) Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa**
1) Johtosäännössä on määritelty tarkasti konsernijohto ja sen vastuut	3,2
2) Konserniohje edellyttää hyvän hallintotavan noudattamista	3,0
3) Ovatko konserniohjeet ajantasaiset ja riittävät? Varmistaa	
- päätöksenteon tarkoituksenmukaisuuden	2,7
- riskien ennalta ehkäisemisen	2,4
- ajantasaisen raportoinnin ja tiedottamisen	2,2
- B) Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä**
1) Millaisia ohjeita kunnan edustajille on annettu ja miten?
Onko ohjeistettu esim.	
- yhtiökokouksessa/hallituksessa käsiteltäviä asioita?	2,2
- tavoitteiden asettamista ja seuranta?	2,7
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä?	2,7
- raportointia	2,8
2) Toteutuvatko valtuuston päättämät omistajapoliittiset linjaukset ohjeita noudattamalla? Onko ohjeistus täsmällistä ja riittävää?	3,2
3) Onko tytäryhtiöissä toimittu ohjeiden mukaisesti?	3,3
- C) Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi**
1) Millaisia tavoitteita kunta on omistajana tytäryhteisöille asettanut?	2,8
2) Ovatko tavoitteet tarkoituksenmukaiset ja riittävät, jotta konsernijohto voi niiden perusteella saada oikean kuvan konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuudesta?	2,8

3) Miten ohjaus, valvonta ja raportointi on vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille?	2,2
4) Miten asetetut tavoitteet ovat toteutuneet?	3,0
D) Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö	
1) Määritteleekö konserniohje keskitettyjen konsernitoimintojen käytön?	2,2
2) Mitä keskitettyjä toimintoja yhteisössä käytetään?	2,2

Kirjallisen arvioinnin perusteella konsernivalvonnan taso on kohtuullinen, mutta vaatii edelleen päivittämistä ja kehittämistä. Parhaiten onnistuneeksi arvioitiin konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi. Heikoimmaksi arvioitiin keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö. Tulevaisuudessa voisi konsernipankki palvella parhaiten keskitettyjä toimintoja.

Konsernituloslaskelma Tp 2009

1 000 euroa	2009	2008
Toimintatuotot	75 616	69 436
Toimintakulut	-179 356	-172 095
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	13	2
Toimintakate	-103 727	-102 657
Verotulot	93 049	90 029
Valtionosuudet	26 742	24 925
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	189	588
Muut rahoitustuotot	302	406
Korkokulut	-2 913	-2 276
Muut rahoituskulut	-229	-396
Vuosikate	13 412	10 619
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 521	-10 999
Tilikauden yli- ja alipariarvot	4	-1
Satunnaiset erät	1 695	194
Tilikauden tulos	2 590	-187
Tilinpäätössiirot	-1 467	237
Vähemmistöosuudet	-22	3
Tilikauden ylijäämä	1 102	54

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2009	2008
Toimintatuotot/toimintakulut %	42,2	40,3
Vuosikate/poistot %	107,1	96,5
Vuosikate €/asukas	471,2	376,2
Asukasmäärä	28 466	28 227

Konsernin rahoituslaskelma Tp 2009

1 000 euroa	2009		2008	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 412		10 617	
Satunnaiset erät	1 695		194	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 223	13 885	-1 689	9 123
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-40 673		-35 833	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	850		1 983	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 068	-34 755	3 235	-30 615
Toiminnan ja investointien rahavirta		-20 871		-21 493
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-55		-16	
Antolainasaamisten vähennykset	42	-13	89	73
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	29 458		25 370	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 214		-5 410	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-556	17 687	516	20 477
Oman pääoman muutokset		-56		703
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-47		-55	
Vaihto-omaisuuden muutos	109		-160	
Saamisten muutos	574		-1 330	
Korottomien velkojen muutos	4 396	5 031	3 352	1 807
Rahoituksen rahavirta		22 649		23 060
Rahavarojen muutos				
		1 778		1 567
Rahavaroihin sisältyvät rahoitusarvopaperit on arvostettu tilinpäätöspäivänä alinpaan hankintahintaan				
Rahavarat 31.12.	35 002		22 242	
Rahavarat 1.1.	22 242	12 760	20 674	1 567
		1 778		

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2009	2008
Investointien tulorahoitus %	33,7	31,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	26,3	27,1
Lainanhoitokate	1,2	1,7
Kassan riittävyys	54,5	37,6

Konsernitase Tp 2009

<i>1 000 euroa</i>	2009	2008
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	966	1 050
Muut pitkävaikutteiset menot	1 237	1 854
Ennakkomaksut	13	2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 216	2 905
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	16 550	15 339
Rakennukset	106 190	84 987
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 182	33 194
Koneet ja kalusto	7 032	4 790
Muut aineelliset hyödykkeet	429	435
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	2 922	6 725
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	166 304	145 470
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 028	976
Muut osakkeet ja osuudet	2 578	2 817
Muut lainasaamiset	258	297
Muut saamiset	223	185
Sijoitukset yhteensä	4 087	4 276
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	172 607	152 651
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	602	698
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 737	623
Muut toimeksiantojen varat	158	152
Toimeksiantojen varat yhteensä	2 497	1 474
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	725	698
Keskeneräiset tuotteet	15	13
Muu vaihto-omaisuus	1	1
Ennakkomaksut		1
Vaihto-omaisuus yhteensä	742	713
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 176	2 437
Muut saamiset	126	180
Siirtosaamiset	43	
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	2 345	2 617
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 860	5 107
Lainasaamiset	123	186
Muut saamiset	2 550	3 115
Siirtosaamiset	2 036	1 723
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	10 569	10 131
Saamiset yhteensä	12 914	12 748
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	9	11
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	250	424
Joukkovelkakirjalainasaamiset	72	73
Muut arvopaperit	17 688	6 706
Rahoitusarvopaperit yhteensä	18 020	7 214
Rahat ja pankkisaamiset	16 982	15 028
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	48 657	35 703
VASTAAVAA YHTEENSÄ	223 761	189 827

Konsernitase Tp 2009

<i>1 000 euroa</i>	2009	2008
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	47 405	45 710
Arvonkorotusrahoitus	206	205
Muut omat rahastot	14 877	14 639
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	22 275	11 130
Tilikauden yli/alijäämä	1 102	54
Oma pääoma yhteensä	85 865	71 737
VÄHEMMISTÖSUUDET		
	940	996
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET		
Poistoero	1 460	1 479
Vapaaehtoiset varaukset	4 468	4 779
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	5 928	6 259
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	7	8
Muut pakolliset varaukset	945	909
Pakolliset varaukset yhteensä	952	917
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	536	618
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 892	829
Muut toimeksiantojen pääomat	183	188
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	2 611	1 635
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	68 520	53 367
Lainat julkisyhteisöiltä	17 072	15 310
Lainat muilta luotonantajilta	230	251
▼ Saadut ennakot	1 520	1 520
Liittymismaksut ja muut velat	5 151	4 354
Siirtovelat	150	150
Pitkäaikainen yhteensä	92 643	74 951
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 654	6 147
Lainat julkisyhteisöiltä	1 214	878
Lainat muilta luotonantajilta	195	164
Saadut ennakot	388	379
Ostovelat	7 984	7 505
Muut velat	4 016	2 957
Siirtovelat	14 371	15 303
Lyhytaikainen yhteensä	34 822	33 333
Vieras pääoma yhteensä	127 464	108 284
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	223 761	189 827

Konsernitaseen tunnusluvut	2009	2008
Omavaraisuusaste	41,8	42,0
Suhteellinen velkaantuneisuus	64,3	57,7
Kertynyt ylijäämä/alijäämä 1 000 €	23 377	11 184
Kertynyt ylijäämä/alijäämä €/asukas	821,22	396
Konsernin lainat, €/asukas	3 298	2 697
Konsernin lainakanta 31.12., milj. euroa	93,9	76,1
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. euroa	0,3	0,3
Konsernin henkilöstömäärä	2 020	1 612
Kunnan asukasluku	28 466	28 227

Kuntakonsernin yllä olevat tunnusluvut lasketaan samojen kaavojen mukaan kuin kunnan taseesta. Tunnusluvut kertovat niin ikään samoista asioista kunnan taseen kanssa. (kts. kunnan taseen tunnusluvut).

Kunnanhallituksen selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kunnanhallitus

Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen (Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto 2008) mukaan: ”Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selko, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.”

Sisäisen valvonnan on tarkoitus varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävän luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

1.1.2009 voimaan astuneen hallintosäännön § 5 ja 70 mukaan kunnan sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta ovat johtamisen apuvälineitä ja niistä vastaa kunnanhallitus. § 13 mukaan kunnanjohtaja vastaa sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä. § 15 mukaan palvelukeskuksen johtaja ja liiketoimintayksikön johtaja johtamansa organisaation osalta vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta vastuualueellaan.

Myös tilintarkastajan on tarkastuskertomuksessa annettava lausunto siitä, onko sisäinen valvonta kunnassa asianmukaisesti järjestetty.

Kunnanhallituksen selonteon tueksi ovat hallintojohtaja ja talousjohtaja toteuttaneet keskeisille johtaville viranhaltijoille (sosiaali- ja terveysjohtaja, sivistystoimenjohtaja ja tekninen johtaja) kirjallisen arvioinnin, jonka perusteella tehdään selkoa yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen edellyttämistä osa-alueista. Kysymykset on laadittu soveltaen yleisohjeen kappaletta 3.3. Arvioinnissa tuli ottaa kantaa välillä 1...4, kuinka oman organisaation sisäisen valvonnan osa-alueet ovat toteutuneet (1. ei ollenkaan, 2. jonkin verran, vähän, 3. koh- tuullisesti, hyvin, 4. erinomaisesti, aukottomasti, täysin kunnossa).

A) Johtamisen ja hallinnon järjestäminen	Keskiarvo
1) Ovatko nykyiset säännöt ja ohjeet riittävänä tukena ja asianmukaisia johtamisen ja hallinnon järjestämiseksi?	3,0
2) Johto toteuttaa visiota, strategiaa ja tavoitteita	3,0
Tavoitteiden saavuttamisen arvioinniksi on olemassa arviointiperusteet (kokonaisvaltaiset, tuloksellisuuden monipuolinen arviointi, esim. BSC-näkökulmat)	3,0
3) Johto käsittelee seurantatietoja ja kehittää niiden perusteella toimintaa	2,3
4) Visio, strategia, tavoitteet on viestitetty henkilöstölle ja sidosryhmille	2,7
5) Yksikön tavoitteet on johdettu toimialan tavoitteista	3,3
6) Toteutettu toiminta vastaa tavoitteita, strategiaa ja visiota	3,0
7) Henkilöstö tuntee keskeiset ohjeet, säännöt ja menettelytavat	2,7
8) Esimies reagoi ohjeiden, sääntöjen ja menettelytapojen noudattamatta jättämiseen	3,0
9) Tehtäväjaot ja vastuut ovat selkeät, henkilöstö on ne tiedostanut ja ne ovat ajanmukaisia, tilivelvollisuus toteutuu	3,0

10) Toimintaa tukevat tietojärjestelmät ovat luotettavia	2,3
11) Henkilöstön rekrytointin, osaamisen arvioinnin ja kehittämisen periaatteet ovat tiedossa ja ajan tasalla (riittävästi osaavaa ja ammattitaitoista henkilöstöä)	3,0
12) Kehityskeskustelut käydään säännöllisesti	3,0
B) Riskienhallinta	
1) Onko kuntakonsernissa systemaattinen menettely, jota noudattaen kuntakonsernin toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan sekä määritellään riskienhallintakeinot?	2,3
2) Onko riskienkartoitus ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti (sisältääkö strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit)?	2,0
3) Onko riskienhallinnan toimenpiteet suoritettu systemaattisesti ja niiden toimeenpanoa valvottu?	2,3
4) Onko riskienhallinta ja sen riittävyyden jatkuva seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?	2,3
5) Raportoidaanko riskienhallinnasta säännöllisesti johdolle?	2,3
6) Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa?	3,0
C) Sopimukset	
1) Keskeiset toimintaprosessit on kuvattu ja niiden toimivuutta arvioidaan säännöllisin väliajoin prosessien kehittämiseksi	2,0
2) Valvontatoimenpiteet kattavat talouden ja toiminnan laillisuuden, toiminnan tuloksellisuuden (BSC:n eri näkökulmat), hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen, johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta	3,0
3) Toiminnan seuranta-, arviointi- ja raportointimenettelyt ovat asianmukaiset: säännöllisesti ja dokumentoidusti, ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin, viestitetään henkilöstölle ja ohjaavalle tasolle (palaute omasta työstä)	2,7
4) Toimivaltuudet ovat tarkoituksenmukaiset ja toimintaa on ohjeistettu riittävästi (johtosääntö, delegoinnit, yksiköiden sisäiset ohjeet, sisäisen valvonnan ohje jne.)	3,0
5) Riskienhallinta on osa toiminnan suunnittelua ja seurantaa	2,7
6) Käytettävät kontrollit ovat asianmukaiset (toiminnan ja talouden arvioinnit, tehtävien eriyttämiset, hyväksymiset, käyttöoikeudet, täsmäytysrutiinit, kulunvalvonta jne.)	3,0
7) Jatkuvuussuunnittelu on osa toimintaa (valmiussuunnitelma)	2,3
D) Informaatio ja tiedonkulku	
1) Sisäinen tiedonkulku on järjestetty niin, että johdolla ja henkilöstöllä on käytettävissä oikea tieto, oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa: tietojärjestelmät toimivat ja tuottavat olennaisen tiedon johdon tarpeisiin, johto voi hyödyntää laskentatoimen ja seurannan tuottamia tietoja, työntekijöillä on riittävä tieto tehtäviensä hoitamiseen.	2,0
2) Sisäisen tiedonkulun kanavat ovat tehokkaita (palaverit, tiedotustilaisuudet, koulutus, intra, sähköposti)	3,0
3) Päätöksentekoprosessi ja otto-oikeus mahdollistaa päätösten ja toiminnan valvonnan sekä tarvittaessa niihin reagoinnin	3,3
4) Muutoksista tiedotetaan harkitusti ja avoimesti	3,0
5) Poikkeustilanteiden raportoinnille on nopea ja selkeä tiedonkulkukanava	2,7
6) Ulkoisen tiedotuksen menettelytavat ja vastuuhenkilöt on sovittu, tavoitteena ylläpitää oikea julkisuuskuva	3,0
7) Toiminta on avointa ja läpinäkyvää, asiakirjat ovat julkisia ja rekisteröityjä asianhallintajärjestelmään	2,7
8) Sidosryhmätyöskentelyssä on sovitut menettelytavat tiedonkululle: konserni, säännöllinen asiakaspalaute, asiakastyytyväisyysmittaukset	2,3

9)	Työtyytyväisyyttä tutkitaan ja analysoidaan säännöllisesti	2,0
E) Seuranta		
1)	Jatkuva seuranta toiminnan ja talouden seuranta (operatiiviset raportit käsitellään, tarvittavat täsmäytykset tehdään, poikkeama-raportit käsitellään), prosessien toimivuuden ja tehokkuuden seuranta, tavoitteiden saavuttamisen seuranta, päätösten asianmukaisuuden seuranta	3,0
2)	Tehdäänkö riskiarvioinnin perusteella erillisarvioinnit (sisäinen tarkastus, ulkoa ostettu)	3,0
3)	Organisaatio arvioi vuosittain sisäisen valvonnan tilaa ja antaa lausunnon tilinpäätöksessä (hallituksen selonteko)	3,3
4)	Sisäisen tarkastuksen ja sisäisen valvonnan raportit käsitellään, päätetään niiden aiheuttamista toimenpiteistä	3,3
5)	Ulkoisten tarkastajien havainnot käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin	4,0
6)	Sisäisen valvonnan itsearviointi toteutetaan ja sitä kehitetään	2,7
F) Kehittämistarpeet		
1)	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen laatiminen ja jalkauttaminen: <i>on erittäin tarpeellista ja ohje päivitettävä</i>	
2)	Konserniohjeen laatiminen <i>ei yhtään merkintää</i>	
3)	Corporate governance luodaan sisään edellisiin <i>yksi x-merkintä, ei selitystä</i>	
4)	Henkilöstön informoiminen edellisistä <i>yksi x-merkintä, ei selitystä</i>	
5)	Arviointikehikon kehittäminen <i>ei yhtään merkintää</i>	

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä (KuntaL 70 §).

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kirjataan vuoden 2009 tilikauden tulos 1 385 980,70 euroa (tilikauden 2009 ylijäämä) taseen oman pääoman tilille,
- todeta, että tilinpäätöksen tulokseen sisältyvät Kangasalan seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän purkamisesta aiheutuneet tasinkokirjaukset tulona 1,695 milj. euroa tuloslaskelman satunnaisissa tuotoissa ja menona 1,695 milj. euroa tuloslaskelmassa varausten muutoksena.
- todetaan, että kertomusvuoden tulos on talousarvioon verrattuna merkittävästi parempi. Valtuusto hyväksyi kesäkuussa 2009 säästövelvoitteet palvelukeskuksille. Säästövelvoitteista ei laadittu muutostalousarviota.
- todetaan, että vakaamman talouden puolesta tehtäviä toimenpiteitä jatketaan valtuuston kesäkuussa 2009 hyväksymän Kangasalan kunnan talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti.
- todetaan, että talousstrategian mukaisesti investointien omarahoituksen kestävä taso vuosina 2011 ja 2012 on korkeintaan 9-10 milj. euroa.

VALTUUSTO 2009

Puheenjohtajisto

Pj.	Salmela Heikki, 17.6. asti	SDP
Pj.	Kouhia Raimo, 14.9. alkaen	SDP
I vpj.	Jussila, Jorma	KD
II vpj.	Lyytinen Heikki	KOK

Jäsenet**KOK (13 valtuutettua)**

Lyytinen Heikki
 Haavisto Jussi
 Hackspik-Tuomisto Merja
 Heinonen Hanna
 Jussila Mauri
 Kulmala Teija
 Lehtonen Pekka
 Liikka Mika
 Meurman Mikko
 Ollila Heikki A.
 Ollila Mika
 Savolainen Päivi
 Urkko Jorma

SDP (10 valtuutettua)

Aarnio Anja
 Hakola Paula
 Kaarne Isto
 Kouhia Raimo
 Lahti Pekka 14.9. alkaen
 Lahti-Nuutila Pentti
 Laine Hanna
 Lehtinen Timo J.
 Rantanen Eija
 Toivonen Jouko

PS (1 valtuutettu)

Hanweg Harri

KESK (5 valtuutettua)

Arra Simo
 Bährend Tuomas
 Holma Hanna
 Manninen Virve
 Nieminen Markku

Kansit (4 valtuutettua)

Eskola Eija
 Jussila Tuomo
 Karvinen Ritva
 Lähde Tony

KD (4 valtuutettua)

Jussila Jorma
 Hagqvist Jari
 Keskinen Timo
 Mansikka-aho Juha

VIHREÄ LIITTO (3 valtuutettua)

Hirvonen Hanna
 Häme-Sahinoja Johanna
 Lehtovaara Olli

VAS (3 valtuutettua)

Ruoko Katja
 Talli Seppo
 Turtiainen Pertti

KUNNANHALLITUS 2009**Puheenjohtajisto**

Pj. Heikki A. Ollila
 Vpj. Hanna Laine

Jäsenet

Arra Simo
 Hackspik-Tuomisto Merja
 Heinonen Hanna
 Holma Hanna
 Kouhia Raimo, 12.10. asti
 Lahti Pekka, 12.10. alkaen
 Meurman Mikko
 Turtiainen Pertti

kok
 sdp

kesk
 kok
 kok
 kesk
 sdp
 sdp
 kok
 vas

Kunnanhallituksen**liiketoimintajaosto 2009****Puheenjohtajisto**

Pj. Heikki A. Ollila
 Vpj. Hanna Laine

Jäsenet

Kari Neilimo
 Satu Eskelinen
 Maija-Liisa Jalava
 Simo Arra
 Turtiainen Pertti

Yhteislautakunta v. 2009-2012

Puheenjohtaja 2009-2012

Mauri Jussila

Varapuheenjohtaja v. 2009

Ilkka Lehtinen

Varapuheenjohtaja v. 2010

Arja Kokkola-Ahava

Jäsenet

Jussila, Mauri,
Lehtinen, Ilkka,
Kokkola-Ahava, Arja,
Hypén, Marja,
Jakara, Riitta
Schukoff, Jorma, 13.10.2009 alk.
Pasuri, Pertti

Varajäsen

Tulenheimo, Torsti
Alanko, Liisa
Zeitlin, Rainer
Lannetta, Kaarina
Reini, Ulla
Sieranoja, Pasi
Hämälä, Hannu

kaupunki/kunta

Kangasalan kunta
Kuhmalahden kunta
Pälkäneen kunta
Kangasalan kunta
Oriveden kaupunki
Kangasalan kunta
Juupajoen kunta

Lauri Nieminen, 12.10.2009 saakka

MÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT, TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA MUUT PERUSTELUT

STRATEGINEN JOHTO

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja Jukka Mäkelä

Strateginen johto sisältää myös vaalit ja tarkastustoimen.

Talous

Strateginen johto, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	2 898 820		2 898 820	2 705 812	193 008	93,3
ulkoiset	2 898 820		2 898 820	2 699 812	19 908	93,1
sisäiset				6 000	-6 000	
Toimintakulut	-6 577 136		-6 577 136	-5 811 414		
ulkoiset	-4 859 157		-4 859 157	-3 634 496	-1 224 661	74,8
sisäiset	-1 717 979		-1 717 979	-2 176 918	452 939	126,4
Toimintakate	-3 678 316		-3 678 316	-3 105 602	-572 714	84,4

VAALIT

Vastuhenkilö: lakimies Hanna Vuojela

Talous

Vaalit, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	37 980		37 980	40 071	-2 091	105,5
ulkoiset	37 980		37 980	40 071		
sisäiset						
Toimintakulut	-40 816		-40 816	-45 317	4 501	111,0
ulkoiset	-40 416		-40 416	-45 020		
sisäiset	-400		-400	-298	-102	74,4
Toimintakate	-2 836		-2 836	-5 246	2 410	185,0

Europarlamenttivaalit toimitettiin 7.6.2009.

TARKASTUSTOIMI

Tekninen vastuhenkilö: tutkimussihteeri Tarja Ruukala (vs.)

Tarkastuslautakunnan toimintaa kuvataan arviointikertomuksessa.

Talous

Tarkastustoimi, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintakulut	-82 840		-82 840	-46 694	-36 146	56,4
ulkoiset	-82 840		-82 840	-45 748	-37 092	55,2
sisäiset				-945	-945	****
Toimintakate	-82 840		-82 840	-46 694	-36 146	56,4

STRATEGINEN JOHTO

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja Jukka Mäkelä

Toiminnan kuvaus

Keväällä 2009 Kuhmalahden kunta teetti Audiator Oy:llä kuntaliitosesiselvityksen. Esiselvityksen perusteella Kuhmalahden valtuusto teki esityksen Kangasalan kunnalle kuntaliitosneuvottelujen aloittamisesta. Kangasalan valtuusto hyväksyi neuvottelujen käynnistämisen. Ohjausryhmä kävi kuntaliitosneuvotteluja ja ohjasi yhdistymissopimuksen valmisteluja. Ohjausryhmän apuna toimi kaksi työryhmää, palvelutyöryhmä ja taloustyöryhmä. Valmistelun kuluessa kunnanhallitukset päättivät, että yhdistymissopimuksen ja kuntaliitoksen valmistelussa noudatetaan kuntajakolakia (1196/1997).

Yhdistymissopimuksen mukaisesti kuntaliitos toteutetaan siten, että Kuhmalahden kunta liitetään Kangasalan kuntaan 1.1.2011 alkaen. Yhdistymissopimus sisältää kuntajakolain 9 §:ssä tarkoitetun hallinnon ja palvelujen järjestämissopimuksen sekä suunnitelman palvelurakenteiden yhteensovittamisesta. Yhdistymissopimus sisältää suuntaviivat toiminnan järjestämisestä laajentuvassa kunnassa, tulevaisuuden strategisia linjauksia ja päämääriä sekä keskeisiä kuntatalouden kriteerejä. Laajentuvan kunnan talouden tervehdyttäminen ja vakauttaminen on kriittinen menestystekijä ja edellytyksenä palvelutavoitteiden toteuttamiselle. Palvelujen järjestämisen yksityiskohdat ja henkilöstön tehtävämäärittelyt täsmentyvät kuntaliitospäätöksen jälkeen jatkuvassa valmistelussa. Kangasalan valtuusto hyväksyi Kangasalan ja Kuhmalahden kuntien yhdistymissopimuksen helmikuussa 2010. Kunnat tekivät yhteisen esityksen valtioneuvostolle kuntajaoston muuttamiseksi siten, että Kuhmalahden kunta liittyy Kangasalan kuntaan 1.1.2011 alkaen.

Kangasalan kunnan talous on viime vuosien aikana merkittävästi kiristynyt. Voimakas kasvu on lisännyt palvelujen kysyntää etenkin päivähoidossa samaan aikaan kun terveydenhoidon, erityisesti erikoissairaanhoidon kustannukset, ovat voimakkaasti kasvaneet. Kunnan investointitarpeet ovat myös voimakkaasti lisääntyneet viime vuosina. Kunnan tilikauden tulokset vuosilta 2005 – 2008 ovat olleet kumulatiivisesti tappiolliset yhteensä 3,35 milj. euroa. Talouden tilan ennustettiin heikkenevän voimakkaasti lähitulevaisuudessa.

Kunnan talous on saatava tasapainoon. Tämän vuoksi kunnanhallitus ja kunnanjohtaja päättivät käynnistää talouden tasapainottamistyön talouden kehityksen oikaisemiseksi. Tasapainottamistyön tavoitteena on ollut löytää keinot, joiden avulla kunnan talous saadaan tasapainoon ja pystytään myös varautumaan kunnan asukasluvun kasvun tuomaan palvelujen kysynnän kasvuun ja investointitarpeisiin. Keinovalikoimassa on tavoiteltu selkeästi rahamääräisesti laskettavia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat talouteen nopeasti sekä hitaammin vaikuttavia kehittämistoimenpiteitä, jotka varmistavat kehityssuunnan muuttumisen. Perustavoite on, että kunnan talous saadaan sellaiseen tasapainoon, joka turvaa kunnan palvelujen järjestämisen.

Tasapainottamistyön valmistelua on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä. Tasapainotustyöhön on osallistunut kunnan johtavia viranhaltijoita, jotka kunnanjohtajan, ohjausryhmän ja Audiator Kehittämispalveluiden konsulttien ohjauksessa ovat valmistelleet erilaisia menetelmiä nettosäästöjen aikaansaamiseksi. Tasapainotusesitys koski vuosia 2009 – 2013 yhteissummaltaan noin 10

milj. euroa. Valtuusto hyväksyi talouden vakauttamisohjelmaan liittyvän talouden tasapainottamisohjelman vuoden 2009 säästövelvoitteiden osalta kesäkuussa pidetyssä kokouksessaan. Säästötavoite oli yhteensä n. 4 milj. euroa. Lisäksi valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamisohjelmaan liittyvät rakenteelliset säästötoimenpiteet.

Kuntastrategian 2013 tarkistaminen aloitettiin elokuussa 2008. Kuntastrategian välitarkistus päätettiin tehdä omin voimin. Uutena kuntalaisten osallistumiskanavana kunnan strategian välitarkistukseen oli kunnan www-sivuille avattu kommentointi- ja palautemahdollisuus kunnan strategiaan. Uuden valtuustokauden alkaessa strategian luonnos on ollut esillä uusien valtuutettujen perehdyttämistilaisuudessa. Kuntastrategia 2016 hyväksyttiin vuoden 2010 talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Vuoden 2009 tammikuussa kaupunkiseudun elinkeino-yhtiö Tredea Oy aloitti toimintansa. Toimitusjohtajaksi valittiin Ari Tuulentie. Elinkeino-yhtiön tytäryhtiöksi liitettiin Tampereen kaupungin entinen matkailutoimisto, nykyinen Go Tampere Oy. Elinkeino-yhtiön pääasialliset tehtävät liittyivät seudun markkinointiin, matkailumarkkinointiin, osaamisen kehittämiseen ja ulkomaisten investointien houkutteluun.

Kallion yritysalueella osa yritystonteista valmistui kesällä luovutuskuntoon. Alueen markkinointi aloitettiin syksyllä. Kallion alueen tontit ovat herättäneet kiinnostusta, vaikka talouden suhdanteen heikkeneminen on vaikeuttanut yritystonttikauppaa. Joulukuussa 2009 Kallion alueelta myytiin ensimmäinen tontti Taerosol Oy:lle.

Pikonlinnan alueella oli vuoden lopussa 140 työpaikkaa hoiva-alan eri yrityksissä ja tukipalveluissa.

Kangasalle perustettiin 153 uutta yritystä vuonna 2009. Tämä on kolmanneksi eniten Pirkanmaan kunnista. Alkavien yrittäjien neuvottelupalvelu Ensimetrissä kävi uusia asiakkaita 77. Kunnan omana starttirahaa myönnettiin 15 alkavalle yrittäjälle.

Talous

Strateginen johto, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	2 860 840	0	2 860 840	2 665 741	195 099	93,2
ulkoiset	2 860 840		2 860 840	2 659 741	-201 099	93,0
sisäiset	0		0	6 000	-6 000	*****
Toimintakulut	-6 453 480	0	-6 453 480	-5 719 404	-734 076	88,6
ulkoiset	-4 735 901		-4 735 901	-3 543 728	1 192 173	74,8
sisäiset	-1 717 579		-1 717 579	-2 175 676	458 097	126,7
Toimintakate	-3 592 640	0	-3 592 640	-3 053 663	-538 977	85,0
Poistot	-24 900		-24 900	-124 371	-99 471	399,5

Kriittinen menestystekijä

- maankäyttö ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuus

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Valmistuneet asunnot tyypeittäin ja omistusmuodoittain	Tuettua tuotantoa muuallakin kuin kerrostaloissa Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 97 %	Osoitettu rivitalotonttitarjontaa tuettuun tuotantoon Käyttöastetavoite saavutettu

Kriittinen menestystekijä

- palvelujen saatavuus ja laatu

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Valtuustosopimuksen toteutuminen	Mahdollisuudet valtuustosopimuksen laadintaan selvitetty, arviointi: valtuuston itsearviointi 2009	Valtuustosopimusta ei tehty

Kriittinen menestystekijä

- elinkeinoelämän edellytysten turvaaminen

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Liiketilöiden riittävyys	Keskustassa rakentamisedellytykset valmiit, rakentaminen jatkuu Sijoittuminen yhtenäisiin keskittyisiin aluerakennetta tukien, paljon tilaa vaativat Lentolaan /Rääkkölään	K-Market valmistunut keskustassa keväällä 2010 Lentolan alueella kaavauudistus 2010 aikana, uusia liiketiloja
Teollisuustontit	Kallion yritysalueen tontinmyynti alkaa vuoden 2009 aikana	Kallion alueen markkinointi käynnissä, yksi tontti myyty, useita neuvotteluja hankkeista käynnissä

Kriittinen menestystekijä

- onnistunut kuntaliitos

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Liitossopimuksen toteutuminen	Liitossopimuksessa sovitut hankkeet toteutuvat hyväksytyin taloussuunnitelman mukaisesti	Toteutettiin suunnitellusti

Kriittinen menestystekijä

- prosessien toimivuus

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Prosessiorganisaation toimivuus	Prosessiohjaus käynnistetty uuden organisaation ja ydinprosessien pohjalta	Valmistelutyö kesken

Kriittinen menestystekijä

-kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien toimivuus

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Kuntalaiskontaktien määrä ja tapa	Kunnanhallitus 2 krt/v ”kyläiläi- lat”, muita infotilaisuuksia 2 krt/v tai teemakohtaisesti tarvittaessa	Pidetty sekä talouden tasapainottamisen yhtey- dessä että kuntaliitosasi- assa
Vuorovaikutusmuotojen monipuolisuus	Kunnan kotisivuille kehitetty palaute- ja aloitekanava osana seudullista verkko- palveluprojektia	Toteutunut suunnitellusti
	Sähköisiä lomakepohjaisia asiointimahdollisuuksia kehi- tetty edelleen osana seudul- lista verkkopalveluprojektia	Toteutunut suunnitellusti

Kriittinen menestystekijä

-talouden tasapaino

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Tulorahoituksen riittävyys	Vuosikate on yli 100 % pois- toista	Vuosikate/Poistot % 115,9 %
	Investointien tulorahoitus on kuntastrategian mukaan 50%	40,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	Velkaantuneisuus on kunta- strategian mukaan alle 30 %	44,2 %

Kriittinen menestystekijä

- omistajapolitiikan perusteiden määrittäminen ja omistajapolitiikan käyttöönotto

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Omistajapolitiikan periaattei- den toteutuminen	Periaatteet määritelty, kirja- us, tiedotus konsernihallin- toon hoidettu	Toteutunut suunnitellusti

Pääoman tuotto, % Liikelaitoksen peruspääoman (ppo) korvaus, €	Liikelaitos- ja konserniyhtiökohtaiset tuotto- ja toimintatavoitteet v. 2009 johdetaan omistajapoliittisista linjauksista erikseen	Toteutunut talousarviossa esitetyllä tavalla
Omistajaohjauksen toimivuus	Omistajaohjaus käytössä	

Kriittinen menestystekijä

-uusien palvelutuotantotapojen käyttöönotto

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Palvelustrategian toteutuminen	Palvelustrategia laadittu	Toteutunut suunnitellusti
	Strategian pohjalta aloitettu vaihtoehtojen arviointi	Vaihtoehtojen arviointia tehty palvelujen kehittämissuunnittelun yhteydessä ja seutuyhteistyössä.
Seudullinen palvelutuotanto	Seudullista palvelutuotantoa käynnistetty uusilla palvelualueilla hankesuunnitelman mukaisesti	Toteutunut eri palvelukeskuksissa suunnitellusti
	Palvelusetelikokeilu aloitettu	Seutukunnallinen palvelusetelihanke vanhuspalveluissa meneillään
	Palvelujen hankintaosaamista parannetaan	Toteutunut suunnitellusti

Kriittinen menestystekijä

-onnistunut työnantajapolitiikka

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Työnantajapolitiikan toteutuminen	Organisaatiouudistuksen läpivienti ja käytännön toimivuus	Uusi organisaatio on käynnistynyt 1.1.2009. Uudistuksen läpivienti on toteutettu vuoden 2009 aikana. Toteutus ja toimintojen kehitystyö jatkuu edelleen.
	Henkilöstötutkimuksen toteuttaminen 2009-2010	Henkilöstötutkimus on siirretty toteutettavaksi vuonna 2010 (kirjattu talousarviotavoitteisiin). Siirto vuodelle 2010 on nähty tutkimuksen toteuttamisen kannalta perustelluksi, koska uusi organisaatio on käynnistynyt juuri vuoden 2009 alussa.

Kriittinen menestystekijä

-osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Prosessien toimivuus	<p>Uuden organisaation mukainen prosessityö käynnistetty</p> <p>Osaamisen, koulutuksen, rekrytoinnin ja kehityskeskustelujen sähköiset prosessit ja lomakkeet käytössä pilottikohteissa</p>	<p>Uuden organisaation toimintoja on kehitetty</p> <p>Prosessityön suunnittelu on aloitettu vuonna 2009</p> <p>Sähköisten toimintojen käyttöönottoa valmisteltiin yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Uuden organisaation työ- ja henkilöstösäästötilanteen vuoksi varsinainen käyttöönotto pilottikohteissa siirtyi.</p> <p>Sivistyskeskuksessa valmisteltiin sähköisen rekrytoinnin käyttöönottoa ja koulutuksen hallinnan osalta tehtiin alustavaa työtä</p> <p>Kehityskeskustelu- ja osaamiskartoitustoimintojen käyttöönottoa valmisteltiin siten että ne otetaan käyttöön varhaiskasvatuksessa vuonna 2010. Sähköistä kehityskeskustelutoimintoa ollaan ottamassa käyttöön myös talouspalveluissa.</p>

Seudulliset elinkeinohankkeet ja muut projektit

Suuri osa seudullisista elinkeinohakkeista siirtyi rahoitettavaksi Seudullisen elinkeinoyhtiö Tredean kautta. Elinkeinoihtion rahoitus 200 000 euroa meni elinkeinotoimen määrärahoista.

Suoraan budjetista rahoitettavista elinkeinohankkeista (124 000 euroa) Aluekeskusohjelman toteuma oli 89 %, Verkkopalveluiden kehittäminen –hankkeen toteuma oli 34%, Seutukunnan ATK-yhteistyö –hankkeen toteuma oli 40 %, EU:n Leader-ohjelman kehittämishankkeen toteuma oli 63 % ja muiden kehittämishankkeiden 8 %.

LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ OKSA

Vastuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola virkavapaa 17.11.2009 alkaen. Hallintojohtajan virkavapauden ajan tehtäviä hoitaa apulaiskunnanjohtaja Reijo Riekkola

Toiminnan kuvaus

Liiketoimintayksikkö Oksalla vuosi 2009 oli ensimmäinen toimintavuosi. Ensimmäinen toimintavuosi on keskittynyt toiminnan käynnistämiseen ja on ollut työn-
täyteinen sekä tuloksekas. Toimintaa on saatu kehitettyä laajalla rintamalla, mutta paljon tekemistä riittää vielä tuleville vuosille. Tulevana vuotena tullaan jatkamaan tuotteistamista, prosessien kuvaamista, seudullisen yhteistyön jatkamista ja huolehtimaan henkilöstön työssä jaksamisesta. Omat haasteensa liiketoimintayksikkö Oksan toiminnalle asettivat kunnan taloudellinen tilanne ja säästötavoitteet, jotka koskivat myös liiketoimintayksikköä. Henkilöstön vahvalla sitoutumisella näistäkin haasteista selvitettiin.

Liiketoimintayksikkö Oksan perustaminen liittyi Kangasalan kunnan organisaatio-uudistukseen. Oksan toimintaan yhdistettiin purettavan terveyskeskuskuntayhtymän sisäisiä palveluja tuottavat toiminnot henkilöstöineen.

Talous

Oksa, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	18 660 079	170 000	18 830 079	19 240 733	-410 654	102,2
ulkoiset	948 130		948 130	1 120 755	-172 625	118,2
sisäiset	17 711 949	170 000	17 881 949	18 119 978	-238 029	101,3
Valmistus omaan käyt.	331 000		331 000	191 108	-139 892	57,7
Toimintakulut	-18 200 729	-390 000	-18 590 729	-17 761 267	-829 462	95,5
ulkoiset	-17 387 939	-390 000	-17 777 939	-16 748 273	-1 029 666	94,2
sisäiset	-812 790	0	-812 790	-1 012 994	200 204	124,6
Toimintakate	790 350	-220 000	570 350	1 670 574	-1 100 223	292,9
Poistot	-2 850 872		-2 850 872	-3 422 336	-571 464	120,0

Kriittiset menestystekijät

- palvelujen saatavuus ja laatu
- prosessien toimivuus
- uusien palvelutuotantotapojen käyttöönotto
- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö
- suunniteltujen vapaa-ajan investointien toteutuminen

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen
Laadukkaiden, asiakkaan tarpeisiin vastaavien sisäisten palveluiden tuottaminen peruspalvelutuotannolle	Oksan palvelut on pääosin tuotettu, kustannukset ja laatu määriteltä	Toteutunut suunnitellusti, jatkuu vuoden 2010 aikana

Oksan prosessien sujuvuus	Oksan prosessien mallinnus käynnistetään, prosessien rajapinnat pääosin tunnistettu	Toteutunut pääosin
Oksan prosessit toiminnassa myös terveyskeskuksessa	Henkilöstö- ja taloushallinnon sähköiset prosessit toiminnassa Yhteiset tietojärjestelmät toimivat	Toteutunut suunnitellusti
	Toimintaprosesseja yhtenäistetään	Toteutunut suunnitellusti
Seudullisen yhteistyön kehittäminen	Seudullisesti yhteisten henkilöstö- ja taloushallinnon järjestelmien yhtenäinen käyttö, seudullisten työryhmien yhteistyön jatkaminen	Seudullista yhteistyötä on jatkettu
	Sähköisten palvelujen lisääminen, mm. palautejärjestelmä	Suuren volyymin sähköisiä asiointipalveluja toteutettiin eri toimialoilla
	Seudullisen tietotekniikka-yhteistyön onnistuneisuus	Osallistuttiin kaikkiin keskeisiin seutuhankkeisiin
	Tilapalvelun toimintatapojen seudullisen vertailun hyödyntäminen	Seudun kunnissa on otettu käyttöön sama kiinteistöpito-ohjelmisto, tunnuslukujen seuraamiseen ja vertailuun, kuntien organisaatiot vertailtu seudullisen organisaation perustamista varten
Oksan henkilöstö on työssään ammattitaitoista, motivoitunutta ja kehittämismyönteistä	Oksan toimintaa ja henkilöstöä tukevat koulutustilaisuudet organisaatiokulttuurin ja uusien toimintatapojen kehittämiseksi	Henkilöstöä koulutettu ja tiedotettu muutoksista
	Työhyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen (organisaatiouudistus/Oksan perustaminen, terveyskeskuksen tukitoiminnot Oksaan)	Järjestetty yhteinen tilaisuus ja tiedotettu asioista
	Säännönmukaiset kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käyty osittain
Toteutuneet vapaa-ajan investoinnit	Kirjaston laajennus valmistuu vuoden 2009 aikana ja peruskorjaustyöt aloitetaan syksyllä 2009	Kirjaston laajennus valmistui sopimuksen mukaisesti ja peruskorjaustyöt on aloitettu
	Kulttuuritilojen toteutus mahdollistetaan ydinkeskustan kehittämisen ja kaavoituksen yhteydessä	Ydinkeskustan kaava hyväksytty. Kulttuuritilojen hankesuunnitelma työn alla.
Muut investoinnit	Toteutetaan investointiohjelmassa olevat hankkeet	Keväällä 2009 karsittu investointiohjelma pääosin toteutunut
Kiinteistöjen ja liikenneväylien ylläpito	Rakennusten peruskunnostustoimenpiteitä tehdään siten, ettei korjausvelka kasva	Peruskunnostustoimenpiteitä toteutettu keväällä 2009 karsitun ohjelman

		mukaisesti
	Rakennusten energiatehokkuutta lisäävät toimenpiteet kartoitetaan ja priorisoidaan	Toimenpideohjelma laadinnassa. toimenpiteitä toteutetaan samanaikaisesti
	Peruspalvelutoiminnan ulkopuolisista vajaakäyttöisistä / tuottamattomista kiinteistöistä luovutaan	Realisointi aloitettu
	Omin jaloin kouluun; kouluympäristö autottomaksi – turvallisuus lisääntyy * Sariolan ja Tursolan koulujen liikennejärjestelyt toteutetaan	Sariolan ja Tursolan koulujen liikennejärjestelyt toteutettu
Konserniohjauksen kehittäminen (hall.sääntö § 41)	Kunnan konserniohjeen päivittäminen (ja esittäminen valtuustolle)	Konserniohjeen päivittäminen käynnistetty

Liiketoimintayksikkö Oksan hallinto

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola. Hallintojohtajan virkavapauden ajan (17.11.2009 alkaen), tehtävien hoito sisäisin järjestelyin.

Oksan hallinto sisältää Oksan johdon palkkauskustannukset, muut toimintaan liittyvät kustannukset sekä koko Oksan henkilöstön työterveyden kustannukset.

Talous

Oksan hallinto, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	0		0	1 000	-1 000	****
ulkoiset			0	1 000	-1 000	****
sisäiset			0		0	****
Toimintakulut	-268 118	0	-268 118	-265 458	-2 660	99,0
ulkoiset	-268 118		-268 118	-167 616	-100 502	62,5
sisäiset	0	0	0	-97 842	97 842	****
Toimintakate	-268 118	0	-268 118	-264 458	3 660	98,6

Talous-, toimisto- ja atk-palvelut sekä joukkoliikenne

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola virkavapaus alk. 17.11.2009.

Virkavapauden ajan hallintojohtajan tehtäviä hoitaa apulaiskunnanjohtaja Reijo Riekkola

Talous

Talous-,tsto- ja atk- palv., joukk.l. euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	872 729	0	872 729	2 610 713	-1 737 984	299,1
ulkoiset	32 010		32 010	37 782	-5 772	118,0
sisäiset	840 719		840 719	2 572 931	-1 732 212	306,0
Toimintakulut	-3 831 862	0	-3 831 862	-3 540 050	-291 812	92,4
ulkoiset	-3 831 862		-3 831 862	-3 539 330	-292 532	92,4
sisäiset	0		0	-720	720	****
Toimintakate	-2 959 133	0	-2 959 133	-929 337	-2 029 796	31,4
Poistot	-71 200		-71 200	-101 610	-30 410	142,7

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö: laskentapäällikkö Ilkka Manninen

Talouspalvelut tuottavat taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut. Taloushallinnossa ja palkanlaskennassa otettiin käyttöön uudet järjestelmät vuoden 2007 aikana ja vuosi 2009 on kulunut järjestelmien käytön syventämisessä ja laajentamisessa. Puren tuten terveystyöntekijöiden henkilöstö ja talous siirtyivät talouspalvelujen toimintojen alle, jolloin taloushallinnossa ja palkanlaskennassa nämä toiminnot liitettiin osaksi koko kunnan organisaatio ja talouden rakenteita.

Tampereen kehyskunnissa keväällä 2009 alettiin selvitystyöhön palkanlaskentayhteistyön aloittamisesta. Kaikki kehyskunnat ilmoittivat valmiutensa selvitystyöhön. Selvitystyötä varten asetettiin seudullinen projektiryhmä. Selvitystyön tuloksena valmistui kehyskuntien seudullisen palkkahallinnon selvitys raportti. Selvityksessä on päädytty esittämään kehyskunnille yhteisen palkkahallintokeskuksen perustamista vuoden 2011 alusta isäntäkuntamallilla. Kangasalan kunta toi esille halukkuutensa ryhtyä kehyskuntien palkkahallintokeskuksen isäntäkunnaksi. Kaikki kehyskunnat tekivät päätöksen mukaan lähtemisestä loka-marraskuussa. Loppuvuodesta 2009 ja alkuvuodesta 2010 on lähtenyt käyntiin palkkahallintokeskus projekti, johon on palkattu päätoiminen projektipäällikkö. Keskus aloittaa toimintansa vuoden 2011 alussa.

Toimistopalvelut

Vastuuhenkilö: toimistopäällikkö Tarja Lamminen

Toimistopalvelut tuottaa toimisto-, hallinto- ja asiantuntijapalveluita koko kunnan tarpeisiin. Puren tuten terveystyöntekijöiden henkilöstöstä 14 henkilöä siirtyi toimisto-

palveluihin. Sähköisen kokoustyöskentelyn aloittaminen on ollut haaste myös toimis-
topalveluissa samoin kuin siirtyminen monitoimilaitteisiin.

Atk-palvelut

Vastuuhenkilö: atk-päällikkö Hannu Sipola

Terveyskeskuksen tietotekniikan muuttaminen seudulliseen toimintamalliin saatiin
pääosin toteutettua 2009, mikä luo hyvät edellytykset terveystoimen laajemman yh-
teistoiminta-alueen valmistelulle tulevana vuonna.

Tietotekniikan seudullisessa yhteistyössä oli painopiste perustietotekniikan palvelujen
sekä puhe- ja datayhteyspalvelujen yhteisen kilpailutuksen valmistelussa. Hankkeiden
aikataulu huomattavasti viivästyi Tampereen kaupungin tietotekniikan tuotantotavan
muutosprosessin takia. Sopimusta Soneran perustietotekniikan tukipalveluista joudu-
taan jatkamaan ainakin syksyyn 2010.

Kunnanhallituksen sähköinen kokoustyöskentely aloitettiin syksyllä suunnitellusti.
Toimintamallia on kuitenkin kehitettävä, jotta sähköinen kokoustyöskentely voidaan
myöhemmin laajentaa lautakuntiin ja mahdollisesti valtuustoonkin.

Kehyskuntien monitoimilaitteprojekti käynnistyi Kangasalan osalta loppusyksystä. Yli
sadan uuden laitteen täysimittainen hyödyntäminen on haastava prosessi. Tulostuk-
sen painopisteen siirtäminen monitoimilaitteille tapahtuu vaiheittain sitä mukaa kun
oheistulostimien vuokra-ajat päättyvät.

Joukkoliikenne

Vastuuhenkilö: liikennesuunnittelija Tuomas Kähkönen

Valtuuston säästötoimenpiteiden johdosta kunnan kesäajan ostoliikenne lakkautettiin
reitillä Lihasula-Ruutana-Kangasala-Valkeakoski.

Koulukuljetuksissa säästökohteina olivat 0-2 luokkalaisten 3 km:n kuljetusrajan pois-
taminen, lukujärjestysten suunnittelu kuljetusten mukaan ja taksikuljetuksissa keräily-
paikkojen tehokkaampi käyttöönnotto.

Henkilöliikennesuunnitelman päivitys valmistui kesäkuussa 2009, jossa mm. asetettiin
uudet joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet.

Uusi joukkoliikennelaki tuli voimaan 3.12.2009, joka liittyi kiinteästi EU:n palvelusopi-
musasetuksen täytäntöönpanoon. Uuden lain myötä toimivaltaiset viranomaiset ovat
velvollisia määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason. Tampe-
reen kaupunkiseudun seutuhallitus käynnisti selvitystyön seudullisen joukkoliikenteen
järjestämisen vaihtoehdoista Tampereen kaupunkiseudulla, jossa suositellaan, että
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän jäsenkuntien alueelle perustetaan seudul-
linen joukkoliikenneviranomainen ja että seudullinen joukkoliikennelautakunta ja jouk-
koliikenneyksikkö organisoidaan isäntäkuntamallilla Tampereen kaupungin organisaa-
tion 2011 alkaen.

Ateria- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Jonna Sillman-Sola virkavapaus alk. 17.11.2009.

Virkavapauden ajan hallintojohtajan tehtäviä hoitaa apulaiskunnanjohtaja Reijo Riekkola

Talous

Ateria- ja siivouspalv. euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	8 099 330	20 800	8 120 130	7 180 715	939 415	88,4
ulkoiset	68 600		68 600	168 428	-99 828	245,5
sisäiset	8 030 730	20 800	8 051 530	7 012 287	-1 039 243	87,1
Valmistus omaan käyttöön			0	1 311	-1 311	
Toimintakulut	-8 048 847	-20 800	-8 069 647	-7 965 764	-103 884	98,7
ulkoiset	-7 687 697	-20 800	-7 708 497	-7 600 059	-108 439	98,6
sisäiset	-361 150	0	-361 150	-365 705	4 555	101,3
Toimintakate	50 483	0	50 483	-783 738	834 221	-1 552,5
Poistot	-39 000		-39 000	-37 112	-1 888	95,2

Ateriapalvelut

Vastuuhenkilö: ruokapalvelupäällikkö Päivi Lehti

Ateriapalvelulla oli vuonna 2009 40 toimipaikkaa, joista ateriapalvelun keittiöitä 28 ja lukion ateriapalvelut tuottaa ulkopuolinen palvelutuottaja. Keittiöiltä toimitetaan ruokaa 11 päiväkotipisteeseen ja lähetetään noin 120 ateriapalveluateriaa/päivä sekä viedään vanhusaterioita kahteen avopalvelupisteeseen.

Ateriapalvelun toimipaikat lisääntyivät neljällä vuoteen 2008 verrattuna. Uusia päiväkoteja avattiin kaksi, kouluja yksi ja terveyskeskuksen ateriapalvelut. Henkilökunta kasvoi terveyskeskuksen ateriapalvelun mukaantulolla 8 henkilöllä ja koulupuolella yhden kokon verran.

Vammaisateriapalvelut siirtyivät liiketoimintayksikkö Oksan vastuulle. Kilpailutuksen tuloksena vammaisateriapalvelut ostetaan ulkoiselta palvelun tuottajalta.

Siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: siivouspäällikkö Merja Järvinen

Siivouspalvelu vastaa Kangasalan kunnan eri toimitilojen siivouksesta. Siivottavaa pinta-alaa on yhteensä n. 72 000 m², joista suurimmat asiakaskohteet ovat koulut ja päiväkodit.

Puretun terveystaloyhtymän laitoshuoltajat siirtyivät kokonaisuudessaan siivouspalvelu toimintojen alle.

Varsinaisen tilojen siivouksen lisäksi siivouspalvelut vastaa ateria- ja vuodehuollosta, välinehuollosta sekä viherkasveista.

Päiväkotien osastoapulaisten siirryttyä siivouspalvelun työntekijöiksi niin tuli ajankohtaiseksi myös ateriapalvelun osaamisen kehittäminen ajankohtaiseksi 2009.

Tilapalvelut

Vastuhenkilö: rakennuspäällikkö Arja Lehto

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutos

Uuteen organisaatioon sopeutuminen ja toimintatapojen kehittäminen liiketoiminnallisten periaatteiden mukaisiksi saatiin hyvälle alulle. Kehittäminen on jatkuva prosessi.

Terveyskeskus ja terveysasemat siirrettiin kuntayhtymältä tilapalvelun isännöintiin ja kiinteistöhoitoon. Kiinteistöihin tutustuminen ja dokumentointityö jatkuu.

Talonmiesten pitkät sairauslomiat hankaloittivat kiinteistöhoitotyötä.

Investointien toteuttamisessa huomioitiin kevään 2009 tervehdyttämisohjelmassa sovitut muutokset. Tilapalvelu osallistui kyläkouluselvitysten laadintaan kouluverkon kehittämistyössä.

Lukiorakennuksen sisäilmaongelmat työllistivät tilapalvelua niin kiinteistöhoitossa kuin kunnossapidossakin. Uuden lukion suunnittelu käynnistettiin nopealla aikataululla.

Talous

Tilapalvelu, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	9 688 020	149 200	9 837 220	9 448 304	388 916	96,0
ulkoiset	847 520		847 520	913 544	66 024	107,8
sisäiset	8 840 500	149 200	8 989 700	8 534 760	454 940	94,9
Valmistus omaan käyttöön	331 000		331 000	189 797	-141 203	57,3
Toimintakulut	-6 051 902	-369 200	-6 421 102	-5 989 995	-431 107	93,3
ulkoiset	-5 600 262	-369 200	-5 969 462	-5 441 269	-528 193	91,2
sisäiset	-451 640		-451 640	-548 726	97 086	121,5
Toimintakate	3 967 118	-220 000	3 747 118	3 648 106	99 012	97,4
Poistot	-2 740 672		-2 740 672	-3 283 614	-542 942	119,8

SOSIAALI- TERVEYSKESKUS

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Raija Harju

Vuonna 2009 aloitettiin yhteistyö perusterveydenhuollon ja kehitysvammahuollon palveluiden järjestämisestä isäntäkuntamallilla Kangasalan toimiessa vastuukuntana. Perusterveydenhuollon sopimuksen piiriin kuuluvat 1.1.2009 alkaen Kangasala, Kuhmalampi ja Pälkäne sekä kehitysvammahuollon sopimuksen piiriin lisäksi Juupajoki ja Orivesi. Hallinnon järjestelyssä otettiin käyttöön kevyt tilaaja-tuottaja malli siten, että sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminut tuottajan roolissa ja yhteislautakunta, jossa on edustus kaikista yhteistoiminta-alueen kunnista, tilaajan roolissa. Uuden organisaation muodostaminen, toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen ja uuden hallinnon tietojärjestelmien sisäänajo ja opettelu vaativat runsaasti työpanosta toimintakertomusvuonna. Kangasalan kunnan palvelukseen siirtyi terveyskeskuskuntayhtymästä noin 350 ja kehitysvammahuollon kuntayhtymästä noin 30 henkilöä.

Vuoden 2009 aikana valmisteltiin myös yhteistoiminta-alueen laajentamista koskeva sopimus, joka merkitsee viiden kunnan perusterveydenhuollon ja kehitysvammahuollon palveluiden järjestämistä isäntäkuntamallilla 1.1.2011 alkaen. Sopimuksen piiriin kuuluvat Kangasala vastuukuntana, Juupajoki, Kuhmalampi, Orivesi ja Pälkäne. Kuntien kunnan/kaupungin valtuustot hyväksyivät vuodelle 2011 tähtäävät sopimukset vuoden 2009 lopulla. Valmistelutyötä tehtiin koko toimintakertomusvuoden ajan useissa työryhmissä, joihin osallistui eri palvelualueiden esimiehiä ja henkilöstön edustajia.

Toimintakertomusvuonna kaikessa sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelutoiminnoissa näkyivät säästötoimenpiteet. Palkattomat vapaat, lomarahavapaat ja lomautukset sekä rajoitettu rekrytointimenettely vaikeuttivat palvelutoiminnan järjestämistä. Siikainfluenssaan varautuminen ja H1N1-rokotukset työllistyivät terveystalouden henkilöstöä; perusterveydenhuollon käyntimäärät lisääntyivät 4,2 %, mikä johtui suurelta osin loppuvuonna toteutetuista pandemiarokotuksista. Vuoden aikana valmisteltiin myös laboratoriotoimintojen siirtymistä sairaanhoitopiiriin laboratoriokeskuksen toiminnaksi. Hammashoidossa liitettiin seudulliseen yhteiseen viikonloppupäivystykseen toukokuussa 2009.

Sosiaali- ja terveyskeskukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Hoitotakuun toteuttamisen osalta hammashoidon jonot pitenivät loppuvuodesta eikä kaikkien tarkastukseen pääsy toteutunut kuuden kuukauden määräajassa. Prosessien kehittäminen on vielä alkuvaiheessa ja työ jatkuu taloussuunnitelmakaudella. Valtakunnalliseen KASTE -hankkeeseen liittyvä ikääntyvien palvelut – hanke ei käynnistynyt suunnitellusti. Osaamiskartoituksia ei tavoitteen mukaisesti laadittu, koska Populuksen kehittäminen ei edennyt suunnitellusti.

Toimintakertomusvuonna valmisteltiin ja hyväksyttiin laaja-alainen Lasten ja nuorten hyvinvointi-suunnitelma vuosille 2009–2012. Lastensuojelun sijoitukset ja hoitopäivät lisääntyivät edelleen toimintakertomusvuonna edellisen vuoden tapaan ja toimintamiennot ylittyivät. Toimintamiennot ylitys johtui myös hoitopäivähintojen noususta ja perhehoidon palkkioiden korottamisesta seutukunnalliselle tasolle. Sosiaalityön alueella jatkettiin aktiivista Tampereen seutuyhteistyötä lastensuojelupäivystyksen, sijaishuoltotoiminnan, maahanmuuttajatyön ja päihdehuollon osalta.

Koti- ja laitoshoidon palveluissa valmisteltiin yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa uusi Vanhuspalvelujen kehittämissuunnitelma ja toimenpideohjelma 2010–

2020. Erityisesti vanhushuollon hoidonporrastuksessa yhdessä terveyskeskuksen kanssa edettiin hyvin ja erikoissairaanhoidossa syntyi tätä kautta menosäästöjä. Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhdistäminen saatiin kokonaan toteutetuksi toimintakertomusvuoden aikana.

Terveydenhuollossa välitön kiireellinen hoito ja kiireetön hoito toteutuivat tavoitteen mukaisesti muilta osin paitsi hammashoidon osalta. Terveyskeskussairaalan mahdollisuudet ottaa vastaan potilaita terveyskeskuspäivystyksestä sekä erikoissairaanhoidosta paranivat, kun merkittävä osa osastojen pitkäaikaispotilaista siirtyi vuoden aikana tehostetun palveluasumisen piiriin. Terveyskeskussairaalan toiminnan tehostamisen seurauksena erikoissairaanhoidon hoitopäivien määrä laski sekä Tays:ssa että Valkeakosken aluesairaalassa. Erikoissairaanhoidossa toimittiin yhteisessä tiilajarenkaassa yhteistoiminta-alueen kuntien kesken.

Talousarviovuoden 2010 suurimmat haasteet liittyvät yhteistoiminta-alueen laajentamisen ja kuntaliitoksen vaatimiin toimenpiteisiin. Oriveden ja Juupajoen perusterveydenhuollon ja Kuhmalahden kunnan henkilöstön siirtoon liittyvät toimenpiteet, talousarvioon ja organisaatioon tulevat muutokset, toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen ja hallinnon atk-ohjelmistojen käyttöön liittyvä koulutus toteutetaan alkaneen vuoden aikana. Erittäin suuri haaste on kilpailutusvaiheessa olevan potilastietojärjestelmän valinta ja käyttöönotto koulutuksineen.

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUKSEN TALOUS yhteensä

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja Raija Harju

Talous

Sosiaali- ja terveyskeskus, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	12 759 800	0	12 759 800	13 841 561	-1 081 761	108,5
ulkoiset	12 530 500		12 530 500	13 054 436	-523 936	104,2
sisäiset	229 300		229 300	787 125	-557 825	343,3
Valmistus omaan käyttöön			0	465	465	****
Toimintakulut	-74 665 439	0	-74 665 439	-73 208 851	-1 456 588	98,0
ulkoiset	-69 528 621		-69 528 621	-68 004 008	-1 524 613	97,8
sisäiset	-5 136 818		-5 136 818	-5 204 843	68 025	101,3
Toimintakate	-61 905 639	0	-61 905 639	-59 366 825	-2 538 814	95,9
Poistot	-232 400		-232 400	-244 533	12 133	105,2

Kriittinen menestystekijä
- palvelujen saatavuus ja laatu

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Subjekttiivisten oikeuksien toteutuminen: -hoitoon pääsyn turvaaminen	Hoitoon pääsy toteutuu uuden lainsäädännön mukaisesti	Hammashoidon jonot pitenivät loppuvuodesta, kaikkien tarkastukseen pääsy ei toteutunut loppuvuodesta 6 kk:ssa
Lasten ja nuorten varhainen tukeminen	Lastensuojelulain mukainen suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi vuonna 2009	Valtuusto hyväksyi 9.11.2009 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2009–2012
Vanhusten ja vammaisten kotona asumisen tukeminen ja palvelujen laatu	Tarpeenmukainen säännöllinen kotihoito tarjolla 14 %:lle yli 75-vuotiaista Vanhus- ja vammaispalvelujen laatu säilyy hyvänä; laatutyö jatkuu Rekola-kodossa Vammaispoliittisen ohjelman toteuttaminen Ikäpiste-toiminnan eli ikäihmisten monipalvelupisteen käynnistäminen Jalmarin Kodossa.	Säännöllistä kotihoitoa sai 18 % yli 75-vuotiaista Rekola-kodossa on otettu käyttöön yksilövastuinen hoitotyö ja perustettu 8-paikkainen MRSA –kohortti Vammaispalvelussa tehdään seutuyhteistyötä ja luodaan yhteisiä toimintamalleja. Vammaisneuvosto seuraa ohjelman toteuttamista Ikäpiste toiminnan aloittaminen on siirtynyt säästöjen takia vuoden 2010 helmikuun alkuun

Kriittinen menestystekijä
- prosessien toimivuus

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Prosessiajattelun omaksuminen	Sosiaali- ja terveystoimen yhdistäminen yhteiseksi palvelukeskukseksi; prosessien yhteinen kehittäminen aloitettu Prosessiajattelun edellyttämä toimintatapa laajenee vanhuspalveluissa: prosessien kuvausta jatketaan kotihoidossa ja Rekola-kodolla	Sosiaali- ja terveystoimen yhteinen palvelukeskus perustettu 1.1.2009. Prosessien kehittäminen on vielä alkuvaiheessa. Rekola-kodolla on prosessikuvauksia tehty osana laatutyötä jo aikaisemmin. Kotipalvelu ja kotisairaanhoido yhdistettiin kotihoidoksi

Kehitysvammaisten palvelujen uudelleen organisointi	Yhteistoiminta-alueen kehitysvammahuollon avopalveluiden saattaminen osaksi Kangasalan kunnan organisaatiota ja palveluja	Kehitysvammahuollon palvelut tuotettiin yhteistoiminta-alueelle
Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluperusteiden uusiminen	Kuljetuspalvelukustannusten nousun hillitseminen	Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten perusteita muutettiin, joitakin kehitysvammahuollon kuljetuksia yhdistettiin koulukuljetuksiin
Kuljetuspalvelutarpeiden kartoittaminen kotikäynnin	Kuljetuspalvelutarpeen oikea kohdentuminen	Kuljetuspalvelutarve arvioidaan yleensä kotikäynnin perusteella

Kriittinen menestystekijä

- uusien palvelutuotantotapojen käyttöönotto

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Seudullinen palvelutuotanto	Yhteistoiminta-alue käynnistynyt sopimusten mukaisesti, ensimmäinen palvelusopimus laadittu	Yhteistoiminta-alue on käynnistynyt kolmen kunnan osalta perusterveydenhuollossa ja viiden kunnan osalta kehitysvammahuollossa
	Seudulliset päihdehuollon- ja maahanmuuttajatyön hankkeet jatkuvat 31.10.2009 asti	Päihdehuollon ja maahanmuuttajatyön hankkeet päättyivät 31.10.2009.
	Seudullinen selviämishoitoasema käynnistyy 1.5.2009 alkaen	Selviämishoitoasema käynnistyi Hatanpään terveysasemalla 4.5.2009
Kehittämishankkeiden määrä	Väli-Suomen ikääntyvien palvelut – hankkeeseen osallistuminen	Väli-Suomen ikääntyvien palvelut -hanke ei toteutunut. Vanhustenhuollon Palvelusetelihankeessa (Tampereen seutu) ollaan mukana.

Kriittinen menestystekijä

- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Työilmapiiri	Henkilöstön aktiivinen mukanaolo sosiaali- ja terveystoimen toimintakäytäntöjen ja -kulttuurien yhdistämisen valmistelutyössä	Henkilöstö on mukana uusien toimintakäytäntöjen suunnittelussa ja muuttamisessa
Kehittämishankkeet	Seudullinen aikuissosiaalityön hanke jatkuu 31.10.2009 asti	Aikuissosiaalityön hanke päättyi 31.10.2009

Henkilöstökoulutus	Järjestetään kotipalvelun ja Rekola-kodon henkilöstön täydennyskoulutusta osaamiskartoituksessa syntyneen koulutus-suunnitelman pohjalta	Rekola-kodossa järjestettyyn lääkehoidon täydennys-koulutukseen (24 h) osallistui 25 työntekijää
Osaamiskartoitus	Laaditaan sosiaalityön palvelujen henkilöstön osaamiskartoitukset henkilöstöohjelma Populuksessa	Osaamiskartoituksia ei ole laadittu, koska Populuksessa ei niitä ole vielä vuonna 2009

HALLINTO JA TALOUS

Vastuuhenkilö: Hyvinvointipalvelujen talusjohtaja Toni Haapala

Talous

Hallinto ja talous, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	5 655 650	0	5 655 650	5 835 090	-179 440	103,2
ulkoiset	5 655 650		5 655 650	5 835 090	-179 440	103,2
sisäiset	0		0	0	0	****
Toimintakulut	-768 273	0	-768 273	-828 179	59 906	107,8
ulkoiset	-767 273		-767 273	-786 859	19 586	102,6
sisäiset	-1 000		-1 000	-41 320	40 320	4 132,0
Toimintakate	4 887 377	0	4 887 377	5 006 911	-119 534	102,4

Eläkemenoperusteiset maksut sekä varhemaksut toteutuivat ennakoitua suurempina. Tulojen osalta perusterveydenhuollon ja kehitysvammahuollon kuntalaskutus yhteistoiminta-alueen kunnille toteutetaan 28.2.2010 mennessä.

Vuonna 2009 tehtiin yhteistoiminta-alueetta koskevat sopimukset perusterveydenhuollon ja kehitysvammahuollon palveluiden järjestämisestä isäntäkuntamallilla Kangasalan toimiessa isäntäkuntana. Perusterveydenhuollon sopimuksen piiriin 1.1.2009 kuuluvat Kangasala, Kuhmalampi ja Pälkäne sekä kehitysvammahuollon sopimuksen piiriin kuuluvat 1.1.2009 jo mainittujen 3 kunnan lisäksi Juupajoki ja Orivesi.

Vuoden 2009 aikana valmisteltiin myös koko yhteistoiminta-alueen sopimus, joka merkitsee perusterveydenhuollon ja kehitysvammahuollon palveluiden järjestämistä isäntäkuntamallilla 1.1.2011 alkaen. Sopimuksen piiriin kuuluvat Kangasala isäntäkuntana, Juupajoki, Kuhmalampi, Orivesi ja Pälkäne. Kuntien kunnan/kaupungin valtuustot hyväksyivät vuodelle 2011 tähtäävät sopimukset toimintavuoden 2009 aikana.

Terveyskeskuksen kuntayhtymä purkautui 31.12.2008, joten vuoden 2009 aikana tehtiin kuntayhtymän tilinpäätös ja toimintakertomukset sekä sovittiin jäsenkuntien kesken purkautuneen kuntayhtymän omaisuuden jaosta.

Toimielinten osalta on menetelty palveluiden tuottajan ja tilaajan näkökulmista, niin että sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminut tuottajan roolissa ja yhteislautakunta tilaajan roolissa.

Yhteistoiminta-alueen kuntien kesken on toteutettu sosiaali- ja terveystoimen benchmarking –palvelu v. 2008 toimintatietojen perusteella. Palvelu on toteutettu Kuntamaisema Oy:n Maisemaraportti menetelmän avulla.

KOTI- JA LAITOSHOITOPALVELUT

Vastuuhenkilö: sosiaalijohtaja Janita Koivisto 31.8.2009 saakka, va. sosiaalijohtaja Anna-Liisa Ojala 1.9.-31.12.2009

Talous

Koti- ja laitoshoitopalvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	2 121 300	0	2 121 300	2 862 453	-741 153	134,9
ulkoiset	2 121 300		2 121 300	2 862 453	-741 153	134,9
sisäiset	0		0	0	0	****
Toimintakulut	-20 352 962	0	-20 352 962	-20 413 729	60 767	100,3
ulkoiset	-18 492 684		-18 492 684	-18 334 284	-158 400	99,1
sisäiset	-1 860 278		-1 860 278	-2 079 445	219 167	111,8
Toimintakate	-18 231 662	0	-18 231 662	-17 551 276	-680 386	96,3
Poistot	-85 400		-85 400	-94 231	8 831	110,3

Toimintatuottoja kertyi selvästi budjetoitua enemmän ja tulojen kasvu johtui mm. laskutusikäntönnön muutoksesta ostetussa palveluasumisessa sekä maksutulojen ennakoitua paremmasta kertymästä

Vanhuksille ja mielenterveysasiakkaille hankittiin edelleen lisää tehostettua palveluasumista. Asumispalvelua tarvitsevat asiakkaat siirtyivät terveyskeskuksen ja Kainan sairaalan pitkäaikaishoidosta asumispalveluihin. Vanhusten tehostetun palveluasumisen määrä nousi noin 33 % ja toimintakulut ylittivät talousarvion, mutta vastaavasti sairaalahoito väheni.

Vammaispalvelujen kulut olivat suuremmat kuin arvioitiin. Lisäys johtui lain muutoksesta, jossa henkilökohtaisen avustajan saatavuutta lisättiin. Myös subjektiivisten oikeuksien piiriin kuuluvien vammaispalvelukuljetuksien ja asunnon muutostöiden toimintakulut ylittyivät.

Maksutuloja kertyi asumispalveluista.

Kangasala alkoi tuottaa kehitysvammahuollon palveluja omana toimintana yhteistoiminta-alueelle vuoden alusta alkaen. Palvelujen laatua pystyttiin parantamaan kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijän palkkaamisella ja vastaavien ohjaajien nimeämisellä.

Informatiiviset tunnusluvut

Kotihoito	2007	2008	2009
Kotihoitoa saaneet kotitaloudet	497	410	721
niistä vanhuksia (65-v. ja yli)	339	381	649
vammaisista	8	4	9
muita	150	25	63
Tukipalveluasiakkaita*	496	440	438
Omaishoidon tuki			
asiakkaat /vuonna 2009	104	111	121
* sama henkilö voi olla useamman tukipalvelun käyttäjä			
Vanhusten päiväkeskustoiminta	2007	2008	2009
Hoitopäiviä /vuonna 2009			
- oma toiminta	2119	1996	2102
- - ostopalvelu (Jalmarin Koto)	710	680	721
Asumispalvelut	2007	2008	2009
Asiakkaat /v. 2009			
- vanhukset	60	100	
- vammaiset	14	16	24
- kehitysvammaiset	30	28	
Vammaispalvelu	2007	2008	2009
Kuljetuspalvelun asiakkaat	465	448	546
Muut avohuollon asiakkaat	80	91	115
Kehitysvammanhuolto	2007	2008	2009
Avohuollon asiakkaat	83	91	105
Laitoshoidon asiakkaat	25	26	31
Vanhainkotihoito	2007	2008	2009
Vanhainkodin hoitopaikkoja	111	110	110
- hoitopaikoista lyhytaikaiskäytössä	18	19	19
Asukkaat vuoden aikana			
- lyhytaikaishoidossa	114	100	120
- pitkäaikaishoidossa	117	115	123
Hoitopaikkojen käyttöaste %	98	98	97

TERVEYSPALVELUT

Vastuuhenkilö: johtava ylilääkäri Tuuli Löfgren

Talous

Terveyspalvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	2 549 800	0	2 549 800	2 708 232	-158 432	106,2
ulkoiset	2 330 100		2 330 100	2 461 683	-131 583	105,6
sisäiset	219 700		219 700	246 549	-26 849	112,2
Toimintakulut	-44 482 875	0	-44 482 875	-42 596 602	-1 886 273	95,8
ulkoiset	-41 706 375		-41 706 375	-39 907 522	-1 798 853	95,7
sisäiset	-2 776 500		-2 776 500	-2 689 080	-87 420	96,9
Toimintakate	-41 933 075	0	-41 933 075	-39 888 370	-2 044 705	95,1
Poistot	-120 900		-120 900	-124 103	-3 203	102,6

Maksutuottoja kertyi ennakoitua enemmän (tot.108,1 %). Toimintakulujen puolella merkittävin muutos oli erikoissairaanhoidon asiakaspalveluostojen toteuma 92,1 %. Taustalla on toimenpideohjelman laatiminen v. 2008 yhteistyössä Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kanssa. Lisäksi toimintakulujen puolella näkyvät palkattomien vapaiden toteutuminen, tot. 96,8 %.

Perusterveydenhuollon vastaanotto- ja neuvolapalvelut on toteutettu väestövastuuperiaatteella. Perusterveydenhuollon käyntimäärät lisääntyivät 4,2 %, mikä johtui osittain loppuvuonna toteutetuista pandemiarokotuksista.

Terveyskeskuspäivystystä lyhennettiin arkipäivien osalta 1 h/päivä ja viikonloppujen ja juhlapyhien osalta 2 h/päivä. Vastaava määrä päivystyspalvelua ostettiin Valkeakosken aluesairaalaan.

Oman laboratoriotuotannon osalta kyseessä oli viimeinen toimintavuosi. Vuoden aikana valmisteltiin laboratoriotuotosten siirtymistä sairaanhoitopiiriin laboratoriokeskuksen toiminnaksi. Kuvantamistoiminnassa tapahtui vuoden aikana merkittävää suoritelmien kasvua.

Terveyskeskussairaalan mahdollisuudet ottaa vastaan potilaita terveyskeskuspäivystyksestä sekä erikoissairaanhoidosta paranivat, kun merkittävä osa osastojen pitkäaikaispotilaista siirtyi vuoden aikana tehostetun palveluasumisen piiriin.

Terveysneuvontaa on toteutettu yhteistoiminta-alueen neuvoloissa ja se on kohdistunut merkittävältä osaltaan äitiys- ja lastenneuvolatoimintaan.

Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnassa on noudatettu vahvistettua terveystarkastusohjelmaa sekä valtakunnallista rokotusohjelmaa. Neuvolatoiminnassa on paneuduttu tarkastelemaan ja kohtaamaan asiakkaiden tarpeita kokonaisvaltaisesti ja ennaltaehkäisevästi perheen ja parisuhteen hyvinvointia edistäen.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon pyritään toteuttamaan sosiaali- ja terveysministeriön koulu- ja opiskeluterveydenhuollolle asettamien laatusuosituksen mukaisesti. Terveystarkastusohjelman mukaan terveydenhoitajan tulisi tavata oppilas joka vuosi. Tavoite ei toteudu vielä kaikilla kouluilla, mutta resursseja suunnataan koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon tavoitteen saavuttamiseksi.

Vuonna 2009 on suoritettu lakisääteiset irtosolututkimukset 30-, 35-, 40-, 45-, 50-, 55- ja 60-vuotiaille naisille sekä mammografiaseulontatutkimukset asetuksen mukaan.

Rokotustoiminnassa on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa rokotusohjelmaa. Tämän lisäksi lääketieteellisille riskiryhmille sekä kaikille halukkaille 65 –vuotta täyttäneille on annettu maksuton influenssarokotus. Lokakuussa 2009 alkoivat THL ohjeiden mukaisesti eri väestöryhmille suunnatut H1N1-rokotukset sikainfluenssaa vastaan. Rokotukset toteutettiin terveydenhoitajien toimesta.

Vuoden 2009 kehittämiskohteena on ollut fysioterapian laadukas ja johdonmukainen kirjaus potilastietojärjestelmään. Uutena toimintana on aloitettu Tulppa-ryhmä, joka on suunnattu valtimotautipotilaille tai/ja potilaille, joilla on lääkehoitoisia valtimotaudin riskitekijöitä. Ryhmää ohjaa työparina fysioterapeutti ja terveydenhoitaja tavoitteena valtimotautipotilaiden elämäntapamuutos.

Kasvavan ikääntyneen väestön tarpeisiin vastaaminen on lisännyt apuvälinehankintoja. Yhden kuntohoitajan työpanosta on suunnattu enenevästi ikääntyneiden henkilöiden apuväline seurantaan sekä seurannasta poikiviin kotikäynteihin.

Vuonna 2009 toimintaterapia painottui aikuisiin neurologisiin potilaisiin. Toimintaterapeutti on nimetty Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä Kangasalan sosiaali- ja terveyskeskuksen Aivoverenkierohäiriö-potilaiden yhdyshenkilöksi.

Hammashoidossa liittyttiin seudulliseen yhteiseen viikonloppupäivystykseen toukuussa 2009. Hammashoidossa hoitoonhakeutuminen lisääntyi ja loppuvuodesta jonot kasvoivat kiireettömään hoitoon. Työnjakoa lisättiin mm. 3-vuotiaiden tarkastuksia alettiin siirtää hammashoitajille ja 5-vuotiaiden terveystarkastuksia hammaslääkäreiltä suuhygienisteille. Aikuisväestön hoitoon pääsy parani hiukan edellisvuoteen verrattuna säästötalkoista huolimatta.

Erikoissairaanhoidon tilaajarenkaaseen kuuluivat yhteistoiminta-alueen lisäksi Oriveden kaupunki ja Juupajoen kunta. Terveyskeskussairaalan toiminnan tehostamisen seurauksena erikoissairaanhoidon hoitopäivien määrä laski sekä Tays:ssa että Valkeakosken aluesairaalassa. Laitoshoidon hoitopäivien väheneminen koski erityisesti sisätautiosastoja, mikä kertoo vanhusten pitkäaikaisen hoidon porrastuksen kehittymisestä parempaan suuntaan. Psykogeriatrisessa laitoshoidossa olevien pitkäaikaispotilaiden määrää pystyttiin vuoden aikana merkittävästi vähentämään siirtämällä potilaita sekä kunnallisille että yksityisille hoivaosastoille.

Informatiiviset tunnusluvut

Käynnit	2007	2008	2009
Lääkärin vastaanottokäynnit	46 990	47 045	47 324
Sairaanhoidajan vastaanotto	3 928	5 484	5 624
Terveysneuvonta, lääkärit +th	2 954	3 167	3 112
Terveystenhoitajat muu hoitoh.	12 723	13 200	15 690
Avosairaanhoito	17 303	17 379	18 151
Diabetesneuvola	1 841	1 850	1 209
Kotisairaanhoito, Lääkärit	67	102	348
Terveystenhoitajat ja muu hh	11 377	9 472	11 490
Dementiahoitaja	391	420	353
Koulu- ja opiskeluth/Lääkärit	1 844	2 011	1 952
Terveystenhoitajat	9 384	10 294	12 561
Psykologit	456	467	*
Puheterapeutit	743	716	*
Sosiaalityöntekijät	307	83	148
Perheneuvola/ erityistnt	2 175	2 034	3 089
Lääkärit	345	721	554
Fysioterapeutti			824
Hoitohenkilöstö	132	420	378
Laboratorio	39 796	42 131	40 771
Röntgen	5 993	6 140	7 273
Kuntoutus	11 956	11 357	10 947
Toimintaterapeutti	132	185	66
Hammashuolto	33 223	33 687	33 864
Asiakaspalvelujen osto	4 337	4 739	6 882
Vuodeosastohoitopäivät	22 106	22 182	18 059
Ostetut hoitopäivät	194	272	1 331

* siirretty psykososiaalisiin palveluihin

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: ylilääkäri Jarkko Aitokari 30.9. saakka, 1.10. alkaen va. psykiatrian erikoislääkäri Inkeri Vuoristo (ylilääkärin hallinnolliset tehtävät)

Talous

Psykososiaaliset palvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	16 700	0	16 700	59 195	-42 495	354,5
ulkoiset	16 700		16 700	57 445	-40 745	344,0
sisäiset			0	1 750	-1 750	****
Toimintakulut	-2 076 408	0	-2 076 408	-2 146 972	70 564	103,4
ulkoiset	-1 807 008		-1 807 008	-1 965 202	158 194	108,8
sisäiset	-269 400		-269 400	-181 770	-87 630	67,5
Toimintakate	-2 059 708	0	-2 059 708	-2 087 777	28 069	101,4

Toimintatuottoja kertyi asiakaspalveluostojen myötä ennakoitua enemmän, tot. 342,6 %. Mielenterveyskuntoutuksen ja asumisen asiakaspalveluiden ostot muilta ylitti selvästi talousarvion, tot. 163,8 %. Tämän palvelumuodon merkittävä kasvu käynnistyi vuoden 2008 aikana ja vuoden 2010 tavoitteisiin kuuluu palvelun kehittäminen omien rakenteiden sisälle.

Yhteistoiminta-alueen valmistelu käynnistyi ja psykososiaalisten palveluiden suunnittelua varten perustettiin työryhmä, joka muodostui yhteistoiminta-alueen kunnista valituista edustajista. Ylilääkärit Kangasalta ja Orivedeltä laativat kirjallisen yhteenvetön Kangasalan psykososiaalisten palveluiden ja Oriveden erityispalveluiden palvelujen tuoton nykytilanteesta ja loivat alustavan suunnitelman työryhmän kanssa palveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueella. Yhteenveto luovutettiin palvelutyöryhmälle tiedoksi.

Mielenterveystoimiston ylilääkärin irtisanouduttua virastaan syyskuussa 2009 erikoislääkäri hoiti ylilääkärin tehtäviä 11.12.2009 asti. Kaksi erikoislääkäriä irtisanoutui viroistaan loppusyksystä 2009. Mielenterveystoimistossa oli joulukuun puolivälin jälkeen vain yksi lääkäri, joten lääkärivastaanotot eivät toteutuneet suunnitellusti loppuvuodesta.

Nuorisopsykiatria erikoistuva lääkäri työskenteli kesään 2009 asti nuorisopsykiatrian työryhmässä. Sen jälkeen ei tehtävään ole ollut lääkäriä käytettävissä. Kunnanhallitus päätti nuorisopsykiatrian viran perustamisesta 1.1.2010 alkaen ja virka saadaan täytetyksi maaliskuussa 2010.

Käynnit	2007	2008	2009
Lääkärit	1 892	1 983	1 888
Eriytyöntekijät	1 418	1 469	2 461
Muu hoitohenkilökunta	3 148	3 321	4 853

TYÖTERVEYSHUOLTO

Vastuuhenkilö: ylilääkäri Pirjo Mäkelä

Talous

Työterveyshuolto, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	957 800	0	957 800	935 164	22 636	97,6
ulkoiset	957 800		957 800	411 081	546 719	42,9
sisäiset	0		0	524 083	-524 083	****
Toimintakulut	-940 945	0	-940 945	-794 507	-146 438	84,4
ulkoiset	-801 045		-801 045	-755 508	-45 537	94,3
sisäiset	-139 900		-139 900	-38 999	-100 901	27,9
Toimintakate	16 855	0	16 855	140 657	-123 802	834,5
Poistot	-16 200		-16 200	-16 394	194	101,2

Toimintatuotot toteutuivat lähes tavoitteen mukaisesti, tot. 96,7 %. Vuosi 2009 oli työterveyshuollon taseyksikölle ensimmäisen normaali toimintavuosi, kun huomioidaan tietojärjestelmän käyttöönotto toukokuussa 2008. Toimintakuluista puuttuu vielä sisäisen laskutuksen osuus, joten kulupuoli toteutunee talousarvion mukaisesti.

Terveyskeskuksen työterveyshuollon piirissä oli vuoden 2009 lopussa 258 työnantaja. Henkilöasiakkaita oli noin 4 170. Maataloustyöterveyshuollon piirissä oli 131 maatilaa. Sairaanhoitosopimuksia oli vuoden 2009 lopussa 67 kpl ja sairaanhoitosopimuksen piirissä olevia työntekijöitä n. 3 200.

Yrittäjät ja maatalousyrittäjät ovat voineet ostaa sairaanhoitopalveluita työterveyshuollosta 1.1.2006 alkaen, Sairaanhoitosopimuksen on tehnyt 107 maatilaa ja 36 yksinyrittäjästä sairaanhoitosopimuksen on tehnyt 26 yrittäjää.

Työterveyshuolto on osallistunut pyydettyäessä työsuojelun toimintaohjelmien laadintaan yhdessä yritysten kanssa.

Työkykyä ylläpitävä toiminta on merkittävä osa työterveyshuoltoa. Useiden työpaikkojen kanssa on järjestetty tyky-kursseja, joiden yhteydessä työkykyä on seurattu toimintakykytestien ja terveystarkastuksiin sisältyvien työkykyindeksien avulla.

Työterveyshuolto on hakenut eri ammattialoille Kelan Aslak-kuntoutusta, joka toteutui vuonna 2009 neljällä ammattialalla. Kelan Tyk-kuntoutukseen on ohjattu useita henkilöitä samoin kuin erilaisille työkykyä tukeville kuntoutuskursseille.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Vastuhenkilö: terveystalouden johtaja Anne Woivalin

Talous

Ympäristöterveydenhuolto, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	26 200	0	26 200	34 906	-8 706	133,2
ulkoiset	26 200		26 200	30 326	-4 126	115,7
sisäiset			0	4 580	-4 580	****
Toimintakulut	-464 244	0	-464 244	-381 184	-83 060	82,1
ulkoiset	-387 244		-387 244	-377 339	-9 905	97,4
sisäiset	-77 000		-77 000	-3 845	-73 155	5,0
Toimintakate	-438 044	0	-438 044	-346 278	-91 766	79,1

Toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti.

Vuonna 2009 elintarvikevalvonnan tarkastuksia tehtiin yhteensä 323 kappaletta, terveydensuojelu- ja tuoteturvallisuustarkastuksia tehtiin yhteensä 262, vesinäytteitä haettiin 165 ja lausuntoja annettiin 69 kpl. Ruokamyrkytys-epidemiaseelvityksiä tehtiin 2 kpl, asiakasvalituksesta johtuvia tarkastuksia tehtiin 11 kpl. Eläinsuojelutarkastuksia tehtiin noin 25 kpl.

SOSIAALITYÖN PALVELUT

Vastuuhenkilö: sosiaalityön johtaja Kirsti Anttila

Talous

Sosiaalityön palvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	1 432 350	0	1 432 350	1 406 986	25 364	98,2
ulkoiset	1 422 750		1 422 750	1 396 823	25 927	98,2
sisäiset	9 600		9 600	10 163	-563	105,9
Valmistus omaan käyttöön			0	465	-465	****
Toimintakulut	-5 579 732	0	-5 579 732	-6 047 680	467 948	108,4
ulkoiset	-5 566 992		-5 566 992	-5 877 295	310 303	105,6
sisäiset	-12 740		-12 740	-170 385	157 645	1 337,4
Toimintakate	-4 147 382	0	-4 147 382	-4 640 229	492 847	111,9
Poistot	-9 900		-9 900	-9 805	-95	99,0

Toimintatuotoissa on mukana koko kunnan työllistämistuen osuus (tot. 11,8 %), joka kirjautuu käytön mukaisesti palvelukeskusten työllistämistueksi tuloihin ja vastaavasti työllistämispalkkojen puolella kuluiksi. Toimintatuottojen puolella perustoimeentulotuen valtionosuus toteutui ennakoitua isompana (tot. 126,1 %) johtuen toimeentulotuen kokonaiskasvusta.

Toimintakulujen puolella merkittävimmät ylitykset kohdistuivat perustoimeentulotukseen (tot. 129,5 %), joka johtuu pitkälti taloudellisesta yleistilanteesta. Toinen merkittävä talousarvion ylitys kohdistuu lastensuojeluun, jossa asiakaspalveluiden ostot lastensuojelulaitoksista toteutui 169,3 % ja asiakaspalveluiden ostot sijaisperhetöinnästä toteutui 163,8 %.

Informatiiviset tunnusluvut

Lapsiperheiden sosiaalityö	2007	2008	2009
Lastensuojelu			
Avohuollon asiakkaita, lasten lkm.	272	330	353
Sijoitettuna lapsia vuoden aikana, joista	39	61	54
- perhehoidossa	18	25	24
- laitoshuollossa	21	36	30
Uudet sijoitetut lapset*, joista	26	36	22
- huostaanotetut	6	11	6
- kiireellisesti sijoitetut	9	23	11
- avohuollon sijoituksessa	11	13	11
<i>*sama lapsi voi olla eri päätöksellä sijoitettuna</i>			
31.12. Sijoitettuna lapsia, joista	24	33	32
- huostassa	23	30	29
- avohuollon sijoituksessa	1	3	2
- perhehoidossa	15	19	19
- laitoshuollossa	9	16	13
Perhetyö	2007	2008	2009

- Lapsiperheitä yhteensä , joista	120	112	116
- lastensuojeluperheitä	45	47	50
- muita lapsiperheitä	75	65	66
Lastenvalvojapalvelut			
- huolto- ja tapaamissopimuksia	269	275	260
- isyyden selvityksiä	134	125	120
- elatussopimuksia	212	283	288
-			

Aikuissosiaalityö	2007	2008	2009
<i>Toimeentulotuki</i>			
- kotitalouksia	751	781	890
- bruttomenot/kotitalous/vuosi	1892	2235	2338
<i>Päihdehuolto, asiakkaita</i>			
- laitospäästökäytössä	27	30	19
- asumispalveluissa	3	3	5
<i>Kuntouttava työtoiminta</i>			
- aktivointisuunnitelmia	28	25	20
- kuntouttavassa työtoiminnassa	7	6	9

Työllisyyspalvelut	2007	2008	2009
- Työllistettyjä keskimäärin/kk	23	16	20
<i>Työllisyysmäärärahoihin tehdyt työsopimukset, joista</i>	41	30	42
- Hallintokeskuksessa	9	4	10
- Sosiaalikeskuksessa	19	15	17
- Sivistyskeskuksessa	7	5	9
- Teknisessä keskuksessa	5	4	4
- Ympäristöpalvelukeskuksessa	0	0	0
- Muut yhteisöt	1	2	2
- Työmarkkinatukiharjoittelussa	27	25	34
Etsivä nuorisotyö-työpajoilla-hanke/asiakkaita vuodessa			54
Työvoiman palvelukeskus			
- asiakkaita	96	105	115
Velkaneuvonta			
Asiakkaita yhteensä, joista	232**	244**	204
- uusia asiakkaita			169
- kangasalalaisia			163
*Velkaneuvonta siirtyi 1.1.2009 sosiaalityön palvelujen alle	174	196	
**Velkajärjestelyasioita			

SIVISTYSKESKUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Vuoden 2009 alusta kunnassa otettiin käyttöön uusi organisaatorakenne. Uudessa organisaatiossa varhaiskasvatus siirtyi sosiaalikeskuksesta sivistyskeskukseen. Samoin koulukuraattorit siirtyivät uudistuksen myötä sivistyskeskukseen sosiaalikeskuksesta.

Varhaiskasvatukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Subjektiviivisen päivähoito-oikeuden toteuttaminen vaati edellisvuosien tapaan erilaisia lisäjärjestelyitä alkuvuonna 2009 ja tilapäisratkaisuja tilojen suhteen. Kuntalisiä lakkautettiin vaiheittain niin, että uusia kuntalisiä ei myönnetty 31.8.2009 jälkeen. Kuntalisen maksatus siirtyi Kelalta kunnalle. Kuntalisen loppuminen ei tuonut ruuhkia päivähoitoon tarvitsijamääriin. Taloudellinen tilanne vaikutti päivähoitoon tarvitsijoihin vähentävästi. Päivähoitoon tarvitsijat pystyttiin sijoittamaan, mutta siihen tarvittiin kuitenkin kaksi tilapäistä päivähoitotilaa Vatialan ja Ruutanalan alueille. Seutuyhteistyö jatkui tiiviinä. Tampereen seutukunnan kuntien valmisteleva määräaikainen sopimus kuntarajat ylittävistä päivähoito-oikeudesta muuttavien perheiden kohdalla otettiin käyttöön. Kangasalle muuttavat perheet käyttivät mahdollisuutta runsaasti kevään 2009 aikana. Varhaiskasvatuksen organisaatiomuutos ja erityis päivähoitoon rakennemuutos otettiin onnistuneesti käyttöön syksyllä 2009.

Tursolan koulun toiminta käynnistyi suunnitelmien mukaisesti 1.8.2009. Koulussa aloitti opintiansa 107 0-2 luokkalaista sekä varhaiskasvatuksen esiopetusryhmä. Sariolan koulun laajennusosa valmistui syyslukukauden 2009 alkuun mennessä. Lukiolla oli sisäilmaongelmia, joihin helpotusta toivat syysloman aikana asennetut luokkakohdaiset ilmastointilaitteet.

Opetushallitus myönsi oppilas- ja opiskelijahuollon palvelurakenteen ja laadun kehittämiseen 24 000 €n valtionavustuksen vuosille 2009-2010. Kehittämishanketta koordinoi moniammatillinen ohjausryhmä. Tehostetun ja erityisen tuen kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa (KELPO-hanke) saatiin Opetushallitukselta valtionapua 34 000 € vuosille 2009-2010. Hanketta koordinoi kunnan KELPO-koordinaattori. Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelurakenteen ja laadun kehittämishanke tekee yhteistyötä KELPO-hankkeen kanssa. Kerhotoiminnan kehittämiseen saatiin valtionapua 40 500 € vuosille 2008-2009. Vuosille 2009-2010 Opetushallitus myönsi lisää valtionapua 42 000 €. Kerhotoiminnan kehittämistyö on elvyttänyt kerhotoimintaa ja jokainen koulu on osallistunut kehittämistyöhön. Toimintaa koordinoi ohjausryhmä.

Kevään 2009 yhteishaun jälkeen 24 yhdeksäsluokkalaista jäi ilman jatko-opintopaikkaa. Määrä oli pienempi kuin edellisellä keväänä, jolloin ilman jatko-opintopaikkaa jäi 38 yhdeksäsluokkalaista. Yhteishaun jälkeen suurin osa sai jatko-opiskelupaikan. Sivistyskeskuksen 1.10.2008 käynnistämän 10-luokan toiminta päättyi kevätlukukauden 2009 lopussa. Toiminta jatkui Pirkanmaan ammattiopiston järjestämänä ammattitarttina syyslukukaudesta 2009 alkaen Kangasalan toimipisteen tiloissa.

Keväällä 2009 käytiin säästöohjelman yhteydessä vilkasta keskustelua kyläkoulujen tulevaisuudesta. Kunnanhallitus asetti toukokuussa 2009 luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koulutoimen selvitystyöryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää keinoja, joilla oli mahdollista saavuttaa koulutoimesta 450 000 euron vuotuinen säästö. Työryhmän tuli selvittää myös yhdistettäväksi esitettyjen kyläkoulujen kustannusten muodostuminen kouluittain. Kunnanhallitus päätti marraskuussa, että Huutijärven ja

Sariolan koulujen laajennuksen suunnittelu, jossa otetaan huomioon Kautialan, Lahdenkulman, Raikun ja Vilpeilän koulujen oppilasmäärät, toteutetaan siten, että kustannusarviot ovat tiedossa huhtikuussa 2010. Suunnittelun valmistuttua kunnanhallitus valmistelee esityksen valtuustolle siten, että Sariolan koulun laajennus toteutetaan niin, että se on käyttöönotettavissa syksyllä 2012 ja Huutijärven koulun laajennus niin, että se on käyttöönotettavissa viimeistään syksyllä 2013. Tämän perusteella päätetään myös mahdollisista kyläkoulujen lakkauttamisista.

Kesäkuussa 2009 kunnanhallitus päätti lomauttaa ne viranhaltijat ja työntekijät, jotka eivät olleet ottaneet vapaaehtoista palkatonta vapaata. Lomautuksen kesto oli 8 kalenteripäivää. Lomautettavien henkilöiden määrä oli koko kunnassa yhteensä 296. Siivistyskeskuksessa lomautettavia oli yhteensä 229, joista 46 oli varhaiskasvatuksen henkilöstöä, opettajia 171 henkilöä ja muuta henkilöstöä 12. Lomautuksen toteutus suunniteltiin yksityiskohtaisesti kunnanhallituksen lomautuspäätöksen jälkeen kunnanhallituksen päätöksessä todettujen periaatteiden mukaisesti koululainsäädännöstä tulevat oppilaan oikeuksia koskevat vaatimukset huomioiden. Lomautus suunniteltiin opettajakohtaisesti. Koulujen työsuunnitelmissa oli selvitys siitä, kuinka opetus järjestetään ao. opettajan osalta hänen lomautusaikanaan. Opettajien lomautukset toteutettiin vuosiluokilla 0-6 pääsääntöisesti marraskuussa neljän päivän jaksoissa. Kukin jakso oli perjantaista maanantaihin eli pääsääntöisesti jokainen lomautettava opettaja oli lomautettuna 4 koulupäivää. Yläkouluilla lomautukset toteutettiin TET-jakson aikana.

Pääkirjastohanke eteni suunnitellusti: kirjaston laajennusosan rakentaminen käynnistyi tammikuussa ja se luovutettiin käyttäjälle joulukuussa. Uudisosaan sijoittuvat asiakaspalvelukeskus, lehtilukusali, aikuisten tieto ja taito -aineisto, palautus- ja lainausautomaatit, hiljainen lukusali, erikokoisia ryhmätiloja, näyttelytila, kahvila sekä asiakkaiden wc- ja naulakkotilat. Laajennusosa sisältää myös henkilökunnan työtiloja. Pääkirjasto suljettiin joulukuun puolivälissä muuttovalmistelujen, varsinaisen muuton, uusien tilojen käyttöönottovalmistelujen, kalustamisen ja varustelun sekä vanhoissa tiloissa vuoden 2010 alussa käynnistyneen peruskorjauksen vuoksi. Kirjasto avautuu uusissa tiloissa arviolta huhtikuussa 2010. Suoraman ja Vatialan lähikirjastot olivat kesällä kaksi viikkoa suljettuina ja kirjastoauto pois reiteiltä vuosilomien ja kirjaston henkilöstöresurssien riittämättömyyden vuoksi. Kulttuuriohjelma hyväksyttiin valtuustossa ja sen toteuttaminen käynnistyi syksyllä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksymän toimenpideohjelman 2009-2010 mukaisesti.

Vapaa-aikapalveluiden toimisto muutti kunnanvirasto 3:n tiloihin lokakuussa ja muuton myötä Linja-autoaseman nuorisotilan toimintamahdollisuuksia on voitu monipuolistaa. Sahalahden uusi nuorisotila valmistui ja otettiin käyttöön lokakuussa. Tila on otettu hyvin vastaan. Liikuntapoliittinen ohjelma vuosille 2010–2013 hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa 2010. Liikuntatoiminta on ollut kentillä ja saleissa erittäin vilkasta. Uimahalli on antanut uusia mahdollisuuksia liikuntaharrastuksen toteuttamiseen kuntalaisille.

Kangasala-Opisto oli mukana seudullisessa Priima-yhteistyöverkostossa, jossa mm. valmisteltiin ja otettiin käyttöön yhteinen arvioinnin laatukäsikirja. Kaupunkiseudun kuntayhtymän teettämä esiselvitys kansalaisopistojen yhteistyömahdollisuuksista valmistui. Opetusministeriön rahoituksella tuettiin vähäisen pohjakoulutuksen saaneiden aikuisten opiskelua. Opetustuntien vähentämisestä huolimatta opiskelijamäärä ei kuitenkaan pienentynyt.

SIVISTYSKESKUKSEN TALOUS yhteensä

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Talous

Sivistyskeskus, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	3 075 590	0	3 075 590	3 155 085	-79 495	102,6
ulkoiset	2 966 090		2 966 090	3 053 858	-87 768	103,0
sisäiset	109 500		109 500	101 227	8 273	92,4
Toimintakulut	-48 742 740	230 000	-48 512 740	-47 508 576	-1 004 164	97,9
ulkoiset	-38 399 657	400 000	-37 999 657	-37 251 258	-748 399	98,0
sisäiset	-10 343 083	-170 000	-10 513 083	-10 257 318	-255 765	97,6
Toimintakate	-45 667 150	230 000	-45 437 150	-44 353 491	-1 083 659	97,6
Poistot	-483 700		-483 700	-410 465	-73 235	84,9

Kriittinen menestystekijä:

- palvelujen saatavuus ja laatu

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Subjekttiivisten oikeuksien toteutuminen	Tursolan koulun käynnistäminen	Tursolan koulu aloitti toimintansa 1.8.2009
Perusopetuksen tilojen riittävyys ja opetuksen laatu	Suoraman koulun peruskorjauksen ja laajennuksen sekä	Suoraman koulun hankesuunnittelu käynnistyi
	Pikkolan koulun laajennuksen suunnittelu ja käynnistyminen	Pikkolan koulun rakennushankkeen suunnitelmat hyväksyttiin ja hanke käynnistyy keväällä 2010
	Erytisopetuksen kuntasuunnitelman tarkistaminen	Valtakunnallinen erityisopetuksen strategia ei valmistunut, joten kuntakohtaisen suunnitelman tarkistustyö siirtyi vastaavasti
	Selvitystyön käynnistäminen erityisen vaativaa erityisopetusta antavan seudullisen yksikön perustamisesta (kehyskunnat ja Tampere)	Hanke siirtyi vuodelle 2010
Lasten ja nuorten varhainen tukeminen	Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen ja laajentaminen: tavoitteena motoriikkakerhojen lisääminen ja projektikerhotoiminnan käynnistäminen	Kerhoja järjestettiin yht. 45. Jokainen koulu osallistui kerhotoimintaan. Projektikerhoja järjestettiin paljon. Motoriikkakerhokoulutus ohjaajille toteutettiin ja ensimmäinen kerho käynnistyi Kirkkoharjun koululla. Motoriikkakerhoja on tulossa lisää v. 2010.
	Jatko-opintoedellytysten turvaaminen	10-luokka kunnan järjestämänä loppui kevätlukukauden lopussa. Toiminta jatkui PIRKO:n järjestämänä Ammatti-starttina syksystä 2009 Kangasalan toimipisteen tiloissa.

Kriittinen menestystekijä

- suunniteltujen vapaa-ajan investointien toteutuminen

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Toteutuneet investoinnit	Kangasala-salin suunnittelu käynnistyy	Kunnanjohtaja asetti työryhmän pohtimaan Kangasalan kulttuuritalon toiminnan rakennetta ja tilaratkaisuja. Työryhmän loppuraportti annettiin tiedoksi kunnanhallitukselle.
	Pääkirjaston laajennus valmistuu ja saneeraus alkaa	Pääkirjaston laajennus valmistui joulukuussa 2009, jonka jälkeen käynnistyi tilan kalustaminen ja varustelu. Vanhan kirjaston peruskorjaus toteutui kellaritilojen osalta ja varsinaisten kirjastotilojen saneeraus alkoi vuoden 2010 alussa.
	Uimahallin valmistuminen ja toiminnan käynnistyminen	Uimahalli avattiin toukokuussa
	Sahalahden lähikirjaston suunnittelu käynnistyy	Ei toteutunut. Kirjastoverkosta tehdään erillinen selvitys vuoden 2010 aikana
	Kirjastoautotallin suunnittelu ja rakentaminen	Ei toteutunut
	Kentät ja huoltorakennukset - raportissa esiin tulleiden ulkoliikuntapaikkojen kehittämistarpeiden jatkosuunnittelu	Suinulan kentän huoltorakennuksen ylläpito annettu Harjulan Hallan ja kyläyhdistyksen hoitoon 2009. Ulkoliikuntapaikkojen yleissuunnitelma ja Pikkolan alueen liikuntapuistosuunnitelma 2010
	Vesaniemen alueen kehittämishankkeen loppuunsaattaminen	Siirtyi investointiohjelmassa vuosille 2012–2013

Kriittinen menestystekijä:

- onnistunut kuntaliitos

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Liitossopimuksen toteutuminen	Sariolan koulun laajennusosan käyttöönotto	Laajennusosa otettiin käyttöön syyslukukauden 2009 alussa.
	Sahalahden uuden nuorisotilan valmistuminen	Tila on otettu käyttöön 10/2009.

Kriittinen menestystekijä
- prosessien toimivuus

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Päivähoidon ja sivistystoimien yhteisen organisaation rakentaminen	Uuden organisaation onnistunut jalkauttaminen henkilöstölle	Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa aloitettiin käynnistämällä koko kunnan esiopetuksen koordinointi

Kriittinen menestystekijä
- uusien palvelutuotantotapojen käyttöönotto

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Kehittämishankkeiden määrä	<p>Seudullisen VESO-koulutushankkeen jatkaminen. Tavoitteena 1 seudullinen koulutuspäivä/opettaja</p> <p>Selvitystyö seudullisen lukio-koulutuksen ja toisen asteen koulutuksen parhaasta järjestämistavasta (kehyskunnat ja Tampere)</p> <p>Comenius kouluhankkeen "We all live here" jatkaminen Liuksialan koulussa</p> <p>Havisevan ja Ruutan kouluilla toteutettavan Kokeellinen matematiikka –hankkeen (Comenius + Opetushallitus) tulosten ja toimintatapojen hyödyntäminen opetustyössä</p> <p>Lukiossa video-opetuksen laajentaminen 3 kurssista 14 kurssiin Valkeakosken ja Pälkäneen lukioiden kanssa</p>	<p>Tavoite toteutui (lukuvuosi 2008-2009)</p> <p>Selvitystyö on tehty ja asiaa on käsitelty seutuhallinnossa. Jatkotoimista sovitaan kevään 2010 aikana.</p> <p>Hanke eteni tavoitteiden mukaisesti ja 3-vuotinen projekti päättyi kesän ja alkusyksyn aikana. Esim. 6 lk:n oppilaat toteuttivat multimediatyön maamme kansallispuistoista englannin kielellä. Koulun Comenius-ryhmä osallistui toukokuussa projekti-kokoukseen Romaniassa. Projekti rikastuttanut opetus-kulttuuria monella tavalla. Se on antanut laajemman käsityksen koulujen toimintatavoista Euroopan eri kulttuureissa. Projekti antanut jokaiselle osallistuneelle opettajalle pedagogista tukea työhön. Oppilaat saaneet uusia virikkeitä matematiikan tunneille.</p> <p>Kouluilla perehdytty projektin kautta myös matemaattisesti heikkojen oppilaiden tukemiseen ja heille hankittu välineitä ja materiaalia, joka auttaa opinpolulla eteenpäin.</p> <p>Tavoite toteutui hyvin, videoyhteistyökursseja 17. Samalla yhteistoimintaan tullut uusia lukioita (Pirkkala) ja uusia aine-</p>

	<p>Lukioiden oppilasvaihtopankin kehittäminen ja kansainvälisten yhteyksien laajentaminen (Valkeakoski, Pälkäne ja kehyskunnat)</p> <p>Perusopetuksen seudullisen tuotteistamisprosessin käynnistäminen (kehyskunnat ja Tampere)</p> <p>Selvitystyön käynnistäminen kansainvälisen koulun perustamisesta Tampereelle (kehyskunnat ja Tampere)</p> <p>Seniורי-ikäisten, työttömien ja maahanmuuttajien opiskelun lisääminen opintoseteleillä. Opetusministeriön tukema seudullinen hanke toteutettu</p> <p>Osallistuminen selvitystyöhön kansalaisopistojen seutuyhteistyön tiivistämisestä</p> <p>Kansalais- ja työväenopistojen seudullinen arviointisuunnitelmanhanke etenee aikataulun mukaisesti</p> <p>Kulttuuriohjelman toteuttaminen alkaa</p>	<p>ta (ranska). Opetusta järjestetty sellaisilla kursseilla, joissa ryhmäkoko jäisi muuten pieneksi (alle 10). Video-opetus painotunut syksyyn.</p> <p>Tavoite toteutui hyvin. Oppilasvaihtopankki ollut täydessä toiminnassa 8 kuukautta ja sen kautta tehty Euroopassa 26 yksilövaihtoa. Italialaisten ystävyyskoulujen kanssa vuosittain oppilasryhmien vaihtoa. Lisäksi opiskelijoille avattu mahdollisuus osallistua kansainvälisille leireille. Saksassa (Isli ja Anspach) kaksi eri tahon vuosittain järjestämää tapahtumaa.</p> <p>Tavoite ei toteutunut</p> <p>Loppuraportti valmistui loppuvuodesta 2009</p> <p>Hankkeessa kohderyhmien opiskelua tuettiin myöntämällä 82 opintoseteliä. Selvitys opetusministeriölle annetaan 2010.</p> <p>Seutuhallituksen teettämä esiselvitys Kansalaisopistojen yhteistyön tiivistämisestä valmistui huhtikuussa.</p> <p>Seudullinen arvioinnin laatukäsikirja on valmistunut ja otettu käyttöön.</p> <p>Valtuusto hyväksyi kulttuuriohjelman 2009-2013, jota toteutetaan vuosittain laadittavan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksymän toimenpideohjelman mukaisesti. Ohjelman toteuttaminen käynnistyi kulttuurifoorumi-tilaisuudella. Toimenpiteitä edistämään perustettiin kulttuuriyhdistysten edustajista koottu kulttuurityöryhmä, jonka työ käynnistyi syksyllä.</p>
	<p>Liikuntapoliittisen ohjelman toteuttaminen alkaa</p>	<p>Liikuntapoliittinen ohjelma on päivitetty ajan tasalle. Valtuusto on hyväksynyt ohjelman 1/2010.</p>

Kriittinen menestystekijä

- palvelujen saatavuus ja laatu

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Päivähoitopalvelujen riittävyys ja alueellinen saatavuus asiakkaan näkökulmasta	Subjekttiivinen päivähoito-oikeus toteutuu lain mukaan. Päivähoitopaikkojen riittävyys ja kysyntä alueellisesti paremmassa tasapainossa	Alkuvuonna 2009 kasvaneen päivähoitotarpeen vuoksi jouduttiin perustamaan kaksi tilapäistä päiväkotitilaa Vatialan ja Ruutanen alueelle. Tilat otettiin käyttöön elokuussa 2009. Väliaikaiset päivähoitotilat perustettiin KV III:n tiloihin kevääksi 2009. Loppuvuodesta päivähoidon tarve tasaantui.
Varhaiskasvatuksen palvelumuotojen monipuolisuus	Avoimen päiväkotitoiminnan, kerhotoiminnan ja osapäivähoidon kehittäminen eri puolilla kuntaa	Avointa päiväkotitoimintaa ei pystytty kehittämään uusille kunta-alueille. Kaikki resurssit menivät kokopäivähoidon toteuttamiseen.
	Sähköisen asioinnin lisääminen	Sähköinen päivähoitoon haku (Web-hakemus) otettiin käyttöön keväällä 2009. Uuden menetelmän käyttöönotto sujui hyvin ja vanhemmat ovat ottaneet sen laajasti käyttöön.

Kriittinen menestystekijä

- prosessien toimivuus

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Päivähoidon ja sivistystoimien yhteisen organisaation rakentaminen	Uuden organisaation onnistunut jalkauttaminen henkilöstölle	Varhaiskasvatuksen uusi organisaatiomalli otettiin käyttöön syksyllä 2009. Uusien tehtävien laatiminen aloitettiin syksyllä 2009. Henkilöstöä tiedotettiin säännöllisesti. Yhteistyö opetustoimen kanssa aloitettiin kokoamalla tiedot esiopetuksesta koko kunta-alueella.
Varhaiskasvatussuunnitelman ja laatukäsikirjan integroiminen yhdeksi asiakirjaksi	Uusi päivitetty Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma	Varhaiskasvatussuunnitelman päivitystyö eteni ja asiakirja valmistui lukukierrosvaiheeseen loppuvuodesta 2009
Erityispäivähoidon kehittäminen	Erityisen tuen painopisteen muuttuminen laaja-alaiseksi varhaiseksi tueksi	Uusi alueellinen erityisen tuen malli otettiin käyttöön syksyllä 2009. Vakanssimuutoksilla saatiin viisi kiertävää erityislastentarhanopettajaa (aikaisemmin oli yksi).

Kriittinen menestystekijä

- uusien palvelutuotantotapojen käyttöönotto

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Seudulliset palvelusopimukset ja yksityisen palvelutuotannon lisääminen	Osallistuminen Tampereen seudun päivähoiton palveluverkkoselvitykseen, uusien sopimusten luominen raja-alueille. Yksityisen päivähoiton lisääminen.	Kuntarajat ylittävä ns. seutusopimus otettiin käyttöön vuoden 2009 alussa. Perheillä on muutotilanteessa mahdollisuus pitää vanha hoitopaikka tai siirtyä uuden kunnan alueelle jo aikaisemmin. Kangasalla mahdollisuutta on käytetty runsaasti.
Kehittämishankkeet	Yksityisen päivähoiton osamiskeskus	Yksityisen päivähoiton kehittämiskeskushankkeen loppuraportti valmistui vuoden 2009 lopussa

Kriittinen menestystekijä

- osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö

Toteutuminen 2009

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Työilmapiiri	Henkilöstön aktiivinen mukanaolo päivähoiton ja sivistystoimen uuden organisaation sisäänajossa.	Esimiesten mukanaolo muutovaiheessa oli aktiivista. Esiopeituksen ja alkuopetuksen yhteiset tilaisuudet eivät toteutuneet.
Perehdyttäminen	Perehdyttämisen merkityksen ymmärtäminen	Päiväkodinjohtajien perehdyttämiskansion rakentaminen aloitettiin syksyllä 2009
Uusi päivähoiton turvallisuussuunnitelma	Turvallisuussuunnitelmakoulutus koko henkilöstölle	Koulutukset toteutuivat alkuvuodesta koko henkilöstölle

Sivistyskeskuksen yhteispalvelut

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Talous

Sivistyskeskuksen yhteispalvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	****
ulkoiset			0		0	****
sisäiset			0		0	****
Toimintakulut	-221 183	0	-221 183	-225 562	4 379	102,0
ulkoiset	-220 183		-220 183	-161 762	-58 421	73,5
sisäiset	-1 000		-1 000	-63 800	62 800	6 380,0
Toimintakate	-221 183	0	-221 183	-225 562	4 379	102,0

Sivistyskeskuksen yhteispalveluiden arvioitua pienemmät menot johtuvat säästöistä sijaisten palkkaamiseen varatuissa määrärahoissa sekä muissa palkoissa

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja Anni Aalto-Ropo

Talous

Varhaiskasvatus, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	2 599 490	0	2 599 490	2 432 413	167 077	93,6
ulkoiset	2 579 990		2 579 990	2 488 826	91 164	96,5
sisäiset	19 500		19 500	-56 413	75 913	-289,3
Toimintakulut	-19 964 069	-170 000	-20 134 069	-18 837 133	-1 296 936	93,6
ulkoiset	-16 333 246		-16 333 246	-15 701 921	-631 325	96,1
sisäiset	-3 630 823	-170 000	-3 800 823	-3 135 212	-665 611	82,5
Toimintakate	-17 364 579	-170 000	-17 534 579	-16 404 720	-1 129 859	93,6
Poistot	-121 300		-121 300	-110 572	-10 728	91,2

Tuottoihin vaikutti alentavasti perheiden syksyinen taloustilanne. Maksusopimuspäiviin haettiin muutosta, samoin haettiin maksun alennuksia.

Menojen osalta säästötoimenpiteissä onnistuttiin odotettua paremmin.

Kasvatus ja opetus

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Leena Pajukoski

Talous

Kasvatus ja opetus, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	198 500	0	198 500	412 448	-213 948	207,8
ulkoiset	108 500		108 500	266 845	-158 345	245,9
sisäiset	90 000		90 000	145 603	-55 603	161,8
Toimintakulut	-25 271 979	0	-25 271 979	-25 621 570	349 591	101,4
ulkoiset	-19 027 269		-19 027 269	-19 160 280	133 011	100,7
sisäiset	-6 244 710		-6 244 710	-6 461 290	216 580	103,5
Toimintakate	-25 073 479	0	-25 073 479	-25 209 122	135 643	100,5
Poistot	-286 800		-286 800	-260 610	-26 190	90,9

Toimintatuottojen ylittyminen vuonna 2009 johtuu pääasiassa seuraavista toimenpiteistä ja maksuista: Muita tukia ja avustuksia saatiin 173 021 €. Tähän kuuluivat mm. kunnan saama 24 000 €:n suuruinen valtionavustus oppilas- ja opiskelijahuollon palvelurakenteen ja laadun kehittämiseen vuosille 2009-2010 sekä tehostetun ja erityisen tuen kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa (KELPO-hanke) saatu valtionapu 34 000 € vuosille 2009-2010.

Lisäksi kerhotoiminnan kehittämiseen vuosille 2008-2009 saadusta 40 500 €:n valtionavustusta vuodelle 2009 kohdentui 38 941 €. Vuosille 2009-2010 saatiin kerhotoiminnan kehittämiseen lisää valtionapua 42 000 €.

Muihin tukiiin ja avustuksiin kuuluvat myös koulujen Comenius-avustukset yht. 24 156 €. Työllistämis- ja matalapalkkatukia saatiin yhteensä 21 270 €. Lastensuojelulain perusteella Kangasalan kuntaan sijoitettujen lasten perusopetuksen valtionosuuden ylittäviä kustannuksia laskutettiin heidän kotikunniltaan yhteensä 12 173 € (lapsia 11). Tampereen kaupunkiseudun kuntien perusopetuksen kustannusten korvaamista koskevan sopimuksen perusteella Tampereen kaupunkia laskutettiin 11 Kangasalla peruskoulua käyvän oppilaan valtionosuuden ylittävistä kustannuksista 12 186 €. Kangasala maksoi vastaavasti 39 oppilaan kustannuksia Tampereen kaupungille 52 796 €.

Informatiiviset tunnusluvut

Vuosi	Oman perusopetuksen käyttö-kustannukset (netto) €/opp.	Perusopetuksen yksikköhinta €/opp.
2009	6 741	5 928
2008	6 783	5 669
2007	6 413	4 838
2006	5 960	4 718
2005	5 649	4 723
2004	5 131	4 524
2003	4 584	4 444
2002	4 226	4 184

Vuosi	Oman lukiokoulutuksen käyttö-kustannukset (netto) €opp.	Lukion yksikköhinta €opp.
2009	5 165	5 395
2008	5 036	5 234
2007	4 951	4 425
2006	4 470	4 277
2005	4 745	4 131
2004	4 263	3 960
2003	4 146	3 911
2002	3 901	3 692

Keskimääräiset ryhmäkoot:

Lukuvuosi	Luokat 1-2	Luokat 3-4	Luokat 5-6	Luokat 1-6
2004-2005	19	24	25	22
2005-2006	19	22	26	22
2006-2007	19	23	26	22
2007-2008	19	23	24	22
2008-2009	18	23	24	21
2009-2010	18	23	25	21

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja Taina Sahlander

Talous

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	71 100	0	71 100	53 134	17 966	74,7
ulkoiset	71 100		71 100	53 134	17 966	74,7
sisäiset			0		0	****
Toimintakulut	-1 571 203	0	-1 571 203	-1 545 546	-25 657	98,4
ulkoiset	-1 364 023		-1 364 023	-1 258 651	-105 372	92,3
sisäiset	-207 180		-207 180	-286 895	79 715	138,5
Toimintakate	-1 500 103	0	-1 500 103	-1 492 412	-7 691	99,5
Poistot	-73 600		-73 600	-38 611	-34 989	52,5

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulojen poikkeama budjetoituun verrattuna johtuu aiempaa pienemmästä myöhästymis- ja varausmaksujen kertymästä. Asiakkaat ovat palauttaneet lainaamaansa aineistoa laina-aikojen puitteissa eli huolehtivat lainoistaan paremmin mm. kehittyneiden verkkopalvelujen johdosta. Varausmaksuja kertyi vähemmän, mikä johtui osittain kirjaston toimipisteiden kiinnioloista (lähikirjastot ja kirjastoauto kesällä, pääkirjasto joulukuusta lähtien). Asiakkaat alkoivat varautua pääkirjaston kiinnimienoon jo aikaisemmin syksyllä eivätkä siten kohdistaneet varauksiaan välttämättä Kangasalan kirjaston aineistoon. Toimipisteiden kiinniolo vaikutti myös seutukuljetusmaksujen vähenemiseen.

Kirjastopalvelujen toimintamenojen toteutumassa huomioitiin tarvittavat säästötoimenpiteet. Kulttuuripalvelujen menoissa huomioitiin tarvittavat säästötoimenpiteet ja kulttuuriohjelmaan varattua rahaa ei käytetty, koska kulttuuriohjelman toteuttaminen käynnistyi vasta loppuvuonna.

Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikakoordinaattori Asko Koskinen

Talous

Vapaa-aikapalvelut, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	78 500	0	78 500	80 473	-1 973	102,5
ulkoiset	78 500		78 500	77 692	808	99,0
sisäiset			0	2 781	-2 781	****
Toimintakulut	-1 241 689	400 000	-841 689	-768 727	-72 962	91,3
ulkoiset	-996 279	400 000	-596 279	-509 599	-86 680	85,5
sisäiset	-245 410		-245 410	-259 128	13 718	105,6
Toimintakate	-1 163 189	400 000	-763 189	-688 254	-74 935	90,2
Poistot	-2 000		-2 000	-671	-1 329	33,6

Vapaa-aikapalveluiden toiminta on toteutunut käytettävissä olleiden resurssien mukaisesti. Nuorisotilojen iltaohjaustoimintaan on ollut vaikea saada koulutettua tunti-työvoimaa, mikä on osaltaan heijastunut tilatoiminnan toteuttamiseen. Myös pitkät vakituisen henkilöstön sairauslomamat ovat vaikuttaneet toimintaan, sillä sijaisia ei ole käytetty. Toimintoja on jouduttu supistamaan. Kesän leiritoimintaan ilmoittautui odotettua vähemmän lapsia ja toinen suunnitelluista päiväleireistä jouduttiin perumaan.

Liikuntapaikkojen käyttöaste on ollut korkea ja liikuntatapahtumien tarjonta runsasta. Liikuntasalien kysyntä on tarjontaa suurempi. Kyötikkälän vanhan koirakenttäalueen saneeraus saatiin päätökseen ja kenttä jalkapallon käyttöön. Erityisliikuntatoiminta on syksystä alkaen keskitetty pääasiassa uuden uimahallin altaisiin ja yläkerran liikuntasaliin. Rantauimakoulut toteutettiin suunnitellusti ja ne olivat täynnä.

Kangasala-Opisto

Vastuuhenkilö: Kangasala-Opiston rehtori Kirsi-Marja Piekkala

Talous

Kangasala-Opisto, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	128 000	0	128 000	176 616	-48 616	138,0
ulkoiset	128 000		128 000	167 360	-39 360	130,8
sisäiset			0	9 256	-9 256	****
Toimintakulut	-472 617	0	-472 617	-510 036	37 419	107,9
ulkoiset	-458 657		-458 657	-459 045	388	100,1
sisäiset	-13 960		-13 960	-50 991	37 031	365,3
Toimintakate	-344 617	0	-344 617	-333 420	-11 197	96,8

Kurssimaksutulot kertyi opetustuntimäärän supistumisesta huolimatta arvioitua enemmän, koska kiinnostava kurssitarjonta suurensi ryhmäkokoja.

TEKNINEN KESKUS

Vastuuhenkilö: johtava rakennustarkastaja Mikko Ilkka

Toiminnan kuvaus

Taantuma tuntuu selvästi palvelukeskuksen toiminnassa, ja strategisista tavoitteista jäätin monin osin, erityisen paljon asuntotuotannon kohdalla. Elinkeinoelämän kehittymiselle aika ei ollut otollinen, vaikka asemakaavoituksen keinoin onnistuttiin luomaan mahdollisuuksia niin keskustaan kuin Kallion alueellekin. Myös yritysten mahdollisuudet panostaa Lentolan kehittämiseen näyttävät vaatimattomalta.

Kaupunkiseudun rakennesuunnitelma on valmistunut, ja sen tavoitteita on toteutettu kunnan oman yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen hankkeissa. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on infrastruktuurin ja palvelutuotannon kannalta edullista, mutta aiheuttaa haasteita toimintaprosessien hallintaan ja maapolitiikkaan. Tiivistämistavoitteisiin oleellisesti kuuluvan hajarakentamisen hillinnän keinoina ovat taajamien ulkopuolisten alueiden yleiskaavoituksen kehittäminen, rakennusjärjestyksellä ohjaaminen ja lupapolitiikka. Myös näiden osalta pyritään seudullisesti yhtenäiseen linjaan.

Keväällä ratkenneen Lamminrahkan suunnittelukilpailun tulos tarjoaa mainion lähtökohdan alueen jatkosuunnittelulle, joka vienee useita vuosia. Hankkeesta tulee kaiken kaikkiaan niin laaja, että sen hallitsemiseen ja ohjaamiseen täytyy panostaa normaaliorganisaatiota enemmän. Rakentamisen käynnistäminen ajoittunee vasta 2010-luvun lopulle.

Maapoliittinen ohjelma on tarkistettu seudullisten linjausten mukaiseksi, ja se tulee hallintokäsittelyyn vuoden 2010 alussa. Ohjelmalla selkiytetään maanhankintaa ja sopimuskäytäntöä. Lupa- ja kaavoituspolitiikan avulla pyritään varmistamaan asukkaan kannalta toimiva arki ja laadukas elinympäristö.

Rakentaminen Kangasalla romahti. Vuoden aikana valmistui vain 75 asuntoa, mikä on vajaa kolmannes normaalituotantomäärästä. Kunta myi viime vuonna 27 omakotitonttia tarjoilla olleista 47:stä. Menekkiä vähensi uusille kaava-alueille tullut runsas yksityisten tonttien tarjonta. Kunta ei ole pystynyt riittävässä määrin ohjaamaan asuntotuotannon sijoittumista ja ajoittumista.

Palvelukeskus koetti taantumana vuoksi välttää menoja ja onnistui säästämään kokonaiskuluissa.

Talous

Tekninen keskus, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	653 400	0	653 400	575 703	77 697	88,1
ulkoiset	653 400		653 400	568 846	84 554	87,1
sisäiset			0	6 857	-6 857	****
Valmistus omaan käyttöön			0	5 680	-5 680	****
Toimintakulut	-6 948 203	0	-6 948 203	-6 445 675	-502 528	92,8
ulkoiset	-6 824 003		-6 824 003	-6 028 896	-795 107	88,3
sisäiset	-124 200		-124 200	-416 779	292 579	335,6
Toimintakate	-6 294 803	0	-6 294 803	-5 864 292	-430 511	93,2
Poistot	-1 630 000		-1 630 000	-2 571 870	941 870	157,8

Kriittinen menestystekijä:

– maankäyttö- ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuus

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Maanhankinnan onnistuneisuus	Hankitaan vähintään 40 ha raakamaata	Raakamaata on hankittu 47 ha.
Yleiskaavan ajantasaisuus	Yleiskaavojen asuntoaluevarauma vähintään 15 vuotta	Yleiskaavoitus taajama-alueilla etenee aikataulun mukaan, asuntoaluevaraukset riittävät vuoteen 2030 asti.
Tonttitarjonnan riittävyys	Maankäytön toteuttamishjelma toiminnan pohjana	Maankäytön toteuttamishjelma laadittiin, mutta siitä ei tehty päätöksiä
	Omakotitontteja luovutettu vähintään 35 kpl	Omakotitontteja luovutettu 27 kpl.
	Kerros- ja rivitalotontteja luovutettu vähintään 3000 kerrosneliometriä	Kerrostalotontin luovutuksesta päätetty
Valmistuneet asunnot talotyypeittäin ja omistusmuodoittain	Asuntotuotannon määrä on vähintään 250 asuntoa, joista 20 % tuettua tuotantoa	Vuoden kuluessa valmistui 75 asuntoa, joiden joukossa ei ollut yhtään tuettua
Omin jaloin kouluun	Kouluympäristö autottomaksi – turvallisuus lisääntyy	Saarenmaantien kevyen liikenteen väylän rakennussuunnitelmat valmistuivat toukokuussa. Kunnan taloudellisen tilanteen takia väylän rakentamisen aloittaminen siirrettiin vuodelle 2010.
	Saarenmaantien kevyen liikenteen väylän rakentaminen ja Vatialantien kevyen liikenteen väylän tie- ja rakennussuunnitelman laatiminen aloitetaan	
Asuntoalueiden liikenneturvallisuus	Liikenneturvallisuustyön painopisteen muuttaminen siten, että liikenneympäristön rakenteellisen muuttamisen sijaan vaikutetaan liikennekäyttäytymiseen	Nokian ja Ylöjärven kaupungeissa sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnissa käynnistettiin liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen yhdessä tiehallinnon kanssa. Suunnitelma valmistuu keväällä 2010.

Kriittinen menestystekijä:

– elinkeinoelämän edellytysten turvaaminen

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Työpaikatonttitarjonnan määrällinen ja laadullinen riittävyys	Kallion alueen rakentamishjelmat valmiit, markkinointi käynnissä	Kallion alue on rakenteilla. Rakentamistapaohjeet ovat valmiit ja markkinointi käynnissä.
	Kahden vuoden reservi erikoisia tontteja 800–40.000 m ²	Tonttireservi ylittää tavoitteen
Liiketilojen riittävyys	Keskustakorttelin rakentamisedellytykset valmiit	Keskustakorttelin asemakaava on lainvoimainen

Kriittinen menestystekijä:

– kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien toimivuus

Toteutuminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Osallistumisen kattavuus ja oikea-aikaisuus	Kerrostaloasukkaiden, lasten ja vanhusten mahdollisuuksia osallistua omaa elinympäristöä koskevaan suunnitteluun kehitetään	Normaalien menettelytapojen lisäksi koululaisia on osallistettu yleiskaavoja valmisteltaessa
Vuorovaikutusmuotojen monipuolisuus	Kotisivujen käyttöä vuorovaikutuksessa asioiden valmisteluvaiheessa kehitetään	Internet-pohjaisia osallistumismahdollisuuksia on lisätty

Kriittinen menestystekijä:

– palvelujen saatavuus ja laatu

Talousarviotavoitteet

Arviointikriteeri	Tavoitetaso 2009	Toteutuminen 2009
Liikenneväylien ylläpito	Katuja korjataan siten, ettei korjausvelka kasva Kunnossapidon taso on 3 asteikolla 0-5	Sora- ja SOP -päällysteisiä katuja kunnostettiin 1520 m. Katuja peruskorjattiin 780 m Kunnossapitourakan laatu on ollut sovitun mukainen vuonna 2009

Rakennusvalvonta

Vastuhenkilö: rakennustarkastaja Sirkku Malviala

Talous

Rakennushankkeiden määrän vähenemisen ja hankkeiden koon pienenemisen vuoksi tulotavoitteesta jäätii noin 30 %. Rakennushankkeiden hiipuminen vaikuttaa vähäisesti toimintakuluihin. Annetut säästötavoitteet pystyttiin toteuttamaan.

Ympäristönsuojelu

Vastuhenkilö: ympäristöpäällikkö Tuomo Antila

Talous

Ympäristönsuojelu, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	45 000	0	45 000	14 632	-30 368	32,5
ulkoiset	45 000		45 000	14 632	-30 368	32,5
sisäiset			0	0	0	****
Valmistus omaan käyttöön			0	2 550	2 550	****
Toimintakulut	-247 009	0	-247 009	-195 459	51 550	79,1
ulkoiset	-247 009		-247 009	-156 730	90 279	63,5
sisäiset			0	-38 729	-38 729	****
Toimintakate	-202 009	0	-202 009	-178 277	23 732	88,3

Ympäristönsuojelun tuotot koostuvat ilmoitusten ja lupien käsittelymaksuista sekä voimassa olevien maa-aineslupien valvontamaksuista. Käsiteltävien lupien määrä sekä haettujen maa-aineslupien otettavan maa-aineksen määrä, joka vaikuttaa luvan tarkastusmaksun suuruuteen, pienenivät oleellisesti edellisvuotisesta.

Kaavoitus

Vastuhenkilö: kaavoitusarkkitehti Markku Lahtinen

Talous

Kaavoitus, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	84 620	0	84 620	150 059	65 439	177,3
ulkoiset	84 620		84 620	150 059	65 439	177,3
sisäiset	0		0		0	****
Toimintakulut	-576 364	0	-576 364	-564 459	11 905	97,9
ulkoiset	-576 364		-576 364	-520 569	55 795	90,3
sisäiset	0		0	-43 890	-43 890	****
Toimintakate	-491 744	0	-491 744	-414 400	77 344	84,3

Tulot toteutuivat lähes kaksinkertaisina, kun useiden kaavoitus sopimusalueiden toteuttaminen käynnistyi. Kun vielä menot alittuivat selvästi, kaavoituksen toimintakate muodostui arvioitua paremmaksi.

Paikkatieto ja mittaus

Vastuhenkilö: paikkatietoinsinööri Lilli Hervamaa

Talous

Paikkatieto- ja mittaus, <i>euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	40 670	0	40 670	30 983	9 687	76,2
ulkoiset	40 670		40 670	30 983	9 687	76,2
sisäiset			0		0	****
Toimintakulut	-883 954	0	-883 954	-818 400	-65 555	92,6
ulkoiset	-883 954		-883 954	-798 797	-85 158	90,4
sisäiset			0	-19 603	19 603	****
Toimintakate	-843 284	0	-843 284	-787 417	-55 868	93,4
Poistot	-60 500		-60 500	-63 094	-2 594	104,3

Tulot toteutuivat lähes 99 prosenttisesti. Pääosin resurssivajauksesta johtuen menot alittuivat selvästi ja siitä johtuen muodostui paikkatieto ja mittauksen toimintakate odotettua paremmaksi.

Yhdyskuntatekniikka

Vastuhenkilö: rakennuspäällikkö Merja Saarilahti

Talous

Yhdyskuntatekniikka, euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	TP 2009	Erotus	Tot %
Toimintatuotot	53 400	0	53 400	79 223	-25 613	148,4
ulkoiset	53 400		53 400	79 013	25 613	148,0
sisäiset	0		0	210	-210	****
Toimintakulut	-4 794 160	0	-4 794 160	-4 324 471	-469 689	90,2
ulkoiset	-4 669 960		-4 669 960	-4 131 720	538 240	88,5
sisäiset	-124 200		-124 200	-192 751	-68 551	155,2
Toimintakate	-4 740 760	0	-4 740 760	-4 245 248	495 302	89,5
Poistot	-1 567 000		-1 567 000	-2 506 362	-939 362	159,9

Toiminnan tavoitteet saavutettiin pääosin tiukasta talousarviosta ja säästötavoitteista huolimatta. Odotuksia vastaava palvelutuotannon järjestäminen käytettävissä olevilla resursseilla on vuosi vuodelta haastavampaa. Käytettävissä olevilla määrärahoilla ei päästy täysin tavoitteeseen: katujen korjausvelka ei kasva.

Talouden tervehdyttämishjelmassa yksityistieavustuksiin varattua 170 000 € määrärahaa vähennettiin 50 000 €lla.

Yhdyskuntatekniikan palveluprosessi sisältää Kangasalan kunnan maksuosuuden pelastustoimen kustannuksista.

Talous	Ta 2009	Tp 2009	Tot. 2009
Kulut	-1 789 230	-1 709 084	95,5 %

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 2009

Tuloslaskelma, ml. vesilaitos	Ta 2009	Tp 2009	Tp 2008	M-%	K-%
<i>Ulkoiset erät, 1 000 €</i>				Tp08/Tp09	Ta09/Tp09
Toimintatuotot	24 787	25 262	15 750	60,4	101,9
Valmistus omaan käyttöön	331	197	257	-23,3	59,6
Toimintakulut	-140 043	-134 577	-123 918	8,6	96,1
TOIMINTAKATE	-114 925	-109 118	-107 911	1,1	94,9
Verotulot	92 740	93 049	90 029	3,4	100,3
Valtionosuudet	26 264	26 742	24 925	7,3	101,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-204	-910	-166	447,6	445,3
Korkotuotot	360	134	389	-65,5	37,2
Muut rahoitustuotot	1 803	380	549	-30,9	21,1
Korkokulut	-2 356	-1 363	-1 091	24,9	57,8
Muut rahoituskulut	-11	-61	-13	359,3	556,7
VUOSIKATE	3 874	9 762	6 876	42,0	252,0
Poistot ja arvonalentumiset	-6 911	-8 420	-7 045	19,5	121,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 911	-8 420	-7 045	19,5	121,8
Satunnaiset erät		1 696	0		
Satunnaiset tuotot		1 696			
TILIKAUDEN TULOS	-3 037	3 038	-169	-1 900,3	-100,0
Poistoeron muutos	-35	44	47		
Varausten muutos	75	-1 696	0		
Rahastojen muutos	0	0			
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 997	1 386	-121	-1 242,8	-46,2

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2009

Investoinnit €/ ulkoiset

15.4.2010

Palvelukeskus

1 000 euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
100 Strateginen johto						
Tuotot	1 000	3 344	4 344	3 434	910	79
Kulut	-1 059	-811	-1 869	-1 769	-100	94,7
Netto	-59	2 534	2 475	1 664	811	67,2
150 Oksa						
Tuotot	0	150	150	110	40	73,3
Kulut	-9 178	-4 977	-14 155	-14 195	40	100,3
Netto	-9 178	-4 827	-14 005	-14 085	80	100,6
200 Sosiaali- ja terveyskeskus						
Kulut	-298	-437	-735	-508	-227	69,1
Netto	-298	-437	-735	-508	-227	69,1
420 Sivistyskeskus						
Kulut	-697	-260	-957	-675	-282	70,6
Netto	-697	-260	-957	-675	-282	70,6
630 Tekninen keskus						
Tuotot	750	65	815	586	229	71,9
Kulut	-4 061	280	-3 781	-3 373	-408	89,2
Netto	-3 311	345	-2 966	-2 787	-179	94

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2009

KUSTANNUSPAIKOITTAIN

<i>1 000 euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7040 Maa-alueet						
Tuotot	1 000	0	1 000	90	910 440	9
Kulut	-1 000	-32	-1 032	-927	-105 477	89,8
Netto	0	-32	-32	-837	804 962	2610,9
7041 Kiinteistöt						
Kulut	0	0	0	-1 270	1 270 000	*****
Netto	0	0	0	-1 270	1 270 000	*****
7045 Kunnanhallituksen talonrakennu						
Kulut	-80	0	-80	-35	-44 964	43,8
Netto	-80	0	-80	-35	-44 964	43,8
7065 Kunnanhallituksen taidehankinn						
Kulut	-10	0	-10	0	-10 000	0
Netto	-10	0	-10	0	-10 000	0
7069 Muut osakkeet ja osuudet						
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-49	-275	-323	-310	-13 804	95,7
Netto	-49	-275	-323	-310	-13 804	95,7
7070 Tytäryhtiöosakkeet						
Kulut	0	-504	-504	-533	29 450	105,8
Netto	0	-504	-504	-533	29 450	105,8
7071 Kuntayhtymäosuudet						
Tuotot	0	3 344	3 344	3 344	0	100
Kulut	0	0	0	0	0	0
Netto	0	3 344	3 344	3 344	0	100
7072 Talouden hallinnan atk-ohjelmi						
Kulut	0	0	0	-10	10 000	*****
Netto	0	0	0	-10	10 000	*****
7073 Oksan talouspalvelujen atk-ohj						
Kulut	0	-19	-19	-19	0	100
Netto	0	-19	-19	-19	0	100

<i>1 000 euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7111 Toimistopalvelujen atk-ohjelmi						
Kulut	-15	0	-15	-13	-2 112	85,9
Netto	-15	0	-15	-13	-2 112	85,9
7130 Virastojen atk-verkot						
Kulut	-8	0	-8	0	-8 000	0
Netto	-8	0	-8	0	-8 000	0
7140 Ruokapalvelun keittiöhankkeet						
Kulut	-215	0	-215	-138	-76 953	64,2
Netto	-215	0	-215	-138	-76 953	64,2
7150 Ruokapalvelun koneet ja kalust						
Kulut	-168	-12	-180	-157	-22 492	87,5
Netto	-168	-12	-180	-157	-22 492	87,5
7160 Siivouspalvelun koneet ja kalu						
Kulut	-10	0	-10	0	-10 000	0
Netto	-10	0	-10	0	-10 000	0
7180 Tilapalvelun koneet ja kalusto						
Kulut	-16	-8	-24	-20	-3 917	83,4
Netto	-16	-8	-24	-20	-3 917	83,4
7205 Kotipalveluauto						
Kulut	-50	0	-50	0	-50 000	0
Netto	-50	0	-50	0	-50 000	0
7206 Kotipalvelun kalusto						
Kulut	-10	0	-10	0	-10 000	0
Netto	-10	0	-10	0	-10 000	0
7210 Palvelutaloasuminen						
Kulut	-700	680	-20	0	-19 904	0,5
Netto	-700	680	-20	0	-19 904	0,5
7220 Kehitysvammahuollon atk-ohjelm						
Kulut	-35	0	-35	-12	-23 151	33,9
Netto	-35	0	-35	-12	-23 151	33,9
7235 Vanhainkoti hankkeet						
Kulut	-50	0	-50	-52	2 064	104,1
Netto	-50	0	-50	-52	2 064	104,1
7240 Vanhainkodin koneet ja kalusto						
Kulut	-38	0	-38	0	-38 000	0
Netto	-38	0	-38	0	-38 000	0

<i>1 000 euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7245 Terv.huollon yht.toim.al.talon						
Kulut	-135	62	-73	-50	-23 174	68,3
Netto	-135	62	-73	-50	-23 174	68,3
7246 Terveysthuollon kiinteistöt						
Kulut	0	-7 090	-7 090	-7 090	0	100
Netto	0	-7 090	-7 090	-7 090	0	100
7249 Hammashuollon atk-ohjelmat						
Kulut	0	-45	-45	-45	0	100
Netto	0	-45	-45	-45	0	100
7250 Terveysthuollon kansallinen h						
Kulut	-45	0	-45	0	-45 000	0
Netto	-45	0	-45	0	-45 000	0
7251 Terveysthuollon atk-ohjelmis						
Kulut	0	-102	-102	-102	0	100
Netto	0	-102	-102	-102	0	100
7259 Tutkimuspalvelujen koneet ja k						
Kulut	0	-60	-60	-60	0	100
Netto	0	-60	-60	-60	0	100
7260 Tk-sairaalan koneet ja kalusto						
Kulut	-40	-7	-47	-24	-22 782	51,6
Netto	-40	-7	-47	-24	-22 782	51,6
7270 Avovastaanottojen koneet ja ka						
Kulut	-10	-39	-49	-54	4 990	110,2
Netto	-10	-39	-49	-54	4 990	110,2
7280 Hammashuollon koneet ja kalust						
Kulut	-60	-101	-161	-128	-32 897	79,6
Netto	-60	-101	-161	-128	-32 897	79,6
7290 Terveysthuollon koneet ja kal						
Kulut	-10	0	-10	0	-10 000	0
Netto	-10	0	-10	0	-10 000	0
7320 Työterveyden atk-ohjelmat						
Kulut	0	-82	-82	-82	0	100
Netto	0	-82	-82	-82	0	100

<i>1 000 euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7365 Päiväkotirakennushankkeet						
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-1 946	0	-1 946	-1 537	-409 173	79
Netto	-1 946	0	-1 946	-1 537	-409 173	79
7370 Päiväkotien koneet ja kalusto						
Kulut	-234	-100	-334	-121	-213 128	36,2
Netto	-234	-100	-334	-121	-213 128	36,2
7420 Perusopetuksen talonrakennusha						
Tuotot	0	150	150	110	40 000	73,3
Kulut	-4 890	1 295	-3 595	-3 140	-455 268	87,3
Netto	-4 890	1 445	-3 445	-3 030	-415 268	87,9
7424 Perusopetuksen koneet ja kalus						
Kulut	-443	-10	-453	-396	-56 512	87,5
Netto	-443	-10	-453	-396	-56 512	87,5
7430 Lukiohankkeet						
Kulut	-330	-15	-345	-333	-12 203	96,5
Netto	-330	-15	-345	-333	-12 203	96,5
7433 Lukion koneet ja kalusto						
Kulut	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
7459 Pääkirjaston atk-laitteet						
7460 Kirjastojen koneet ja kalusto						
Kulut	0	-150	-150	-141	-8 910	94,1
Netto	0	-150	-150	-141	-8 910	94,1
7474 Liikuntatoimen talonrakennusha						
Kulut	-90	80	-10	-11	693	106,9
Netto	-90	80	-10	-11	693	106,9
7480 Nuorisotoimen talonrakennushan						
Kulut	-30	0	-30	-15	-14 743	50,9
Netto	-30	0	-30	-15	-14 743	50,9
7483 Nuorisotilojen koneet ja kalus						
Kulut	-20	0	-20	-17	-3 223	83,9
Netto	-20	0	-20	-17	-3 223	83,9

1 000 euroa	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7522 Ympäristöpalvelujen kartoitus						
Kulut	-43	0	-43	-25	-18 303	57,4
Netto	-43	0	-43	-25	-18 303	57,4
7610 Teknisten palvelujen talonrake						
Kulut	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0
7615 Kiinteistöjen rakennusautomaati						
Kulut	-65	0	-65	-37	-27 664	57,4
Netto	-65	0	-65	-37	-27 664	57,4
7620 Kiinteistöjen peruskunnostus						
Kulut	-430	50	-380	-268	-112 264	70,5
Netto	-430	50	-380	-268	-112 264	70,5
7818 Yhdysk.tekniikan maa- ja vesir						
Kulut	-60	15	-45	-43	-1 845	95,9
Netto	-60	15	-45	-43	-1 845	95,9
7820 Kokooja- liike- ja teollisuus						
Tuotot	350	0	350	210	139 654	60,1
Kulut	-1 177	75	-1 102	-1 026	-75 857	93,1
Netto	-827	75	-752	-816	63 797	108,5
7822 Asuntokadut						
Tuotot	400	65	465	322	143 145	69,2
Kulut	-1 609	-50	-1 659	-1 465	-193 698	88,3
Netto	-1 209	15	-1 194	-1 143	-50 554	95,8
7826 Kevyen liikenteen väylät						
Tuotot	0	0	0	54	-53 918	*****
Kulut	-770	210	-560	-479	-80 671	85,6
Netto	-770	210	-560	-425	-134 589	76
7832 Liikuntapaikat ja muut ulkoilu						
Kulut	-157	0	-157	-129	-28 500	81,8
Netto	-157	0	-157	-129	-28 500	81,8
7838 Ulkoalueiden kuljetusvälineet						
Kulut	-25	0	-25	-27	1 932	107,7
Netto	-25	0	-25	-27	1 932	107,7
7841 Puistot ja muut yleiset alueet						
Kulut	-170	30	-140	-135	-5101	96,4
Netto	-170	30	-140	-135	-5101	96,4

<i>1 000 euroa</i>	Ta 2009	Mta	Ta+Mta	Tp 2009	Erotus	Tot%
7845 Puistojen koneet ja kalusto						
Kulut	-50	0	-50	-44	-6160	87,7
Netto	-50	0	-50	-44	-6160	87,7
Raportti yhteensä						
Tuotot	1 750	3 559	5 309	4 130	1179321	77,8
Kulut	-15 292	-6 204	-21 497	-20 520	-976721	95,5
Netto	-13 542	-2 645	-16 188	-16 390	202600	101,3

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2009 hankkeittain

Liiketoimintayksikkö, Oksa

(20.3.2010)

Tilapalvelu

7045 Kunnanhallituksen talonrakennushankkeet

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	Valmius- aste %
8008 Kesäteatteri	-10000	-10320	103,20	100
8411 Kunnanvirasto I	-70000	-24716	35,31	100
Yhteensä	-80000	-35036	43,80	

7140 Ruokapalvelun keittiöhankkeet

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8032 Harjunsalon päiväkot	-150000	-93964	62,64	100
8052 Sariolan alakoulu	-65000	-44083	67,82	100
Yhteensä	-215000	-138047	64,21	

7210 Palvelutaloasuminen

	Ta	Toteutunut 2009	ta-%	
8023 Sahalahden palvelutalo	-20000	-96	0,48	0
Yhteensä	-20000	-96	0,48	

7235 Vanhainkoti hankkeet

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8022 Rekola-koto	-50000	-52064	104,13	100
Yhteensä	-50000	-52064	104,13	

7245 Terveysthuollon talonrakennushankkeet

	Ta	Toteutunut 2009		
8426 Sahalahden terveysasema	0			
8427 Ruutanan terveysasema	0			
8428 Kta:n hammashoitilat	-11000	-25443	231,30	100
8429 Terveyskeskussairaala	-52000	-6451	12,41	5
8430 Ensihoidon tilat	-10000	-17932	179,32	100
Yhteensä / kulut	-73000	-49826	68,25	

7365 Päiväkotirakennushankkeet

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8031 Tursolan päiväkot	-56000	-59131	105,59	100
8032 Harjunsalon päiväkot	-150000	-1156138	77,08	80
8034 Ruutanan päiväkot	-160000	-132660	82,91	100
8040 Tursolan korttelikoulu	-230000	-188887	82,12	100
Yhteensä	-1946000	-1536816	78,97	

Yhteensä / tuotot

9735

Yhteensä / netto

-1530445

7420 Perusopetuksen talonrakennushankk

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8040 Tursolan korttelikoulu	-1340000	-1286553	96,01	100
8041 Lahdenkulman koulu	-75000	-68729	91,64	100
8049 Suoraman koulu	-200000	-5455	2,73	0
8051 Vilpeilän koulu	-30000	-5804	19,35	5
8052 Sariolan alakoulu	-1850000	-1642491	88,78	100
8055 Pikkolan koulu	-100000	-130700	130,70	4
Yhteensä / kulut	-3595000	-3139732	87,34	

Yhteensä / tuotot

110000

Yhteensä / netto

-3036103

	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
7430 Lukiohankkeet				
8060 Kangasalan lukio	-345000	-321327	93,14	30
8460 Uusi lukio	0	-7070		0
Yhteensä	-345000	-328397	95,19	
7474 Liikuntatoimen talonrakennushanke	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8080 Kyötikkälän kenttä ja huoltora	-10000	-10693	106,93	100
8082 Uimarantojen pukukopit	0	0		
8084 Jauksan uimaranta	0	0		
Yhteensä	-10000	-10693	106,93	
7480 Nuorisotoimen talonrakennushanke	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8087 Vallittu	-30000	-15257	50,86	100
Yhteensä	-30000	-15257	50,86	
7615 Kiinteistöjen rakennusautomaatio	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8103 Energiatehokkuus selvitys	-30000	0	0,00	
8104 Rakenn.LVISA-tekniikan ajanmuk.	-35000	-37336	106,67	100
Yhteensä	-65000	-37336	57,44	
7620 Kiinteistöjen peruskunnostus	Ta	Toteutunut 2009	Ta-%	
8106 Kiinteistöjen peruskunnostus	-350000	-259697	74,20	75
8108 Jätevesijärjestelmien selvitys	-30000	-8021	26,74	10
Yhteensä	-380000	-267718	70,45	
TAL.RAK. INVESTOINNIT YHT			TA-%	
kulut	-6809000	-5611018	82,41	
tuotot		119735		
netto		-5491283		

Talonrakennuksen investoinnit toteutuivat pääosin keväällä 2009 sovitun säästöohjelman mukaisina.

Uuden lukion suunnittelun käynnistäminen syksyllä 2009 ja kouluverkon kehittämisen selvitystyöt ovat viivästyttäneet esim Suoraman kouluhankkeen etenemistä.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2009

Tekninen keskus

Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka

1 000 euroa	TA 2009 euro		MTA 2009 euro	Toteutuma 2009 euro	%	Hankkeen valmius- aste %
Maa- ja vesirakenteet						
Pintavesihaittojen poistaminen	-35 000			-31 280	89,4	100
Suoramajärvi	-10 000			-10 356	103,6	50
Hankeryhmä yht.	-45 000			-41 636	92,5	
Kokooja-, liike ja teollisuuskadut						
Katujen perusparannus	-200 000			-236 130	118,1	95
Liikenneturvallisuuden paranta	-50 000			-51 414	102,8	100
Bussipysäkit ja -katokset	-2 000			-2 004	100,2	100
Kallion yritysalue	-450 000	(tela)	-400 000	-701 119	82,5	80
Kokoojakatujen sadevesiviemäri	0	1)		-30 269		
Hankeryhmä yht.	-702 000		-400 000	-1 020 936	92,6	
Asuntokadut						
Katujen perusparannus	-370 000			-351 411	95,0	95
Katuvalaistuksen peruskorjaus	-50 000			-52 571	105,1	100
Junatie	-34 000			-43 178	127,0	90
Pysäkkitie	-180 000			-163 850	91,0	100
Asuntokatujen sadevesiviemäri	0	1)		-52 953		
Jussila	-50 000			-43 706	87,4	100
Tursola/Vaarinmaa	-600 000			-450 952	75,2	80
Halimajärvi	-10 000			0	0,0	10
Hakapelto	-130 000			-129 420	99,6	95
Lakotie	-100 000			-101 388	101,4	95
Vääränkallionkj/Vadelmakuja	-135 000			-54 871	40,6	60
Hankeryhmä yht.	-1 659 000			-1 444 300	87,1	
Kevyen liikenteen väylät						
Helmikkala-Kontula	-200 000	(tela)	50 000	-74 403	49,6	10
Koulumatkojen kevyenliikenteen	-570 000	(tela)	250 000	-314 388	98,2	30
Liuttu	-30 000			-28 831	96,1	100
Valaistuksen täydentäminen	-100 000	(tela)	100 000	0	0	
Vainiometsä	-60 000			-60 004	100	100
Hankeryhmä yht.	-960 000		400 000	-477 626	85,3	
Liikuntapaikat ja muut ulkoalueet						
Kenttien sähkölaitteet	-10 000			-5 535	55,3	100
Kenttien ja kaukaloiden perusp	-60 000			-47 074	78,5	100
Uima- ja venerannat	-20 000			-11 143	55,7	100
Suunnistus- ja ulkoilukartat	-7 000	(tela)	4 000	-2 550	85,0	100
Matonpesupaikat	-20 000			-10 822	54,1	100
Liikuntareitit	-10 000	(tela)	-4 000	-15 186	108,5	100
Kyötikkälän ylikulkusilta	-30 000			-23 830	79,4	30
Hankeryhmä yht.	-157 000		0	-116 140	74,0	

Puistot ja muut yleiset alueet

Kasvitarhan alue	-20 000	-20 400	102,0
Liikennealueet	-20 000	-19 433	97,2
Vanhat alueet	-25 000	-22 693	90,8
Leikkikentät	-55 000	-52 590	95,6
Näköalamaisemat	-20 000	-16 256	81,3
Hankeryhmä yht.	-140 000	-131 372	93,8

1)

Kangasalan Vesi poisti talousarviostaan hulevesiviemäröintiin varatut määrärahat.

Liikenneturvallisuuden parantaminen 10 000 €

Kokoojakatujen perusparannus 50 000 €

Asuntokatujen perusparannus 100 000 €

Vainiometsä 5 000 €

Muutostalousarviossa piti varata rahoitusta näihin hulevesiviemäröintitöihin.

Kunnassa ei tehty muutostalousarviota vuonna 2009.

INVESTOINTI- JA KEHITTÄMISHANKKEIDEN TUET

Toteutuminen 2009

TEKNISET PALVELUT

Kustannuspaikka: 8442 Kulttuuritilahankkeet
 KOHDE: 5395 Kangasala-Sali/pääkirjasto
 Inv. ja kehitt. tuki, euro 150 000 Käytetty 288 014 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta		149 710	137 822	71 447	2 170
Määräraha	150 000	50 000	200 000	292 500	150 000
Käytetty, euroa	290	11 888	66 375	69 277	140 184

Kustannuspaikka: 8455 Liikuntatoimen hankkeet
 KOHDE: 8358 Vesaniemen huoltorakennus Kohde valmis
 Inv. ja kehitt. tuki, euro 100 000 Käytetty 162 133 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007
Siirtosumma ed.vuodelta			87 740
Määräraha	100 000	0	260 000
Käytetty, euroa	12 260	0	149 873

Kustannuspaikka: 8518 Kevyen liikenteen väylät *Kohteessa lisäksi Y-tukea 593 000 euroa (käytetty)
 KOHDE: 7950 Sahalahti-Kangasala Kohde valmis
 Inv. ja kehitt. tuki, euro 424 000 *Käytetty 1 191 931 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008
Siirtosumma ed.vuodelta			210 243	
Määräraha	424 000		800 000	230 000
Käytetty, euroa	213 757		739 239	238 935

Kustannuspaikka: 8522 Liikuntapaikat ja muut ulkoilualueet
 KOHDE: 8038 Kyötikkälän kenttä Kohde valmis
 Inv. ja kehitt. tuki, euro 100 000 Käytetty 261 890 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005
Siirtosumma ed.vuodelta	
Määräraha	260 000
Käytetty, euroa	261 890

Kustannuspaikka: 8570 Sahalahden vesihuolto
 KOHDE: 7210 Sahalahden ylävesisäiliö Kohde valmis
 Inv. ja kehitt. tuki, euro 908 000 Käytetty 984 286 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006
Siirtosumma ed.vuodelta		901 756
Määräraha	100 000	808 000
Käytetty, euroa	6 244	978 042

YHDISTYMISAVUSTUSTEN KÄYTTÖ

Toteutuminen 2009

STRATEGINEN KEHITTÄMINEN

Kustannuspaikka: 8151 Maa-alueet
 KOHDE: Kaavoitus ja maanhankinta
 Y-avustus, euro 100 000 Käytetty 3 801 141 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta			75 000	50 000	25 000
Määräraha		600 000	3 070 128	1 199 065	
Käytetty, euroa		469 173	2 230 249	1 101 719	

Kustannuspaikka:

KOHDE:

Kuntamarkkinointi

Y-avustus, euroa: 25 000 Käytetty 14452 euroa 2.3.2010

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					9184
Määräraha	0			12 500	12 500
Käytetty, euroa	0	0		3 316	11 136

Kustannuspaikka:

KOHDE:

Kallion yritysalueen markkinointi

Y-avustus, euroa: 25 000 Käytetty 22 699 euroa 2.3.2010

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					-957
Määräraha	0			12 500	12 500
Käytetty, euroa	0	0		13 457	9 242

OSAAMISEN JOHTAMINEN

Kustannuspaikka:

KOHDE:

Henkilöstön kehittäminen

Y-avustus, euroa: 50 000 Käytetty 50 000 euroa

Henkilöstön kehittämiseen/koulutukseen on vuosittain käytetty varattu määräraha, esim. vuonna 2009 koulutusmäärärahaa käytettiin 140274 euroa (lisäksi yhteistoiminta-alueen toimintojen talousarvioon varatut määrärahat).

Koulutusmäärärahan seurantaperiaatteen vuoksi määrärahan käyttö on kirjattu palvelukeskuksittain ja kohteittain, eikä erillisenä koodina yhdistymisavustuksen käyttöksi. Henkilöstön kehittämiseen varattu 50 000 euron määräraha on siten käytetty.

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					
Määräraha					
Käytetty, euroa	10 000	19 550		5 000	15450

YMPÄRISTÖPALVELUT

Kustannuspaikka:

5110 Tiejasto

Kohde valmis

KOHDE:

Haja-asutusalueen tiestön perusparantaminen

Y-avustus, euroa: 100 000 Käytetty 100 000 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta			75 000	50 000	25 000
Määräraha		25 000	25 000	25 000	25000
Käytetty, euroa		25 000	25 000	25 000	25000

Kustannuspaikka: 7420 Perusopetuksen talonrakennushankkeet
 KOHDE: 8051 Vilpeilän koulu
 Y-avustus, euroa 115 000 Käytetty 19 349 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta				101 455	101 455
Määräraha			15 000		30 000
Käytetty, euroa			13 545		5804

Kustannuspaikka: 7420 Perusopetuksen talonrakennushankkeet
 KOHDE: 8052 Sariolan ala-aste
 Y-avustus, euroa 705 000 Käytetty 2 709 541 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta		690 627	670 376	269 151	
Määräraha	70 000	250 000	1 200 000	686 000	170 000
Käytetty, euroa	14 373	20 251	401 225	741 201	1 532 491

Y-avustus, euroa yhteensä: 815 000
 Käytetty yhteensä 2 766 400 euroa

Kustannuspaikka: 8410 Perusopetuksen talonrakennushankkeet
 KOHDE: 4224 Sariolan ylä-aste
 Y-avustus, euroa 110 000 Käytetty 56 859 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta			104 092	104 092	53 141
Määräraha		10 000		63 000	
Käytetty, euroa		5 908	0	50 951	

Kustannuspaikka: 8420 Erityisopetuksen talonrakennushankkeet
 KOHDE: 4004 Vammaisopetuksen tilat
 Y-avustus, euroa 600 000 Käytetty 2 408 577 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006
Siirtosumma ed.vuodelta		290 153
Määräraha	600 000	2 100 000
Käytetty, euroa	309 847	2 098 730

Kustannuspaikka: 8455 Liikuntatoimen hankkeet
 KOHDE: 8018 Uimahalli Uimahalli yhtiöitetty vuonna 2008
 Y-avustus, euroa 1 000 000 Käytetty 504 668 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008
Siirtosumma ed.vuodelta			826 402	495 332
Määräraha		300 000		
Käytetty, euroa		173 598	331 070	

Kustannuspaikka: 8458 Nuorisotoimen hankkeet
 KOHDE: 4196 Sahalahden nuorisotila
 Y-avustus, euroa 200 000 Käytetty 248 379 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008
Siirtosumma ed.vuodelta			200 000	157 148
Määräraha	15 000	-	350 000	200 000
Käytetty, euroa	0	0	42 852	205 527

Kustannuspaikka: 7826 Kevyen liikenteen väylät
 KOHDE: 8140 Helmikkala-Kontula
 Y-avustus, euroa 240 000 Käytetty 77 944 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					236 459
Määräraha				40 000	150 000
Käytetty, euroa				3 541	74403

Kustannuspaikka: 7826 Kevyen liikenteen väylät
 KOHDE: 8141 Lahdenkulma
 Y-avustus, euroa 130 000 Käytetty 2 549 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					127 541
Määräraha				20 000	0
Käytetty, euroa				2 459	0

Kustannuspaikka: 8518 Kevyen liikenteen väylät
 KOHDE: 7950 Sahalahti-Kangasala Y-tuki käytetty. Kohteessa lisäksi investointi- ja kehittämis-
 Y-avustus, euroa 593 000 Käytetty 593 000 euroa hanketukea 424 000 euroa, kohde kesken, kts. s.1.

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007
Siirtosumma ed.vuodelta			48 005
Määräraha		593 000	
Käytetty, euroa		544 995	48 005

Kustannuspaikka: 8518 Kevyen liikenteen väylät
 KOHDE: 7951 Erilliset kevytväylät Hanke valmis
 Y-avustus, euroa 260 000 Käytetty 1 456 755 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008
Siirtosumma ed.vuodelta			110 685	43 929
Määräraha		140 000	1 300 000	1 160 000
Käytetty, euroa		149 315	66 756	1 240 684

Kustannuspaikka: 7826 Kevyen liikenteen väylät
 KOHDE: 8125 Valaistuksen täydentäminen
 Y-avustus, euroa 30 000 Käytetty - euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					30 000
Määräraha					
Käytetty, euroa					

Kustannuspaikka: 7832 Liikuntapaikat ja muut ulkoilalueet
 KOHDE: 8144 Sahalahden muut liikuntapaikat
 Y-avustus, euroa 40 000 Käytetty 34 502 euroa

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta		-	22 627	21 333	9 548
Määräraha		20 000	10 000	10 000	-
Käytetty, euroa		17 373	1 294	9 927	4050

Kustannuspaikka: 8522 Liikuntapaikat ja muut ulkoilalueet
 KOHDE: 8128 Sahalahden kk lähiliikuntakenttä
 Y-avustus, euroa 40 000 Käytetty 44 441 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006
Siirtosumma ed.vuodelta		-
Määräraha		40 000
Käytetty, euroa		44 441

Kustannuspaikka: Liikuntatoimen hankkeet (kustannuspaikka muutettu vuoden 2008 talousarviossa tilapalvelun hankkeeksi)
 KOHDE: 8378 Jauksan uimaranta
 Y-avustus, euroa 70 000

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					70 000
Määräraha					0
Käytetty, euroa					0

Kustannuspaikka: 8524 Sahalahden liikuntapaikat ja muut yl. alueet
 KOHDE: 8118 Tausialan urheilukenttä
 Y-avustus, euroa 30 000 Käytetty 30 246 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005
Siirtosumma ed.vuodelta	
Määräraha	30 000
Käytetty, euroa	30 246

Kustannuspaikka: 8524 Sahalahden liikuntapaikat ja muut yl. alueet

KOHDE: 8138 Sariolan jääkiekkokaukalo

Y-avustus, euroa 20 000 Käytetty 29 659 euroa Hanke valmis

Suunniteltu toteutumavuosi	2005
Siirtosumma ed.vuodelta	
Määräraha	20 000
Käytetty, euroa	29 659

Kustannuspaikka: 9550 Sahalahden vesihuolto

KOHDE: 8178 Haja-asutusalueen vesihuolto/Töykänä Hanke valmis

Y-avustus, euroa 200 000 Käytetty 138 148 euroa valuuston päätös 13.11.2006 § 98, siirtyi v. 2008
(tilinpäätöksessä 2007 yhdistämisavustusta kirjattu 60 000 ja v. 2008 140 000 euroa Kangasalan Vedelle.)

Suunniteltu toteutumavuosi	2005	2006	2007	2008	2009
Siirtosumma ed.vuodelta					118 760
Määräraha		80 000		200 000	40000
Käytetty, euroa				81 240	56908

RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 2009

Rahoituslaskelma, ml.vesilaitos 1 000 €	Ta 2009	Tp 2009	Tp 2008	M-% Tp08/Tp09	K-% Ta09/Tp09
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 874	9 762	6 876	42,0	252,0
Satunnaiset erät		1 696			
Tulorahoituksen korjauserät		-1 140	-1 531	-25,5	
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-20 230	-24 631	-19 810	24,3	121,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin		757	1 290	-41,3	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	1 750	4 573	2 744	66,7	261,3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 606	-8 982	-10 431	-13,9	61,5
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys		-55	-21	160,7	
Antolainasaamisten vähennys	70	42	63	-34,4	59,5
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 300	13 188	13 680	-3,6	61,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 149	-5 519	-4 187	31,8	89,8
Muut maksuvalmiuden muutokset		1 484	1 897	-21,8	
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset		-42	-26	59,5	
Vaihto-omaisuuden muutos		-115	1	-10665,2	
Saamisten muutos		-1 560	-1 167	33,7	
Korottomien velkojen muutos		3 202	3 089	3,6	
Rahoituksen rahavirta	15 221	9 140	11 432	-20,0	60,0
Rahavarojen muutos	615	158	1 002	-84,2	25,7
Rahavarojen muutos		11 140	1 002	1 012,3	
Rahavarat 31.12.		26 681	15 541		
Rahavarat 1.1.		15 541	14 539		